

Załączniki
do Wstępnego Projektu
Narodowego Planu Rozwoju
2007–2013

Warszawa 2005

Wydawca:
Ministerstwo Gospodarki i Pracy
Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej
Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
tel. (+48 22) 693-43-03, fax (+48 22) 693-40-87

Projekt okładki:
Media-Art Rafał Mularczyk

Łamanie:
OFI, Warszawa

Druk;
AMR Trade

ISBN 83-7451-023-4

Publikacja współfinansowana ze środków
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Spis treści

I.	SŁOWNICZEK POJĘĆ Z ZAKRESU POLITYKI STRUKTURALNEJ	5
II.	WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH BĘDĄCYCH PODSTAWĄ OPRACOWANIA WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013	35
III.	WYKAZ PROGNOZ WYKORZYSTANYCH DO PRZYGOTOWANIA WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013	37
IV.	WYKAZ EKSPERTYZ I INNYCH OPRACOWAŃ WYKORZYSTANYCH PRZY PRZYGOTOWANIU WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013	39
V.	LISTA DOKUMENTÓW UE I INNYCH PODMIOTÓW ZAGRANICZNYCH, KTÓRE POWINNY BYĆ UWZGLĘDNIONE PRZY PRACACH NAD NPR 2007–2013 (PROJEKT Z DNIA 17 LISTOPADA 2004)	41
VI.	ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW	49
VII.	KONSULTACJE SPOŁECZNE WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013	59
VIII.	ETAPY PRAC MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU DO PRZYGOTOWANIA NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013 (LUTY – GRUDZIEŃ 2004 R.)	67
IX.	CZŁONKOWIE I UCZESTNICY PRAC MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU DO PRZYGOTOWANIA NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013	71

I. SŁOWNICZEK POJĘĆ¹⁾

Z ZAKRESU POLITYKI STRUKTURALNEJ

A

Acquis communautaire (Dorobek prawny Wspólnoty Europejskiej) – całokształt dorobku prawnego Wspólnoty Europejskiej, na który składają się wszelkie postanowienia traktatowe oraz prawo wtórne, stanowiące przez właściwe instytucje Unii Europejskiej. Prawo wtórne tworzą rozporządzenia zawierające normy o charakterze ogólnym, dyrektywy (których celem jest ujednoczenie prawodawstwa krajowego, i które musi być skierowane tylko do niektórych państw członkowskich), decyzje (będące formą aktu administracyjnego, którego adresat jest wskazywany indywidualnie), zalecenia i opinie (nie mające charakteru wiążącego) oraz inne akty organów UE (o różnym charakterze), a także orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnoty Europejskiej. Prawo traktatowe ma charakter prawa międzynarodowego publicznego i wszelkie inne akty prawa wspólnotowego muszą być z nimi zgodne, w przeciwnym razie prawo wtórne jest nieważne. W skład dorobku prawnego Wspólnot wchodzi także umowy międzynarodowe zawierane pomiędzy państwami członkowskimi UE a innymi podmiotami prawa międzynarodowego.

Agenda 2000: Na rzecz silniejszej i rozszerzonej Unii – dokument definiujący najważniejsze założenia polityki Unii Europejskiej w latach 2000–2006, strategia wzmocnienia i rozszerzenia Unii Europejskiej w XXI wieku. Dokument zajmuje się przede wszystkim: przygotowaniem do rozszerzenia UE, reformą systemu budżetowego UE, reformą → Wspólnej Polityki Rolnej, reformą strukturalną i rewizją działalności → Komisji Europejskiej, podniesieniem standardów życia i zmniejszeniem wskaźników bezrobocia.

Analiza kosztów i korzyści (*Cost-Benefit Analysis – CBA*) – procedura oceny celowości realizacji projektu poprzez porównywanie korzyści i kosztów.

Analiza SWOT (*SWOT analysis*) – metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości → regionu/przedsiębiorcy/sektora/gospodarki wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia).

Audyt – ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności. Audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji (audyt wewnętrzny) lub przez podmiot zewnętrzny (audyt zewnętrzny).

B

Badania podstawowe – działalność badawcza, eksperymentalna lub teoretyczna podejmowana w celu zdobycia nowej wiedzy o zjawiskach i faktach, nieukierunkowana na bezpośrednie zastosowanie w praktyce.

Badania przedkonkurencyjne – przekształcanie wyników badań przemysłowych w plany, założenia lub projekty nowych, zmodyfikowanych lub udoskonalonych produktów, włączając w to wykonanie prototypu nieprzydatnego komercyjnie.

Badania przemysłowe – planowe badania mające na celu pozyskanie nowej wiedzy, która może być przydatna do opracowania nowych lub znaczącego udoskonalenia istniejących produktów, procesów lub usług.

Badania stosowane – działalność badawcza podejmowana w celu zdobycia nowej wiedzy ukierunkowana na bezpośrednie zastosowanie w praktyce.

¹ Niezależnie od sposobu sformułowania definicji w słowniczku w każdym przypadku, jeśli dane pojęcie będzie występowało w wiążącym akcie prawa UE lub w krajowym porządku prawnym, będzie ono obowiązywało w każdorazowym brzmieniu, wynikającym ze zmieniających się przepisów.

Bank Rozwoju Rady Europy (*Council of Europe Development Bank – CEB*) – powstał w 1956 r. jako Fundusz Przesiedleńczy Rady Europy dla Uchodźców oraz Przeludniania w Europie. Jest najstarszą europejską instytucją finansową, w której udziałowcami jest obecnie 37 państw, w tym Polska. Bank jest instrumentem finansowym Rady Europy, udzielającym pożyczek krajom członkowskim. Bank uczestniczy w finansowaniu projektów wzmacniających integrację społeczną (m.in. przez udzielanie pomocy uchodźcom, budowę mieszkań socjalnych), a także projektów wspierających bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska (np. w zakresie produkcji energii odnawialnej lub w ramach pomocy regionom dotkniętym przez klęski żywiołowe). Bank finansuje ponadto projekty w sektorach edukacji i ochrony zdrowia, wspierające rozwój kapitału ludzkiego. Bank przyznaje pożyczki w wysokości 50% całkowitego kosztu netto inwestycji lub projektu. Pożyczki z CEB udzielane są bezpośrednio rządów krajów członkowskich lub osobom prawnym, w tym samorządom lokalnym.

Bank Światowy (*World Bank*) → Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju

Beneficjent (*Beneficiary*) – zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, korzystająca z publicznych środków wspólnotowych i publicznych środków krajowych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji, podjętej odpowiednio przez właściwego ministra, jeśli pełni funkcję instytucji zarządzającej albo instytucji pośredniczącej, albo przez wojewodę, jeśli pełni funkcję instytucji pośredniczącej.

Beneficjent końcowy (*Final beneficiary*) – instytucja lub firma publiczna i prywatna odpowiedzialna za zlecenie operacji. W przypadku programów pomocy (stosownie do art. 87 Traktatu i w przypadku pomocy przyznanej przez instytucje wyznaczone przez państwa członkowskie) beneficjentami końcowymi są instytucje, które przyznają pomoc. Występują dwa rodzaje beneficjentów końcowych: → instytucje wdrażające i → ostateczni odbiorcy pomocy. Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat zmian w instytucjach odpowiedzialnych za wdrażanie funduszy strukturalnych.

Beneficjent ostateczny (*Ultimate beneficiary*) – osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy.

Beneficjent pomocy – podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania, który otrzymał pomoc publiczną.

Biała Księga (*White Paper*) – w terminologii Unii Europejskiej to dokument, który zawiera opracowane na poziomie Wspólnoty Europejskiej na koncepcyjne propozycje w odniesieniu do określonych dziedzin polityki i obejmujące propozycje legislacyjne.

B+R – działalność badawczo – rozwojowa.

Budżet Unii Europejskiej – plan dochodów i wydatków Unii Europejskiej sporządzany na okresy roczne, a także na → okresy programowania. Na dochody budżetu UE (tzw. środki własne UE) składają się: tradycyjne środki własne (tj. opłaty rolne oraz cła), środek własny obliczony na podstawie VAT oraz środek własny obliczony na bazie dochodu narodowego brutto (DNB).

C

Cel generalny/główny/nadrzędny/strategiczny (*General objective*) – cel określający perspektywę, w której → pomoc ma zostać udzielona, w tym ogólną strategię pomocy, a także niektóre cele szczegółowe; sprecyzowanie pożądanego obrazu rzeczywistości w horyzoncie czasowym objętym programem.

Cel horyzontalny (*Horizontal objective*) – cel horyzontalny jest wyznaczony dla wszystkich → projektów realizowanych w ramach jednego → programu operacyjnego.

Cel operacyjny (*Operational objective*) – precyzyjnie oszacowany cel w konkretnym obszarze działań, który służy osiągnięciu celu szczegółowego. Cel ten jest przedstawiany w przeliczeniu na produkt; cel służący realizacji celów pośrednich, formułowanych dla określenia zadań realizowanych na szczeblu wykonawczym.

Cel pośredni – cel służący osiągnięciu celu generalnego, wyznaczony dla obszarów priorytetowych.

Cel strategiczny (*Strategic objective*) – cel określony w szerszej perspektywie sektorowej, regionalnej lub krajowej, do której ma się przyczynić realizacja →projektu. Cele strategiczne są przedstawione w przeliczeniu na →oddziaływanie (np. spadek stopy bezrobocia w grupie długotrwale bezrobotnych).

Cele (*Objectives*) – określenie w fazie wstępnej przygotowania →projektu, planowanych efektów, jakie ma przynieść dane działanie o charakterze publicznym.

Cele polityki strukturalnej UE (*EU structural policy objectives*) – cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. Liczba i definicja celów polityki strukturalnej ulegają zmianom w kolejnych okresach budżetowych. Celem Wspólnoty na lata 2000–2006 jest wzrost spójności społeczno-gospodarczej w odniesieniu do obecnej sytuacji. Główny cel Wspólnoty realizowany jest przez trzy cele priorytetowe:

Celem 1 jest promowanie rozwoju i strukturalnego dostosowania regionów opóźnionych w rozwoju.

Celem 2 jest wspieranie gospodarczej i społecznej konwersji obszarów stojących w obliczu problemów strukturalnych.

Celem 3 jest wspieranie adaptacji i modernizacji polityk i systemów kształcenia, szkolenia i zatrudnienia.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat ilości i zakresu nowych celów polityki strukturalnej. Zgodnie z propozycją →Komisji Europejskiej w okresie programowania 2007–2013 realizowane będą trzy cele priorytetowe:

Celem 1 będzie konwergencja i konkurencyjność,

Celem 2 będzie konkurencyjność i zatrudnienie w regionach,

Celem 3 będzie europejska współpraca terytorialna.

Centrum Doskonałości – jednostka naukowa lub grupa jednostek naukowych prowadząca stałą współpracę badawczą na wysokim poziomie doskonałości naukowej, która otrzymała nazwę Centrum Doskonałości decyzją ministra właściwego do spraw nauki lub →Komisji Europejskiej w ramach organizowanych konkursów na centra doskonałości.

Centrum Zaawansowanych Technologii – konsorcjum naukowe, w skład którego wchodzi jednostki naukowe lub jednostki naukowe i przedsiębiorcy, realizujące przedsięwzięcie badawczo – rozwojowe, które otrzymało nazwę Centrum Zaawansowanych Technologii decyzją ministra właściwego do spraw nauki lub →Komisji Europejskiej w ramach organizowanych konkursów na centra zaawansowanych technologii.

Certyfikacja wydatków (*Certification of expenditure*) – czynność dokonywana w ramach systemu →kontroli finansowej przez →instytucję płatniczą w stosunku do operacji finansowych poczynionych przez →instytucję zarządzającą i →instytucje pośredniczące. Ma na celu potwierdzenie, czy wydatki na rzecz →beneficjentów były ograniczone do okresu →dopuszczalności kosztów, realizowane były zgodnie z obowiązującymi procedurami i czy dotyczyły uzgodnionych →działań.

D

Decyzja – wspólnotowy akt prawny, wiążący dla poszczególnych instytucji, przedsiębiorstw i krajów członkowskich.

Delegowana Instytucja Płatnicza (*Delegated Paying Authority*) – podmiot/instytucja, której →instytucja płatnicza deleguje część lub całość zadań i obowiązków związanych z przygotowaniem i składaniem wniosków o płatności do →Komisji Europejskiej.

Diagnoza strategiczna – identyfikacja najważniejszych uwarunkowań, szans i zagrożeń, a w efekcie podstawowych problemów wymagających rozwiązania na szczeblu centralnym.

Dialog społeczny (*Social dialogue*) – spotkania partnerów społecznych na szczeblu europejskim. Jego początki sięgają połowy lat 80-tych, gdy po raz pierwszy pod przewodnictwem Komisji zebrali się przedstawiciele Federacji Europejskich Związków zawodowych, Organizacji Pracodawców UNICE i Europejskiego Stowarzyszenia Gospodarki Publicznej (CEEP). Miał przyczynić się do ustalenia akceptowalnych warunków ramowych na etapie wstępnego tworzenia rynku wewnętrznego.

Dialog strukturalny (*Structural dialogue*) – uchwalony na szczycie Rady Europy w Kopenhadze w 1993 r. dialog strukturalny, który był częścią strategii przybliżenia do UE stowarzyszonych z nią wówczas państw Europy Środkowej i Wschodniej. Polegał m.in. na regularnych spotkaniach szefów państw i rządów oraz spotkaniach ministrów.

Długofalowa strategia rozwoju regionalnego kraju – dokument planistyczny określającym cele i kierunki rozwoju regionalnego państwa na okres 25 lat.

Dokumenty programowe (operacyjne) (*Programming (operational) documents*) – dokumenty w postaci →programów operacyjnych lub planów rozwoju, opracowywane dla potrzeb wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach →Funduszy strukturalnych i towarzyszących im środków krajowych. Określają m.in. cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbić środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych. Do dokumentów takich zaliczamy →sektorowe programy operacyjne →regionalne programy operacyjne oraz →Narodowy Plan Rozwoju. Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej Unii Europejskiej w latach 2007–2013, w tym także na temat ilości i zakresu dokumentów programowych. Zgodnie z propozycją →Komisji Europejskiej w okresie programowania 2007–2013 przygotowywane będą nowe dokumenty m.in.: →Strategiczne Wytyczne Wspólnoty, →Krajowe Ramy Odniesienia.

Dyrektywy (*Directives*) – forma aktów prawnych Wspólnoty. Jest prawnie wiążąca, jeśli chodzi o realizację celu i terminu działania, pozostawia jednak adresatom swobodę wyboru środków i metod jej wdrożenia w narodowe systemy prawne.

Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej (*DG Regio*) – departament →Komisji Europejskiej, odpowiedzialny za zmniejszanie społeczno-gospodarczych różnicowań pomiędzy regionami Unii. Jej zadaniem jest m.in. alokacja środków pochodzących z →Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na potrzeby rozwoju regionów wchodzących w skład państw członkowskich.

Działanie (*Measure*) – instrument pomocy wdrażający priorytet operacyjny w ramach programu operacyjnego, o odrębnym przeznaczeniu i zasadach realizacji; grupa projektów realizujących ten sam cel w ramach priorytetu programu operacyjnego.

Dziedzina interwencji (*Sub-category of intervention*) – konkretne zagadnienie tematyczne w ramach kategoryzacji interwencji →Funduszy strukturalnych, wchodzące w skład dziedziny działalności społeczno-gospodarczej, np. inwestycje w gospodarstwach rolnych, usługi dla przemysłu turystycznego, budowa dróg.

E

Efekt dźwigni (*Leverage effect*) – efekt zachodzący wówczas, gdy wraz z uruchomieniem środków publicznych na realizację pewnych działań wzrasta również zaangażowanie sektora prywatnego w ich finansowanie. Efekt pożądany z punktu widzenia interwencji →Funduszy strukturalnych.

Efekt makroekonomiczny (*Macroeconomic effect*) – efekt wywierany przez realizację programów współfinansowanych z →Funduszy strukturalnych na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne. Instrumentem oceny efektu makroekonomicznego, stosowanym w Unii Europejskiej jest →HERMIN.

Efektywność (wykorzystania środków) (*Efficiency*) – kryterium ewaluacyjne porównujące wielkość nakładów na rzecz realizacji programu (np. finansowych, administracyjnych, ludzkich) z rzeczywistymi osiągnięciami.

EQUAL – jedna z →Inicjatyw Wspólnotowych, w ramach której wsparcie kierowane jest dla →projektów mających na celu współpracę transnarodową służącą promowaniu nowych sposobów zwalczania wszelkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy. Inicjatywa ta finansowana jest z →Europejskiego Funduszu Społecznego.

Equal opportunity (Równość szans kobiet i mężczyzn) – jedna z zasad →polityki spójności Unii Europejskiej, mająca na celu tworzenie takich samych szans oraz zapewnienie równego traktowania kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach życia społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

ESPO – Europejska Sieć Obserwacyjna Planowania Przestrzennego (*European Spatial Planning Observation Network*) – sieć współpracy pomiędzy krajowymi instytutami zagospodarowania przestrzennego, która skupia się na obserwowaniu i analizie tendencji rozwoju terytorialnego i regionalnego w Europie poprzez finansowanie badań w zakresie zagospodarowania przestrzennego (www.espon.lu).

Europejska Karta Małych Przedsiębiorstw (European Charter for Small Enterprises) – dokument definiujący obszary, w których należy podejmować działania obejmujące: kształcenie i szkolenie w zakresie przedsiębiorczości; zmniejszone koszty i łatwiejsze rozpoczęcie działalności; sprawniejsze ustawodawstwo i lepsze przepisy; dostępność szkoleń; szersza działalność wychodząca poza jednolity rynek; kwestie opodatkowania i finansów; zwiększenie możliwości technologicznych małych przedsiębiorstw; rozwijanie silniejszej i skuteczniejszej reprezentacji interesów małych przedsiębiorstw na szczeblu UE i poszczególnych państw. Efekt nowego celu strategicznego UE, wyznaczonego w 2000r. w Lizbonie na najbliższe dziesięciolecie, tj. stworzenia opartej na wiedzy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, wśród działań priorytetowych wymienia się stworzenie sprzyjających warunków umożliwiających powstawanie i rozwój firm innowacyjnych, szczególnie wśród MSP.

Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego – EPRP (European Spatial Development Perspective – ESDP) – studium perspektyw rozwoju i zagospodarowania terytorium Unii Europejskiej, sporządzone przy szerokim udziale państw członkowskich, obejmujące także obszar krajów stowarzyszonych, przyjęte w Poczdamie w 1999 r. Dokument ten nie ma charakteru obligatoryjnego, jednak pełni ważną rolę opiniotwórczą w sferach administracji i biznesu oraz programowania średniookresowego w Unii Europejskiej.

Europejska Strategia Sąsiedztwa (European Neighbourhood Strategy) – dokument, proponujący oddziaływanie na obszary sąsiadujące z Unią Europejską, stanowiący podstawę dla uruchomienia zgodnie z propozycją →Komisji Europejskiej w latach 2007–2013 nowego specjalnego instrumentu pomocy funkcjonującego po obu stronach granicy zewnętrznej rozszerzonej Unii Europejskiej →Instrumentu Nowego Sąsiedztwa.

Europejska Strategia Zatrudnienia (European Employment Strategy – EES) – wspólna strategia zatrudnienia, w ramach której państwa członkowskie UE przyczyniają się swoimi politykami zatrudnienia do osiągnięcia wspólnych celów, którymi są obecnie:

- (1) pełne zatrudnienie,
- (2) poprawa jakości i produktywności pracy,
- (3) wzmocnienie spójności społecznej i integracji.

Europejska Wspólnota Energii Atomowej (European Atomic Energy Community – EURATOM) – jej głównym celem jest współpraca w dziedzinie rozwoju energii atomowej państw członkowskich.

Europejska Wspólnota Gospodarcza – EWG (European Economic Community EEC) – została utworzona przez te same państwa, które utworzyły Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (tj. Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, Republikę Federalną Niemiec i Włochy). Traktat w sprawie utworzenia EWG (tzw. Traktat Rzymski) podpisano w Rzymie, równocześnie z traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej tj. 25 marca 1957 r. Wszedł życie 1 stycznia 1958 r. Od 1 listopada 1993 r., kiedy to wszedł w życie Traktat o Unii Europejskiej, nazwa „Europejska Wspólnota Gospodarcza” uległa zmianie na „Wspólnota Europejska”, gdyż obejmuje ona także dziedziny pozagospodarcze.

Europejska Wspólnota Węgla i Stali EWWiS (European Coal and Steel Community – ECSC) – dotyczy utworzenia wspólnego rynku węgla i stali. Jej Traktat założycielski podpisały: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Republika Federalna Niemiec i Włochy. Wszedł on w życie 25 lipca 1952 r.

Europejski Bank Centralny (European Central Bank) – bank z siedzibą we Frankfurcie nad Menem, otwarty przez szefów ówczesnej 15-tki krajów Unii Europejskiej w czerwcu 1998, kieruje polityką pieniężną państw Unii, w których obowiązuje waluta euro. Do jego zadań należy przede wszystkim: zarządzanie rezerwami walutowymi państw członkowskich, ustalanie poziomu stóp procentowych w strefie euro, przeprowadzanie operacji dewizowych i dbanie o sprawne działanie systemów płatniczych, decydowanie o emisji banknotów euro. Europejski Bank Centralny pełni również funkcje doradcze: może wyrażać opinię wobec organów UE i organów narodowych w kwestiach należących do zakresu jego kompetencji, jest on niezależny od jakichkolwiek wpływów politycznych.

Europejski Bank Inwestycyjny – EBI (European Investment Bank – EIB) – Bank powołany na mocy Traktatu Rzymskiego ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Będąc finansowym ramieniem Unii Europejskiej Bank posiada osobowość prawną oraz finansową niezależność. Bank jest zarządzany przez własne struktury decyzyjne (w skład, których wchodzi przedstawiciel Komisji Europejskiej). Statut Banku w formie protokołu został dołączony do Traktatu Rzymskiego i stanowi jego integralną część oraz posiada taką samą moc prawną jak sam Traktat. Bank zajmuje się m.in. finansowaniem w formie pożyczek projektów inwestycyjnych zgodnych z szeroko pojętymi celami UE sprzyjającymi zrównoważonemu rozwojowi Unii głównie w sektorze publicznym i prywatnym, w transporcie, telekomunikacji, przemyśle, sektorze energetyki, turystyce, a ostatnio także w sferze ochrony zdrowia i nauki. Bank udziela również gwarancji na przedsięwzięcia inwestycyjne oraz administruje środkami powierzonymi przez państwa członkowskie. Z dniem 1 maja 2004 r. w poczet członków banku zostało przyjętych dziesięć Nowych Państw Członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polska.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju EBOR (European Bank for Reconstruction and Development EBRD) – międzynarodowa organizacja finansowa utworzona w 1991 r., z siedzibą w Londynie. Członkami EBOiR jest 60 państw oraz Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny. Celem EBOR jest finansowe wsparcie przemian gospodarczych zmierzających do budowy otwartej gospodarki rynkowej w państwach Europy Środkowej i Wschodniej (także w państwach byłego ZSRR). Warunkiem udzielenia pomocy jest rozwój demokracji i poszanowanie praw człowieka w danym państwie. Kredyty EBOiR mogą być przekazane zarówno podmiotom publicznym (np. rządowi, administracji samorządowej), jak i podmiotom prywatnym.

Europejski Fundusz Inwestycyjny – EFI (European Investment Fund – EIF) – powstał w 1994 roku jako spółka typu joint-venture z trzema udziałowcami: Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Komisją Europejską oraz innymi instytucjami finansowymi. Głównym zadaniem EFI jest wspieranie i tworzenie wzrostu małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) poprzez instrumenty ryzyka kapitałowego i gwarancje używając własnych funduszy jak również środków powierzonych mu w ramach mandatów EBI i UE. EFI działa niezależnie jak podmiot komercyjny na warunkach rynkowych. EFI nie jest instytucją udzielającą kredytów bezpośrednio, ani nie może przyznawać lub zarządzać grantami dla małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto, EFI nie inwestuje bezpośrednio, ale za pośrednictwem instytucji finansowych, którym całkowicie powierzono zadanie”

Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców (European Refugee Fund ERF) – fundusz wspierający rozwój programów integracyjnych i polityk dla uchodźców oraz osób, którym przyznano tymczasową ochronę. W jego ramach są także wspierane projekty pilotażowe dotyczące integracji imigrantów. Celem tych działań będzie wspieranie sieci powiązań oraz transferu informacji i dobrych praktyk pomiędzy Państwami Członkowskimi, władzami regionalnymi i lokalnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami tak, aby ułatwić otwarty dialog i zidentyfikować priorytety dla bardziej spójnego podejścia do integracji migrantów w Europie.

Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej EFOiGR (European Agriculture Guidance and Guarantee Fund EAGGF) – fundusz odpowiedzialny za finansowanie działań w ramach →Wspólnej Polityki Rolnej (sekcja gwarancji) oraz zajmujący się, jako →Fundusz strukturalny, transformacją struktury rolnictwa oraz rozwojem obszarów wiejskich (sekcja orientacji). Fundusz realizuje między innymi następujące zadania:

- wzmocnienie i reorganizacje struktur rolnictwa i leśnictwa,
- zapewnienie konwersji kierunków produkcji rolnej i promowanie pozarolniczej działalności gospodarczej w obszarach wiejskich,
- pomoc w osiągnięciu akceptowanego społecznie poziomu życia rolników, w tym bezpośrednie wsparcie finansowe,
- pobudzenie świadomości społeczności żyjących na obszarach wiejskich w celu chronienia środowiska przyrodniczego, zachowania walorów krajobrazu etc.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat liczby i zakresu wsparcia poszczególnych funduszy strukturalnych. →[Komisja Europejska](#)

podjęła decyzję o przesunięciu w kolejnym okresie programowania całości finansowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich do Wspólnej Polityki Rolnej, a tym samym likwidację Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej. Dla finansowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich ma powstać nowy instrument nazywany →Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich – jeden z funduszy, zaproponowany przez Komisję Europejską w ramach aktualnie prowadzonej debaty w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, którego celem będzie wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. →Komisja Europejska podjęła decyzję o przesunięciu całości finansowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich do →Wspólnej Polityki Rolnej, a tym samym likwidację →Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego EFRR (*European Regional Development Fund ERDF*) – fundusz wchodzący w skład →Funduszy strukturalnych, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii Europejskiej. Współfinansuje on realizację Celów 1 i 2 →Polityki strukturalnej Unii Europejskiej. W szczególności fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat liczby i zakresu wsparcia poszczególnych funduszy strukturalnych. Propozycją →Komisji Europejskiej jest utrzymanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jako instrumentu polityki strukturalnej Unii Europejskiej w latach 2007–2013.

Europejskiego Funduszu Rybołówstwa – jeden z funduszy, zaproponowany przez Komisję Europejską w ramach aktualnie prowadzonej debaty w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, którego celem będzie wspieranie działań z zakresu rybołówstwa. →Komisja Europejska podjęła decyzję o przesunięciu całości finansowania rybołówstwa do →Wspólnej Polityki Rolnej, a tym samym likwidację →Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa.

Europejski Fundusz Społeczny – EFS (*European Social Fund – ESF*) – jeden z →Funduszy strukturalnych, który służy osiągnięciu spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia w Unii Europejskiej poprzez finansowanie działań w ramach pięciu obszarów wsparcia:

- (1) aktywna polityka rynku pracy,
- (2) przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- (3) kształcenie ustawiczne,
- (4) adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości,
- (5) wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy.

Fundusz współfinansuje realizację Celu 3 na całym obszarze UE, wspiera również Cele 1 i 2. Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie przyszłego kształtu polityki strukturalnej UE (w latach 2007–2013), w tym także na temat liczby i zakresu wsparcia poszczególnych funduszy strukturalnych. Propozycją →Komisji Europejskiej jest utrzymanie Europejskiego Funduszu Społecznego jako instrumentu polityki strukturalnej Unii Europejskiej w latach 2007–2013.

Europejski Obszar Gospodarczy EOG (*European Economic Area*) – forma partnerstwa pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej (później UE) a członkami EFTA. Utworzenie EOG miało na celu zacieśnienie więzi między obu instytucjami dzięki włączeniu państw EFTA do procesu tworzenia jednolitego rynku i rozszerzenia na państwa EFTA wspólnotowych polityk obejmujących transport, ochronę środowiska, rozwój i badania, kształcenie i edukację. Obecnie uczestnikami EOG jest 15 krajów członkowskich UE oraz 3 kraje EFTA (Islandia, Lichtenstein i Norwegia). Szwajcaria, pozostając członkiem EFTA, nie uczestniczy w EOG.

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Wspólnoty Europejskiej (usytuowany w Luksemburgu), zapewnia kompleksową obsługę instytucji unijnych i obywateli UE w zakresie informacji statystycznej. Gromadzi dane z krajów członkowskich i kandydujących, opracowuje i udostępnia oficjalne statystyki, spełniające standardy jakości, obiektywności, niezależności naukowej i tajemnicy statystycznej. Współpracuje z krajowymi urzędami statystycznymi w zakresie rozwoju statystyki.

Ewaluacja (*Evaluation*) – ocena/oszacowanie jakości (stopnia) realizacji programu (tzn. jego faktycznych rezultatów) w stosunku do wcześniejszych założeń (tzn. oczekiwanych efektów). W przeciwieństwie do monitorowania lub kontroli, ewaluacja odnosi się do efektów długoterminowych (oddziaływania). Zasadniczym celem ewaluacji jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności programów realizowanych przez władze publiczne. Przeprowadzana jest w celu osiągnięcia pozytywnych efektów społecznych i gospodarczych związanych bezpośrednio z danym programem oraz zwiększania przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne. Ewaluacja jest wykonywana jako: →ewaluacja wstępna, →ewaluacja w połowie okresu realizacji oraz →ewaluacja końcowa.

Ewaluacja/Ocena całościowa (globalna) (*Overall (global) evaluation*) – podstawowe narzędzie stosowane w →polityce strukturalnej Unii Europejskiej. Przedmiotem ewaluacji globalnej jest cały →program operacyjny realizowany z udziałem →wkładu finansowego Wspólnoty. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) rozszerza stosowanie tego narzędzia także w stosunku do →programów operacyjnych finansowanych wyłącznie z →publicznych środków krajowych.

Ewaluacja końcowa/ocena pełna (*Ex-post evaluation*) – ewaluacja dokonywana po zakończeniu realizowanego →programu operacyjnego, której głównym celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, →skuteczności i →efektywności pomocy. Głównym celem ewaluacji końcowej jest przede wszystkim dostarczenie informacji na temat długotrwałych efektów, powstałych w wyniku wdrażania danego programu, wraz ze sformułowaniem wniosków dotyczących kierunku →polityki strukturalnej. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) rozszerza stosowanie tego narzędzia także w stosunku do →programów operacyjnych finansowanych wyłącznie z →publicznych środków krajowych.

Ewaluacja/ocena w połowie okresu realizacji (*Mid-term evaluation*) – ewaluacja dokonywana w trakcie realizowania programu. Jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych →celów w świetle wcześniej przeprowadzonej →ewaluacji wstępnej, zwłaszcza pod względem dostarczonych →produktów i osiągniętych →rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych. Wyniki ewaluacji okresowej służą ewentualnym modyfikacjom →dokumentów programowych. Dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym →okresie programowania. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) rozszerza stosowanie tego narzędzia także w stosunku do →programów operacyjnych finansowanych wyłącznie z →publicznych środków krajowych.

Ewaluacja wstępna/Ocena szacunkowa (*Ex-ante evaluation*) – ewaluacja przeprowadzana przed rozpoczęciem realizacji →programu operacyjnego. Jej podstawowym zadaniem jest zweryfikowanie długoterminowych →efektów wsparcia, zawartych w przygotowanych →dokumentach programowych. Zasadniczym celem ewaluacji wstępnej jest zwiększenie jakości →dokumentów programowych poprzez udział w procesie →programowania podmiotu niezależnego od instytucji programującej. Ewaluacja wstępna ma zapewnić, iż środki przeznaczane na realizację polityki zmniejszania różnic w poziomie rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami Unii Europejskiej zostaną wykorzystane w sposób gwarantujący osiągnięcie najlepszych efektów. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) rozszerza stosowanie tego narzędzia także w stosunku do →programów operacyjnych finansowanych wyłącznie z →publicznych środków krajowych.

F

Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa FIWR (*Financial Instrument for Fisheries Guidance FIGG*) – Fundusz strukturalny powołany na potrzeby rybołówstwa, zajmuje się promowaniem zmian strukturalnych w tym sektorze gospodarki. Środki w ramach tego funduszu obejmą wszelkie środki strukturalne w sektorze w następujących dziedzinach:

- odnowa floty oraz modernizacja jednostek połowowych,
- dostosowywanie połowów,
- wspólne przedsiębiorstwa,
- połowy przybrzeżne na małą skalę,

- środki społeczno-ekonomiczne,
- ochrona zasobów rybnych na wodach przybrzeżnych,
- kultury wodne,
- wyposażenie portów rybackich,
- przetwórstwo i marketing produktów rybołówstwa i kultur wodnych,
- znajdowanie i promowanie nowych rynków zbytu,
- operacje podejmowane przez przedstawicieli branży,
- czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe,
- działania innowacyjne i pomoc techniczna.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat liczby i zakresu wsparcia poszczególnych funduszy strukturalnych. →Komisja Europejska podjęła decyzję o przesunięciu w kolejnym okresie programowania całości środków finansowania rybołówstwa do Wspólnej Polityki Rolnej, a tym samym likwidację Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa. Jednocześnie zaproponowała utworzenie nowego →Europejskiego Funduszu Rybołówstwa.

Finansowy wkład Wspólnoty (*Community financial contribution*) – wielkość środków asygnowana przez Komisję Europejską w ramach pomocy finansowej, stanowiąca określoną proporcję →kosztów kwalifikowanych →programu operacyjnego lub →projektu.

Fundusz Dostosowań na rzecz Wzrostu – w ramach aktualnie prowadzonej debaty w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, →Komisja Europejska zaproponowała w ramach polityki wewnętrznej nowy instrument, którego celem jest interwencja w sytuacji katastrof i niespodziewanych wyzwań.

Fundusz dotacji (*Grant scheme*) – typ projektu o charakterze funduszu dotacji skierowanego na realizację konkretnego zagadnienia. W przypadku projektu tego typu operator funduszu rozdzielający dotacje pomiędzy odbiorców ostatecznych uznawany jest za beneficjenta końcowego pomocy.

Fundusz Spójności (*Cohesion Fund*) – instrument ekonomiczno-polityczny →Komisji Europejskiej (Rozporządzenie Rady Nr 1164 z dnia 16 maja 1996 r. ustanawiające Fundusz Spójności, Dz. U. WE nr OJ L 188 z 1996 r.), nienależący do →Funduszy strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę wielkich sieci transportowych oraz obiektów infrastruktury ochrony środowiska o dużym obszarze oddziaływania. Kryterium alokacji środków finansowych tego funduszu jest →Produkt Narodowy Brutto na jednego mieszkańca nieprzekraczający 90% średniego poziomu UE.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat zakresu wsparcia Funduszu Spójności. →Komisja Europejska w latach 2007–2013 proponuje rozszerzenie zakresu wsparcia tego funduszu o energię odnawialną oraz rozwój transportu zbiorowego w aglomeracjach miejskich.

Fundusze Przedakcesyjne (*Pre-accession Funds*) – środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez Unię Europejską krajom kandydującym. Ich najważniejszym zadaniem było przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: →Phare, →ISPA, →SAPARD.

Fundusze strukturalne (*Structural Funds*) – fundusze tworzone w budżecie Wspólnoty Europejskiej (Rozporządzenie Rady Nr 1260 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych, Dz. U. WE nr OJ L 161 z 1999 r.):

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (Rozporządzenie WE Nr 1783/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Dz.U. WE Nr L 213 z 13.08.1999 r., s. 1),
- Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie (WE) Nr 1784/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, Dz.U. WE Nr L 213 z 13.08.1999 r., s. 5),

- Sekcję Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia, Dz.U. WE Nr L 160 z 26.06.1999 r., s. 80),
- Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1263/99 z dnia 21 czerwca 1999 r. w sprawie Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa, Dz.U. WE Nr L 161 z 26.06.1999 r., s. 54);

umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury).

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat zakresu wsparcia Funduszy strukturalnych. Na lata 2007–2013 →Komisja Europejska proponuje pozostawienie działania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto proponuje powołanie poza polityką spójności →Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz → Europejskiego Funduszu Rybołówstwa.

G

Gospodarka oparta na wiedzy (*knowledge-based economy*) – gospodarka, która cechuje się szybkim rozwojem dziedzin związanych z przetwarzaniem informacji i rozwojem nauki, głównie gałęzi przemysłu związanych do tzw. wysokiej techniki, a także technik i usług społeczeństwa informacyjnego.

Grant (*Grant*) – bezpośrednia płatność o charakterze niekomercyjnym, dokonywana przez →Jednostkę Kontraktującą na rzecz określonego →beneficjenta w celu podjęcia przez niego odpowiednich działań (a w niektórych przypadkach sfinansowania części budżetu projektu) promujących np. →cele polityki strukturalnej UE.

Grant globalny (*Global grant*) – część pomocy, której →wdrażanie i zarządzanie może zostać powierzone jednemu lub kilku pośrednikom, w tym władzom lokalnym, instytucjom rozwoju regionalnego lub organizacjom pozarządowym, i która jest wykorzystywana zasadniczo dla wspierania lokalnych inicjatyw rozwojowych.

H

Harmonizacja (*Harmonisation*) – Podejmowana w celu usunięcia zakłóceń w funkcjonowaniu Wspólnego Rynku, powstających w skutek istnienia zróżnicowanych przepisów prawnych i administracyjnych. Art. 94097 traktatu o WE przewiduje ujednoczenie przepisów prawnych, które w bezpośredni sposób wpływają na powstanie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

HERMIN – makroekonomiczny instrument modelowania wpływu →Funduszy strukturalnych, który kładzie nacisk na długofalowe bodźce wzrostu, jakie wynikają z wpływających środków WE, głównie poprzez inwestycje w kapitał ludzki (edukacja i systemy szkoleń, poprawę warunków produkcji (infrastruktura) oraz wsparcie sektora produkcyjnego (przede wszystkim MSP), co przyczynia się do zwiększenia wydajności i konkurencyjności. Główny akcent tego modelu położony jest na pozytywnych efektach podaźowych – jako rzeczywistych źródłach wzrostu poprawy wydajności i konkurencyjności gospodarki, których efekty ujawniają się w dłuższym horyzoncie czasowym.

I

Inicjatywy Wspólnoty (*Community Initiatives*) – programy finansowane z funduszy strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej. W latach 2000–2006 są to: →EQUAL, → INTERREG III →LEADER+, →URBAN.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013. →Komisja Europejska proponuje likwidację Inicjatyw Wspólnoty z jednoczesnym przeniesieniem i wykorzystaniem

pozytywnych doświadczeń w tym zakresie z okresu programowania 200–2006 i nadaniem współpracy przygranicznej rangi nowego →celu polityki strukturalnej UE.

Innowacyjność (*Innovation*) – zdolność przedsiębiorstw do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczna umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub organizacyjno – technicznych.

Instrument Nowego Sąsiedztwa (*Neighbourhood Instrument*) – w ramach aktualnie prowadzonej debaty w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, →Komisja Europejska zaproponowała nowy instrument pomocy funkcjonujący po obu stronach granicy zewnętrznej Unii Europejskiej, także granicy morskiej, którego celem będzie m.in. wsparcie trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego, wykorzystującego dotychczasowe doświadczenia w zakresie współpracy nadgranicznej, zwłaszcza partnerstwa, wieloletniego programowania oraz współfinansowania.

Institucja płatnicza (*Paying authority*) – instytucja lub organ odpowiedzialny za przygotowywanie i składanie wniosków o płatności do →Komisji Europejskiej. Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) to minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie przyszłego kształtu polityki strukturalnej UE (w latach 2007–2013), w tym także na temat zmian w instytucjach odpowiedzialnych za wdrażanie →Funduszy strukturalnych.

Institucja pośrednicząca (*Intermediate body*) – instytucja, do której instytucja zarządzająca deleguje część funkcji związanych z zarządzaniem, kontrolą i monitorowaniem programu operacyjnego albo strategii wykorzystania Funduszu Spójności, odnoszącą się do priorytetu operacyjnego, działania albo projektu.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat zmian w instytucjach odpowiedzialnych za wdrażanie →Funduszy strukturalnych.

Institucje rynku pracy – publiczne służby zatrudnienia; Ochotnicze Hufce Pracy; agencje zatrudnienia; instytucje szkoleniowe; instytucje dialogu społecznego; instytucje partnerstwa lokalnego, których zasady funkcjonowania określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Institucja wdrażająca (*Implementing institution*) – podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za realizację działania w ramach programu operacyjnego na podstawie umowy z instytucją zarządzającą. Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie przyszłego kształtu polityki strukturalnej UE (w latach 2007–2013), w tym także na temat zmian w instytucjach odpowiedzialnych za wdrażanie →Funduszy strukturalnych.

Institucja zarządzająca (*Managing authority*) – właściwy minister albo inny organ administracji publicznej, odpowiedzialny za przygotowanie i nadzorowanie realizacji →programu operacyjnego albo za przygotowanie i nadzorowanie realizacji →strategii wykorzystania Funduszu Spójności, albo →Podstaw Wsparcia Wspólnoty, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej ustanawiających →Fundusz Spójności i ustanawiających przepisy ogólne w sprawie →Funduszy strukturalnych.

W Polsce funkcję zarządzającej w odniesieniu do →Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz →strategii wykorzystania Funduszu Spójności pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w odniesieniu do →programu operacyjnego – właściwy ze względu na zakres programu minister.

INTERREG – inicjatywa Wspólnoty Europejskiej w zakresie wspierania współpracy przygranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej, służąca wzmocnieniu harmonijnego rozwoju całego obszaru Wspólnoty. W ramach tej inicjatywy realizowane są trzy komponenty: komponent A- współpraca przygraniczna, komponent B – współpraca transnarodowa oraz komponent C – współpraca międzyregionalna.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013. W jej ramach →Komisja Europejska proponuje likwidację inicjatywy INTERREG z jednoczesnym nadaniem współpracy przygranicznej rangi nowego →celu polityki strukturalnej UE.

ISPA (Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej) – instrument finansowy w ramach →Funduszy przedakcesyjnych, wspierający 10 krajów Europy Środkowo-Wschodniej przygotowujących się do akcesji do WE. Wzorowany na →Funduszu Spójności, przeznaczony jest dla dużych projektów inwestycyjnych (powyżej 5 mln Euro). Wsparcie obejmującego działania w zakresie środowiska naturalnego oraz dostosowania sieci komunikacyjnych i transportowych do standardów europejskich.

Inwestycje celu publicznego – działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim, krajowym) stanowiące realizację celów publicznych.

J

Jednolity Dokument Programowy (*Single Programming Document*) – dokument programowy przyjęty przez Komisję Europejską i kraj beneficjenta, zawierający tę samą informację, która jest zawarta w →Podstawach Wsparcia Wspólnoty i →programie operacyjnym.

Jednostka monitorująco-kontrolna (*Monitoring and control unit*) – jednostka odpowiedzialna za kontrolę i monitorowanie wdrażania →Funduszy strukturalnych. Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) do zadań krajowych jednostek monitorująco-kontrolnych należy:

- monitorowanie i kontrola kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych →Funduszy strukturalnych;
- gromadzenie danych i monitorowanie wydatków w ramach poszczególnych →Funduszy strukturalnych;
- kontrola przestrzegania ustanowionych zasad i systemów korzystania z →Funduszy strukturalnych;
- współpraca, w zakresie planowania i realizacji wykonywanej przez kontrolę skarbową kontroli pogłębianej 5% całkowitej kwoty uwzględnianych wydatków przed zamknięciem programów operacyjnych korzystających z dofinansowania →Funduszy strukturalnych.

K

Kategorie interwencji funduszy strukturalnych (*Categories (fields) of intervention*) – obszary/zagadnienia tematyczne objęte pomocą na zasadach obowiązujących we Wspólnocie Europejskiej. Dziedzina interwencji →Funduszy strukturalnych pomocna przy identyfikacji, badaniu i →monitorowaniu działań. Kategorie interwencji są wykorzystywane do wykonywania rocznych sprawozdań dotyczących Funduszy strukturalnych i ich obciążenia w celu ułatwienia przekazu informacji dotyczących różnych polityk. Do głównych obszarów interwencji zaliczono: rolnictwo, leśnictwo, promowanie dostosowania i rozwoju obszarów rolniczych, rybołówstwo, pomoc dla dużych przedsiębiorstw, pomoc dla średnich i małych przedsiębiorstw, turystykę, infrastrukturę transportową, infrastrukturę telekomunikacyjną i społeczeństwo informacyjne, infrastruktury energetyczne, infrastrukturę środowiskową, planowanie przestrzenne i odbudowę, infrastrukturę społeczną i ochronę zdrowia publicznego.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także zakresu wsparcia poszczególnych →Funduszy strukturalnych.

Kohezja (*Cohesion*) – pojęcie używane czasami zamiennie z terminem spójność.

Komisja Europejska (*European Commission*) – organ UE reprezentujący wyposażony w prawo inicjatywy ustawodawczej oraz uprawnienia do koordynacji działań wspólnotowych, kontroli stosowania prawa wspólnotowego oraz traktatów przyjętych przez Wspólnotę. Składa się z 20 komisarzy, wybranych na 5 lat oraz 26 jednostek. W powszechnym rozumieniu obejmuje nie tylko ten kolektywny organ, ale także obsługującą ich (realizującą powierzone im zadania) aparaturę biurokratyczną.

Komisja Oceny Projektów – komisja powoływana przez →beneficjenta końcowego do oceny merytorycznej wniosku o finansowanie →projektu. Ocena Komisji stanowić będzie podstawę do ułożenia listy rankingowej projektów i rekomendowanych do akceptacji dyrektorowi instytucji beneficjenta końcowego. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele instytucji beneficjenta końcowego. Mogą w niej także uczestniczyć niezależni eksperci powołani w ramach pomocy technicznej →programu operacyjnego.

Komitet Monitorujący (*Monitoring Committee*) – podmiot powoływany przez kraj →beneficjenta dla celów oceny i nadzorowania danego →programu operacyjnego. Jego zadaniem jest m.in. zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów, akceptowanie uzupełnienia programu, okresowe badanie postępu w zakresie osiągnięcia szczegółowych celów, określonych w programie i uzupełnieniu programu. W skład komitetu monitorującego program wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Komitet Regionów (*Committee of the Regions*) – ciało doradcze i opiniodawcze Unii Europejskiej. Wyraża opinie z własnej inicjatywy, na wniosek Rady UE lub → Komisji Europejskiej. Składa się z 222 przedstawicieli regionalnych i lokalnych władz samorządowych państw członkowskich UE powoływanych na cztery lata przez Radę UE.

Komitet Ekonomiczno-Społeczny (*Economic and Social Committee – ECOSOC*) – organ doradczo-opiniotawczy Unii Europejskiej zapewniający reprezentację Unii Europejskiej różnym grupom społecznym i gospodarczym. Składa się z 222 reprezentantów ugrupowań gospodarczych i społecznych z państw Unii Europejskiej, wyznaczonych przez → Radę UE na cztery lata.

Komitet Stałych Przedstawicieli – COREPER – działający od 1958 r. Komitet Stałych Przedstawicieli przy Unii Europejskiej jest organem pomocniczym Rady Unii Europejskiej. Tworzą go reprezentanci państw członkowskich w randze ambasadorów. Jest pomostem łączącym administrację państw członkowskich z administracją UE. Zajmuje się wszystkimi dziedzinami działalności UE. Jego siedzibą jest Bruksela.

Komitet Sterujący (*Steering Committee*) – ciało opiniujące, które rekomenduje instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej, zarządom województw albo właściwym ministrom listy projektów zgodnie z zasadami wyboru projektów.

Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPPZK) – dokument planistyczny określający przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania oraz cele polityki przestrzennej Polski. Dokument po jego zaakceptowaniu przez Radę Ministrów w dniu 5 października 1999 r. i Sejm RP w dniu 7 listopada 2000r., stanowi podstawę dla programowania ponadlokalnych przedsięwzięć publicznych, wpływających na przestrzenne zagospodarowanie kraju.

Koniec okresu dopuszczalności (*Final date for the eligibility of expenditure*) – data zakończenia → projektu odnosząca się do płatności dokonywanych przez → beneficjentów końcowych przedłużona, na wniosek kraju członkowskiego o dwa lata.

Konkurencyjność (*Competitiveness*) – zdolność do osiągania sukcesu w gospodarczej rywalizacji, a w szerszym ujęciu, to zdolność do ekspansji lokowania na rynkach międzynarodowych dóbr i usług przy jednoczesnym zapewnieniu realnego wzrostu dochodów ludności w długim okresie. Konkurencyjność to także, zdolność kraju do tworzenia i utrzymywania otoczenia, które sprzyja tworzeniu większej wartości dodanej przez przedsiębiorstwa i osiągnięciu większego dobrobytu przez ludność.

Konkurencyjność regionu (*Region Competitiveness*) – zespół cech decydujących o atrakcyjności regionu z punktu widzenia lokowania inwestycji lub jako miejsca zamieszkania: także wyraz przewagi technologicznej lub niższych cen produktów i usług wytwarzanych w regionie, w porównaniu z innymi regionami.

Kontrakt wojewódzki – umowa zawarta pomiędzy Radą Ministrów a samorządem województwa, określa zakres i tryb oraz warunki realizacji działań wynikających z programów operacyjnych.

Kontrola finansowa (*Financial control*) – mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania publicznymi środkami krajowymi i wspólnotowymi. Kontrola finansowa obejmuje kontrolę zarządczą oraz → audyt.

Kontrola na miejscu (*On the spot check*) – kontrola w zakresie operacji finansowanych przez Fundusze oraz systemów zarządzania i kontroli, prowadzona w miejscu realizacji → projektu.

Kontrola wrywkowa (*Sample check*) – kontrola dokonywana na reprezentatywnej próbkę → operacji o łącznej wartości co najmniej 5% → wydatków kwalifikowalnych.

Konwergencja – proces zmniejszania różnicowań pomiędzy krajami Unii Europejskiej oraz upodobnienie struktur społeczno-gospodarczych.

Korekta finansowa (*Financial correction*) – korekta finansowa jest przeprowadzana po wykryciu indywidualnych bądź systemowych nieprawidłowości i polega na anulowaniu całości lub części → finansowego wkładu Wspólnoty, który może być ponownie wykorzystany, po konsultacjach z Komisją, w ramach innego → projektu.

Koszty kwalifikowalne (*Eligible costs*) – koszty, których poniesienie jest merytorycznie uzasadnione i które spełniają kryteria zasadności wyznaczone przez → instytucję zarządzającą. Zasady kwalifikowalności wydatków, określane w odniesieniu do terminów ich ponoszenia, podmiotu, który je ponosi oraz kategorii wy-

datków związanych z realizacją projektu zostały określone w załącznikach do uzupełnień programów operacyjnych. O kwalifikowalności kosztów decydują kolejno przepisy wspólnotowe, przepisy zawarte w uzupełnieniach programów operacyjnych oraz ewentualnie inne dodatkowe przepisy stanowione przez instytucję zarządzającą.

Koszty ogółem (*Total cost*) – łączny koszt planowanych →działań lub →operacji, z uwzględnieniem →kosztów kwalifikowalnych oraz pozostałych (niepełniających kryterium kwalifikowalności).

Krajowy program ramowy – program ustalany przez ministra właściwego do spraw nauki, na podstawie ustawy o zasadach finansowania nauki określający priorytetowe kierunki badań naukowych lub prac rozwojowych.

Krajowe Ramy Odniesienia – →dokument programowy zaproponowany przez Komisję Europejską w ramach debaty nad kształtem polityki spójności w latach 2007–2013, będzie przygotowywane przez kraj członkowski na podstawie →Strategicznych Wytycznych Wspólnoty, zawierający główne priorytety rozwojowe, uzgodnione z przedstawicielami administracji regionalnej i lokalnej. Będzie to dokument strategiczny, zawierający opis priorytetów konwergencji dla państwa członkowskiego oraz odniesienie do poszczególnych programów operacyjnych (krajowe priorytety dla programów operacyjnych). Od →Podstaw Wsparcia Wspólnoty, których zgodnie z nowymi wytycznymi →Komisja Europejska nie będzie od kraju członkowskiego wymagała, będzie się różnił przede wszystkim brakiem systemu zarządzania i wdrażania środków strukturalnych.

Kryteria konwergencji (*Convergence criteria*) – wynikające z Traktatu z Maastricht kryteria określające warunki przystąpienia poszczególnych państw członkowskich do unii walutowej. Podstawowe kryteria są następujące:

- **Kryterium zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych (*general government*)** stanowi, że wielkość zadłużenia sektora nie może przekraczać 60% produktu krajowego brutto wyrażonego w cenach rynkowych, chyba że stosunek ten maleje w wystarczającym stopniu i zbliża się w zadowalającym tempie do powyższego wskaźnika.
- **Kryterium deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych** wymaga, by deficyt sektora nie był wyższy niż 3% produktu krajowego brutto wyrażonego w cenach rynkowych, chyba że stosunek ten, znacznie i stale malejąc, osiągnął poziom zbliżony do powyższego wskaźnika lub też przekroczenie tego wskaźnika ma charakter wyjątkowy i tymczasowy i pozostaje on zbliżony do poziomu 3% PKB.
- **Kryterium inflacji** przewiduje, iż średnia roczna stopa inflacji w danym państwie odnotowana w ciągu jednego roku nie może przekraczać o więcej niż 1,5 pkt. proc. średniego wskaźnika inflacji z trzech krajów członkowskich o najbardziej stabilnych cenach
- **Kryterium stóp procentowych** głosi, że długoterminowe stopy procentowe (tzw. stopy referencyjne, czyli stopy długoterminowych obligacji skarbowych) nie mogą być wyższe o więcej niż 2 punkty procentowe od średniej z analogicznych stóp procentowych w trzech krajach Unii Europejskiej o najniższej inflacji.
- **Kryterium kursu walutowego** przewiduje, że wahania kursu waluty kraju – pretendenta wobec euro muszą, przez co najmniej 2 lata, mieścić się w przedziale +/- 15% wokół stałego kursu parytetowego oraz że w okresie tych 2 lat kurs waluty krajowej nie może być dewaluowany w stosunku do żadnej waluty krajów Unii Europejskiej na własny wniosek kraju pretendującego do członkostwa w Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW).
- o więcej niż 2 punkty procentowe poziomu z trzech krajów o najniższej inflacji.

Kryteria wyboru projektów (*Project selection criteria*) – zestaw określonych wymogów formalnych i merytorycznych, zawartych w →uzupełnieniu programu operacyjnego, które muszą spełnić →projekty, aby uzyskać dofinansowanie z publicznych środków wspólnotowych. W przypadku →Funduszy strukturalnych kryteria wyboru projektów formułowane są przez →instytucję zarządzającą, a następnie aprobowane przez →Komitet Monitorujący.

Kwalifikowalność projektów – projekt jest kwalifikowalny, czyli może zostać zatwierdzony do współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych, jeśli jest zgodny z wymogami danego funduszu i z politykami

wspólnotowymi oraz jest spójny z zatwierdzonym programem operacyjnym i spełnia szczegółowe kryteria określone dla danego działania w →uzupełnieniu programu operacyjnego.

Kwalifikowalność wydatków (*Eligibility of expenditure*) – wydatek jest kwalifikowalny jeżeli został poniesiony w ramach zatwierzonego →projektu realizowanego z udziałem →Funduszy strukturalnych i spełnia warunki szczegółowe określone w Rozporządzeniu Komisji nr 448/2004. O kwalifikowalności wydatków decydują kolejno przepisy wspólnotowe, przepisy zawarte w uzupełnieniach programów operacyjnych oraz ewentualnie dodatkowo inne przepisy stanowione przez instytucję zarządzającą.

Kwantyfikacja (*Quantification*) – przedstawianie w postaci liczbowej →efektów realizacji programów finansowanych z →Funduszy strukturalnych na poziomie →produktu, →rezultatu oraz →oddziaływania.

L

LEADER – inicjatywa Wspólnoty polegająca na wsparciu dla projektów rozwoju obszarów wiejskich, zwłaszcza lokalnych przedsięwzięć pilotażowych. Inicjatywa ta jest w całości finansowana przez →Sekcję Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

Ł

Ład przestrzenny – ukształtowanie przestrzeni tworzące harmonijną całość oraz uwzględniające w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

M

Memorandum Finansowe (*Financing Memorandum*) – umowa pomiędzy Komisją Europejską i krajem, będącym adresatem pomocy, w ramach →funduszy przedakcesyjnych i →Funduszu Spójności wyznaczająca cele oraz zasięg danego programu pomocowego. Podpisanie memorandum kończy fazę →programowania i rozpoczyna fazę →wdrażania.

Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (*International Bank of Reconstruction and Development*) – wyspecjalizowana organizacja Organizacji Narodów Zjednoczonych z siedzibą w Waszyngtonie, powstała w 1945 r. na mocy umów z Bretton Woods (z 1944 r.). Jego celem jest udzielanie długookresowych pożyczek państwom członkowskim na ich odbudowę i rozwój. Liczy 184 członków. Polska jest członkiem od 1986 r. Liczba głosów, którymi rozporządzają poszczególne kraje członkowskie, zależy od wielkości ich wpłat do kapitału banku, dlatego jego działalność jest kreowana przez największe i najbogatsze państwa.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy – MFW (*International Monetary Fund*) – został utworzony na Konferencji Monetarnej i Finansowej w Bretton Woods (USA) w lipcu 1944 r. jako wyspecjalizowana organizacja systemu Narodów Zjednoczonych. Członkami założycielami były 44 kraje uczestniczące w Konferencji. Faktyczną działalność MFW rozpoczął 27 grudnia 1945 r. Aktualnie MFW skupia 184 kraje.

W celu ułatwienia reprezentowania swoich interesów na forum Funduszu wszystkie kraje członkowskie zostały – zgodnie ze Statutem MFW – pogrupowane w konstyтуanty (grupy krajów), które ustanawiają jednego swojego przedstawiciela (dyrektora wykonawczego). Dyrektorzy Wykonawczy (obecnie w liczbie 24) tworzą Zarząd (Executive Board) – najwyższy, poza Radą Gubernatorów, organ MFW. Zarząd nadzoruje bieżącą pracę Funduszu. Przystępując do MFW każdy kraj wnosi tzw. kwotę członkowską ustaloną według ścisłych procedur i uzależnioną od reprezentowanego potencjału gospodarczego. Od wysokości kwoty zależy z kolei tzw. siła głosu.

Podstawowe cele MFW:

- popieranie międzynarodowej współpracy walutowej,
- ułatwianie rozwoju gospodarczego i międzynarodowej wymiany handlowej,
- przyczynianie się do stabilności kursów walut,
- pomaganie w tworzeniu wielostronnego systemu regulowania płatności w zakresie transakcji bieżących i w usuwaniu ograniczeń dewizowych, które hamują wzrost handlu światowego,
- tymczasowe udostępnianie członkom MFW środków pieniężnych na ustabilizowanie bilansu płatniczego,

- skracanie czasu i zmniejszanie stopnia braku równowagi w bilansie płatniczym w krajach członkowskich MFW.

Misja Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 – podjęcie działań i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią utrzymanie polskiej gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu, w następstwie umocnienia konkurencyjności przedsiębiorstw i regionów oraz przy zapewnieniu podniesienia poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Monitorowanie (*Monitoring*) – systematyczna obserwacja wyselekcjonowanych wskaźników obrazujących dynamikę i strukturę zjawisk objętych celami →projektów, →programów operacyjnych, →strategii wykorzystania Funduszu Spójności i →Narodowego Planu Rozwoju oraz →Podstaw Wsparcia Wspólnoty mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat zgodności przebiegu realizacji tych dokumentów z ich harmonogramem.

Monitorowanie finansowe (*Financial monitoring*) – →monitorowanie zarządzania środkami z →Funduszy strukturalnych przyznanych na realizację →programów operacyjnych i →projektów, jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania.

Monitorowanie rzeczowe (*Physical monitoring*) – →monitorowanie postępu realizacji →programów operacyjnych i →projektów poprzez system →wskaźników określonych w →dokumentach programowych.

N

Najlepsza dostępna technologia (*BAT*) *Best Available Technology (BAT)* – najbardziej efektywny oraz zaawansowany poziom rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności, wykorzystywany jako podstawa ustalania granicznych wielkości emisyjnych, mających na celu eliminowanie emisji, lub jeżeli nie jest to praktycznie możliwe, ograniczenie emisji i wpływu na środowisko jako całość.

Narodowa strategia sektorowa/horyzontalna – średniookresowy dokument planistyczny określający uwarunkowania, cele i kierunki wspierania rozwoju danego sektora. W okresie programowym 2000–2006 sporządzono: narodową strategię ochrony środowiska, narodową strategię rozwoju transportu, narodową strategię wzrostu zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich, spójną politykę strukturalną rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, narodową strategię rybołówstwa.

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (*National Strategy for Regional Development*) – średniookresowy dokument planistyczny określający uwarunkowania, cele i kierunki wspierania rozwoju regionalnego przez państwo oraz zasady koordynacji polityki sektorowej w województwach.

Narodowy Plan Rozwoju (*National Development Plan*) – średniookresowy dokument określającym cele rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, w tym wspierane cele rozwoju regionalnego, oraz sposoby ich osiągnięcia w okresie określonym w tym Planie.

Nieprawidłowości (*Irregularities*) – wszelkie rozbieżności w stosunku do uzgodnionego przez →instytucję zarządzającą, →instytucję wdrażającą oraz →beneficjenta końcowego sposobu wydatkowania środków w ramach →programów operacyjnych lub →projektów.

NUTS? patrz Wspólna Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS).

O

Obszar interwencji (*Field of intervention*) – grupa →kategorii interwencji, odpowiadająca odpowiedniej sferze działalności człowieka, tj. otoczeniu produkcyjnemu, zasobom ludzkim, infrastrukturze podstawowej oraz działaniom przygotowawczym i promocyjnym.

Obszar metropolitalny – obszar wielkiego miasta oraz powiązanego z nim funkcjonalnie bezpośredniego otoczenia, ustalony w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Obszar priorytetowy – obszar lub dziedzina stanowiąca jedną z głównych osi programu, w której działania mają kluczowe znaczenie dla realizacji celu głównego lub celów pośrednich.

Obszar problemowy – obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Obszar przestrzeni publicznej – obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Ocena oddziaływania na środowisko OOS (*Environmental Impact Assessment EIA*) – badanie polegające na określeniu, opisie i ocenie bezpośrednich i pośrednich skutków danego przedsięwzięcia dla: człowieka oraz komponentów środowiska przyrodniczego (fauny, flory, wód, gleb, powietrza, klimatu, krajobrazu), oddziaływania między tymi elementami; dóbr materialnych i dziedzictwa kultury; ocena wpływu środowisko powinna być dokonana zgodnie z prawem polskim i odpowiednimi dyrektywami UE, dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego.

Ocena wpływu (*Impast assessment*) – metoda szacowania skutków regulacji prawnych dla podmiotów gospodarczych, gospodarki państw oraz konsumentów. Przeprowadzenie takiej oceny pozwala na uzyskanie informacji o ogólnym bilansie kosztów i korzyści związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań, tak dla poszczególnych typów przedsiębiorstw czy branż, jak i dla całych sektorów gospodarki. Pozwala to na określenie ekonomicznej zasadności rozwiązania, a także na wybór najlepszego sposobu realizacji założonego w nim celu.

Ocena wpływu na kwestie równouprawnienia płci (*Gender Impact Assessment*) – Analiza strategii politycznych i ustawodawstwa w celu sprawdzenia, czy będą miały one odmienny wpływ na sytuację kobiet i mężczyzn oraz dostosowanie ich tak, aby ich potencjalnie dyskryminujące skutki zostały zneutralizowane, a równość płci była promowana.

Odbiorca ostateczny (*Ultimate Recipient*) – jednostka publiczna lub prywatna przedkładająca wnioski na realizację projektów współfinansowanych z →Funduszy strukturalnych.

Oddziaływanie (*Impact*) – konsekwencje dla bezpośrednich adresatów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali lub stracili w wyniku realizacji projektu.

Ogólne Wytyczne Polityki Gospodarczej (*Broad Economic Policy Guidelines – BEPGs*) – główny instrument koordynacji polityk gospodarczych w Unii Europejskiej. Określa kierunki polityki gospodarczej UE oraz daje zalecenia dla polityki gospodarczej państw członkowskich. Obecne BEPGs obejmuje lata 2003–2005 i zawierają w szczególności praktyczne zalecenia dla państw członkowskich dot. realizacji →Strategii Lizbońskiej. Jego uzupełnieniem są tzw. Procesy koordynacji gospodarczej, wśród których ważne miejsce zajmuje proces z Cardiff, dotyczący reform strukturalnych rynku towarów i usług, a także rynku kapitałowego.

Okres programowania (*Programming period*) – wieloletni okres planowania budżetów Wspólnoty Europejskiej. Okres obowiązywania →dokumentów programowych, stanowiących podstawę do ubiegania się o wsparcie ze strony →Komisji Europejskiej. Zgodnie z zapisami konstytucji Wspólnoty Europejskiej liczy 5 lub więcej lat.

Oś rozwojowa/Kierunek Rozwoju (*Development axis*) – grupa programów krajowych i programów realizowanych z →Funduszy strukturalnych i →Funduszu Spójności realizująca główny cel →Narodowego Planu Rozwoju.

P

Pakt Stabilności i Wzrostu (*Stability and Growth Pact*) – zobowiązania państw uczestniczących w Unii Gospodarczej i Walutowej do utrzymania kluczowych nominalnych wskaźników ekonomicznych (kryteriów konwergencji) na pożądanym poziomie, wynikające z TWE oraz późniejszych regulacji szczegółowych. W celu skłonienia tych krajów do utrzymania swoich gospodarek (szczególnie w zakresie dyscypliny budżetowej) w ramach wyznaczonych kryterium zbieżności Rada wydała (w połowie 1997 r.) akty prawne, które określa się zwykle mianem Paktem Stabilności i Wzrostu.

Panel ekspertów (*Expert panel*) – ciało instytucjonalne złożone z niezależnych →ekspertów specjalizujących się w dziedzinie będącej przedmiotem →ewaluacji, którzy w oparciu o przedłożone dokumenty i dane oceniają efekty →programu operacyjnego lub →projektu w kontekście określonych kryteriów ewaluacyjnych.

Partnerstwo (*Partnership*) – włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu. Jest to jedna z zasad wdrażania → Funduszy strukturalnych.

Partnerstwo publiczno-prywatne (*public-private partnership*) – oparta na umowie, współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego, w ramach której partner prywatny w całości albo w części poniesie nakłady na wykonanie przedsięwzięcia będącego przedmiotem współpracy lub zapewni ich poniesienie przez osoby trzecie.

Partnerzy społeczni i gospodarczy – organizacje przedsiębiorców i pracodawców, związki zawodowe, samorządy zawodowe, organizacje pozarządowe oraz jednostki naukowe w rozumieniu art. 3 pkt 4 z dnia 12 stycznia 1991 r. o Komitecie Badań Naukowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 33, poz. 389 oraz z 2003 r. Nr 39, poz. 335), których działalność obejmuje zagadnienia związane z → Narodowym Planem Rozwoju oraz → programami operacyjnymi i → strategią wykorzystania Funduszu Spójności. Na administracji rządowej spoczywa obowiązek konsultowania z partnerami społecznymi i gospodarczymi → dokumentów programowych.

Perspektywa finansowa (*Finacial Perspective*) – średniookresowy plan finansowy UE, konstruowany na okres kilku lat (w szczególności dotyczył lat 1989–1993, a od 1993 r. horyzontu siedmioletniego tj. 1994–1999 i 2000–2006, kolejny będzie dotyczył lat 2007–2013), ustalający zarówno pułap wszystkich wydatków, jak i ich strukturę.

Phare – Program pomocy w przebudowie gospodarczej państw Europy Środkowej i Wschodniej (*Polish Hungary Assistance for Restucturing their Economies Phare*) – początkowo program Phare wspierał przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce i na Węgrzech. Szczególny nacisk kładziono na rozwój sektora prywatnego. W miarę upływu lat Phare rozrastał się, zwiększając obszar swojego działania zarówno kompetencyjnie jak i terytorialnie. Z pomocy tego Funduszu korzystało 10 państw wówczas kandydujących (Polska, Węgry, Republika Czeska, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia, Bułgaria, Słowenia) oraz trzy państwa niekandydujące (Albania, Macedonia, Bośnia i Hercegowina).

Phare – Program Spójność Gospodarcza i Społeczna (*Phare SSG*) (*Phare Economic and Social Cohesion*) (*Phare ESC*) – program → rozwoju regionalnego finansowany przez UE, będący jedną z części → Phare, który ma na celu zmniejszanie opóźnień i zróżnicowań pomiędzy regionami poprzez promowanie aktywności sektora produkcyjnego, rozwój zasobów ludzkich oraz infrastruktury.

Phare – Współpraca Transgraniczna (*Cross Border Cooperation*) – CBC – program współpracy przygranicznej, służący finansowaniu projektów, głównie inwestycyjnych, sytuowanych na granicach krajów → Phare z państwami członkowskimi Unii Europejskiej. W Polsce ramach Phare CBC realizowane są programy: Phare CBC Polska- Niemcy, Polska-Czechy i Polska-Słowacja oraz Polska – Region Morza Bałtyckiego. Najwięcej środków – średnio ok. 44 mln euro, alokowanych jest na program Phare Polska-Niemcy, średniorocznie ok. 4 mln euro na programy Polska-Czechy i Polska-Słowacja oraz ok. 3 mln euro na program Polska – Region Morza Bałtyckiego.

Plan działań (*Action Plan*) – konkretyzacja wyznaczonych przez UE celów i kierunków rozwoju w określonym obszarze tematycznym (np. Plan Działań ws. Wprowadzenia Jednolitego Rynku Usług Finansowych). Przedstawia konkretne działania i zadania, które kraje członkowskie powinny podjąć lub wypełnić, aby osiągnąć wyznaczony przez Wspólnotę cel; wskazuje dostępne instrumenty realizacji zadań; przygotowany jest przez Komisję Europejską. Plany działania mają różne horyzonty czasowe – zwykle średniookresowe; pod koniec wyznaczonego okresu Komisja ocenia stopień realizacji przez kraje członkowskie oraz efekty danego planu działania.

Płatność (*Payment*) – określona wielkość środków w ramach pomocy finansowej, wypłacana przez Komisję Europejską do → instytucji płatniczej na podstawie → wniosku o płatność.

Płatność okresowa (*Interim payment*) – płatność dokonywana w trakcie realizacji → programu operacyjnego lub → projektu, stanowiąca określoną → transzę (część) środków w ramach pomocy finansowej. Płatność ta jest dokonywana przez Komisję Europejską w celu zwrotu kosztów faktycznie opłacanych przez Fundusze i poświadczonych przez → instytucję płatniczą.

Płatność salda końcowego (*Final payment of the balance*) – płatność dokonywana po zakończeniu programu lub projektu, stanowiąca ostatnią →transzę (część) środków w ramach pomocy finansowej i umożliwiająca uregulowanie zobowiązań finansowych ze strony →Komisji Europejskiej.

Płatność zaliczkowa (*Payment on account*) – płatność dokonywana przez Komisję Europejską na rzecz →instytucji płatniczej po podjęciu zobowiązania finansowego na pokrycie wydatków związanych z pomocą. Płatność ta powinna wynosić 10% wartości środków w ramach pomocy.

Początek okresu kwalifikowalności (*Starting point for the eligibility of expenditure*) – moment rozpoczęcia dopuszczalności wydatkowania środków w danym →programie operacyjnym lub →projekcie do współfinansowania z funduszy pomocowych. W przypadku Polski zgodnie z lit. (o) pkt. 2 tytułu 15 załącznika II do Traktatu Akcesyjnego, „wydatki faktycznie poniesione, w odniesieniu do których Komisja otrzymała wnioski o wsparcie (...), mogą być uznane za kwalifikujące się do wsparcia z funduszy od 1 stycznia 2004 r.”

Podstawy Wsparcia Wspólnoty PWW (*Community Support Framework CSF*) – dokument przyjęty przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, po dokonaniu przez Komisję Europejską oceny →Narodowego Planu Rozwoju, który zawiera strategię i priorytety działań →Funduszy strukturalnych oraz kraju, ich cele szczegółowe, wielkość wkładu Funduszy strukturalnych i innych środków finansowych; dokument ten podzielony jest na →priorytety i wdrażany za pomocą kilku →programów operacyjnych.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także kształtu i zakresu wymaganych dokumentów programowych. →Komisja Europejska na lata 2007–2013 proponuje rezygnację z tego rodzaju →dokumentu programowego i zakłada przygotowywanie w jego miejsce →Krajowych Ram Odniesienia.

Polityka Badań i Rozwoju Wspólnoty Europejskiej – polityka Wspólnoty Europejskiej, której celem jest pobudzanie gospodarczego regionów najsłabiej rozwiniętych oraz wykorzystywania nowych podstaw dla działalności w strefach rekonwersji kierując w te regiony inwestycje →B+R. Polityka badań rozwoju oraz polityka regionalna łączą swoje działania dla podniesienia poziomu rozwoju technologicznego Unii Europejskiej i jej konkurencyjności w skali światowej.

Polityka konkurencji – wspólnotowa polityka, określająca reguły w zakresie konkurencji, wprowadzona Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (art. 81–86). Zgodnie z tą polityką za niezgodne ze wspólnym rynkiem i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnieniowe, które mogą wpływać na handel między państwami członkowskimi, i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku, a także nadużywane przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej na wspólnym rynku lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może to wpływać na handel między państwami członkowskimi.

Polityka ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej – polityka, której celem jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska, przyczynianie się do ochrony zdrowia ludzkiego, a także zapewnienie rozsądnego i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych. Ponadto wprowadzono podstawowe zasady w dziedzinie ochrony środowiska takie jak:

- zasada zapobiegania (prewencji) powstawaniu szkód ekologicznych,
- zasada „zanieczyszczający płaci”,
- zasada pomocniczości, która mówi, że Wspólnota podejmuje działania w dziedzinie ochrony środowiska w takim zakresie aby można było osiągnąć określone cele w stopniu wyższym na szczeblu WE niż na poziomie poszczególnych państw członkowskich.

Polityka regionalna (*Regional Policy*) – świadoma i celowa działalność centralnych organów władzy publicznej zmierzająca do regulowania międzyregionalnych proporcji rozwoju. Cele i zasady tej polityki określa narodowa strategia rozwoju regionalnego.

Polityka społeczeństwa informacyjnego – polityka Wspólnoty Europejskiej, która kładzie nacisk na technologie informacyjne w promowaniu konkurencji przedsiębiorstw, sprawności usług, zatrudnieniu oraz spójności gospodarczej i społecznej. Jej celem jest umożliwienie wszystkim państwom członkowskim ich regionom efektywnego korzystania z szans, jakie dają możliwości informacyjne.

Polityka spójności Unii Europejskiej (*Cohesion Policy*) – Unia Europejska dąży w swojej polityce regionalnej do podwyższenia poziomu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej (przestrzennej). Wszystkie trzy rodzaje spójności zostały zapisane w konstytucji europejskiej. Każda z tych spójności jest analizowana w układzie państw oraz regionów typu NUTS II i NUTS III. Spójność gospodarcza jest mierzona za pomocą produktu krajowego brutto na mieszkańca uwzględniając parytet siły nabywczej. Wzrost spójności gospodarczej polega na zmniejszeniu różnicowań w poziomie rozwoju gospodarczego pomiędzy obszarami bogatymi i biednymi. Spójność społeczna jest mierzona za pomocą wskaźnika stopy bezrobocia, ale coraz częściej jako miernik uwzględnia się stopę partycypacji (miernik określający, jaka część ludności w wieku produkcyjnym znajduje zatrudnienie). Wzrost spójności społecznej polega na zmniejszaniu różnicowań w wykorzystaniu kapitału ludzkiego pomiędzy poszczególnymi obszarami. Spójność terytorialna (przestrzenna) jest mierzona czasem przejazdu do danego obszaru komunikacją lotniczą, drogową i kolejową. Używa się także wskaźnika ilości konsumentów osiągniętych w danych czasie. Wzrost spójności terytorialnej (przestrzennej) polega na eliminowaniu barier dostępności do regionów peryferyjnych poprzez ich lepsze powiązanie z obszarami centralnymi Wspólnoty.

Jest to polityka ustanowiona Traktatem o Wspólnocie Europejskiej (art. 158) służąca wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej w Unii Europejskiej poprzez zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w tym stref wiejskich.

Polityka strukturalna (*Structural Policy*) – pojęcie stosowane w Unii Europejskiej niemal nierozdzielnie z polityką spójności.

Polityka rozwoju województwa/regionu – świadoma i celowa działalność organów regionalnej (wojewódzkiej) władzy publicznej zmierzająca do realizacji własnych celów w oparciu o własną odpowiedzialność i własne środki. Cele i zasady tej polityki określają strategię rozwoju województwa.

Pomoc/wsparcie (*Assistance*) – formy pomocy dostarczanej przez →Fundusze strukturalne →programy operacyjne, →jednolite dokumenty programowe; →Inicjatywy Wspólnoty lub wsparcie dla pomocy technicznej (doradczej) i działań innowacyjnych.

Pomoc publiczna (*State aid*) – pomoc udzielana przez Państwo Członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych wyrobów, w zakresie w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi. Pomoc państwa spełniająca przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, udzielana jest w trybie określonym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123 poz. 1251).

Pomoc strukturalna (*Structural Assistance*) – forma współfinansowania projektów ze środków →Funduszy strukturalnych.

Pomoc techniczna (*Technical assistance*) – działania przygotowawcze, monitorujące, oceniające oraz kontrolne finansowane z poszczególnych funduszy strukturalnych w celu zapewnienia właściwego ich wydatkowania i obejmujące: studia, w tym studia o charakterze ogólnym, pomoc doradczą, wymianę doświadczeń i informacji skierowanych do partnerów społecznych i gospodarczych, beneficjentów końcowych oraz ogółu społeczeństwa, instalację, funkcjonowanie i wzajemne połączenie skomputeryzowanych systemów zarządzania, monitorowania i oceny wykorzystania funduszy strukturalnych oraz poprawę metod oceny i wymianę informacji w tym zakresie, a także funkcjonowanie Komitetów Monitorujących.

Pomoc zwrotna (*Repayable assistance*) – forma udzielonego w ramach pomocy → finansowego wkładu Wspólnoty we wdrażanie →programów operacyjnych lub →projektów. Dotyczy głównie działań nastawionych na wsparcie przedsiębiorczości, w tym sektora małych i średnich przedsiębiorstw, i ma na celu pobudzenie inwestycji sektora prywatnego (→efekt dźwigni).

Poświadczenie zamknięcia (zakończenia) pomocy (*Declaration at winding-up of the assistance*) – Dokument sporządzany przez niezależną jednostkę w ramach →instytucji płatniczej zawierający podsumowanie wniosków pokontrolnych z poprzednich lat, jak również ocenę rzetelności wniosku o końcową płatność oraz legalności i prawidłowości transakcji dokonanych w okresie objętym →pomocą.

Prace rozwojowe – prace wykorzystujące dotychczasową wiedzę prowadzone w celu wytworzenia nowych lub udoskonalenia istniejących materiałów, wyrobów, urządzeń, usług, procesów, systemów lub metod.

Prefinansowanie (*Pre-financing*) – oprocentowana pożyczka dla jednostek sektora finansów publicznych pochodząca z →publicznych środków krajowych na finansowanie →zadań realizowanych z udziałem →publicznych środków wspólnotowych, udostępniana przed uzyskaniem refundacji wydatków ze strony Unii Europejskiej.

Aktualnie prowadzona jest debata sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także w odniesieniu do prefinansowania. Zgodnie z nimi po wydaniu przez Komisję decyzji zatwierdzającej wysokość wkładu ze strony Funduszy do programu operacyjnego, Komisja przesyła instytucji wyznaczonej przez Państwo Członkowskie jednorazową płatność tytułem prefinansowania. Kwota ta jest równa 7% wkładu Funduszy Strukturalnych i 10,5% wkładu Funduszu Spójności w dany program operacyjny. Może ona być rozbita pomiędzy dwa różne lata budżetowe, w zależności od dostępności środków budżetowych. Całkowita kwota przelana tytułem prefinansowania jest zwracana Komisji przez instytucję wyznaczoną przez Państwo Członkowskie w przypadku, gdy żaden wniosek o płatność w ramach programu operacyjnego nie jest przesłany w terminie dwudziestu czterech miesięcy począwszy od dnia przekazania przez Komisję pierwszej transzy prefinansowania.

Priorytet (*Priority*) – jeden z priorytetów strategii, przyjętych w →Podstawach Wsparcia Wspólnoty lub w →pomocy; priorytetowi jest podporządkowany wkład finansowy z Funduszy, innych instrumentów finansowych oraz odpowiednich środków finansowych państwa członkowskiego, jak również zestaw sprecyzowanych →celów.

Priorytet operacyjny – zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o NPR (Dz.U. Nr. 116, poz. 1206), grupa działań, których realizacja służy osiągnięciu celu szczegółowego określonego w →programie operacyjnym.

Prezydencja – przewodnictwo posiedzeń Rady Europejskiej i Rady Unii Europejskiej (Rady Ministrów UE) sprawowane przez państwa członkowskie w systemie rotacyjnym przez pół roku. Do 1995 roku stosowano system rotacji alfabetycznej. Od 2002 r. zrezygnowano z takiej metody na rzecz wyznaczania kolejności przewodnictwa. Najistotniejszym zadaniem państwa sprawującego prezydencję jest mediacja i szukanie kompromisu w razie konfliktu interesów między państwami członkowskimi. Prezydencja organizuje pracę obu Rad, ustala półroczną agendę i dzienny porządek obrad, co ma duży wpływ na pracę UE.

Produkt (*product*) – w rozumieniu →polityki spójności Unii Europejskiej wynik realizacji →projektu.

Produkt Krajowy Brutto (*Gross Domestic Product*) – syntetyczny miernik poziomu społeczno-gospodarczego kraju, przeliczony na mieszkańca stanowi wskaźnik stosowany w →polityce spójności UE jako kryterium przyznania środków →funduszy strukturalnych UE.

Produkt Narodowy Brutto (*Gross National Product*) – syntetyczny miernik poziomu społeczno-gospodarczego kraju, przeliczony na mieszkańca stanowi wskaźnik stosowany w →polityce spójności UE jako kryterium przyznania środków →Funduszu Spójności.

Program operacyjny (*Operational programme*) – dokument realizowany w ramach polityki strukturalnej państwa, przyjęty przez Radę Ministrów i Komisję Europejską, służący wdrażaniu →Podstaw Wsparcia Wspólnoty, składający się z zestawienia priorytetów oraz wieloletnich działań, które mogą być wdrażane poprzez jeden lub kilka funduszy strukturalnych, jeden lub kilka innych dostępnych instrumentów finansowych oraz Europejski Bank Inwestycyjny;

Regionalny program operacyjny (*Regional operational programme*) – dokument służący realizacji →Narodowego Planu Rozwoju, składający się ze spójnego zestawienia priorytetów operacyjnych i działań, odnoszący się do województwa albo województw, przygotowany przez zarząd województwa albo zarządy województw działające w porozumieniu;

Sektorowy program operacyjny (*Sectoral operational programmes*) – dokument służący realizacji →Narodowego Planu Rozwoju, składający się ze spójnego zestawienia priorytetów operacyjnych i działań, odnoszący się do sektora gospodarki, przygotowany przez właściwego ministra;

Program operacyjny pomocy technicznej (*Technical assistance operational programme*) Specyficzny program operacyjny finansujący działania przygotowawcze, oceniające i kontrolne, niezbędne do wdrażania →Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Program strategiczny (*Strategic Programme*) – dokument programowy podmiotu władzy publicznej (na poziomie narodowym lub wspólnotowym), który wykonuje funkcje regulacyjne wobec gospodarki oraz steruje działaniami służącymi zaspakajaniu potrzeb społecznych.

Program wojewódzki (*Regional Programme*) – program, o którym mowa w art. 11 ust. 3, art. 18 pkt 2 i art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

Programowanie (*Programming*) – proces organizowania, podejmowania decyzji i finansowania prowadzony w kilku etapach w celu →wdrażania, na bazie wieloletniej współpracy oraz wspólnych działań wspólnoty i państw członkowskich dla osiągnięcia określonych celów polityki strukturalnej, w tym także regionalnej, znajdujący wyraz w przygotowaniu dokumentów programowych.

Programowanie strategiczne – polega na pośrednim kształtowaniu procesów społeczno-gospodarczych za pomocą środków i narzędzi dostępnych w ramach obowiązujących regulacji, a zarazem mieszczących się w standardach dopuszczalnych w ugrupowaniu integracyjnym, do których kraj należy. Przyczynia się ono do wspierania rozwoju wybranych kierunków i dziedzin uznanych za priorytetowe oraz służy koordynacji działań różnych podmiotów w aspekcie przedmiotowym, czasowym i terytorialnym.

Projekt (zadanie) (*Project/task*) – przedsięwzięcie realizowane w ramach działania, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie projektu między beneficjentem a instytucją zarządzającą, instytucją wdrażającą albo działającą w imieniu instytucji zarządzającej instytucją pośredniczącą, albo decyzji, podjętej odpowiednio przez właściwego ministra, jeśli pełni funkcję instytucji zarządzającej albo instytucji pośredniczącej albo przez wojewodę, jeśli pełni funkcję instytucji pośredniczącej, lub współfinansowane ze środków pochodzących z Funduszu Spójności. Najmniejsza dająca się wyodrębnić jednostka stanowiąca przedmiot pomocy.

Projekt bliźniaczy (*Twinning Project*) – współpraca dwustronna w danej dziedzinie, będącej przedmiotem projektu, pomiędzy administracją krajów UE, także pomiędzy krajami kandydującymi a krajami członkowskimi. Obecnie w Polsce celem takich działań jest wzmocnienie polskich struktur instytucjonalnych dla dobrego i efektywnego zarządzania Funduszami Strukturalnymi UE oraz utworzenia odpowiednich instrumentów umożliwiających ich skuteczne koordynowanie i wdrażanie.

Projekt rozwojowy – projekt badawczy ustanawiany na podstawie ustawy o zasadach finansowania nauki stanowiący podstawę do zastosowań praktycznych, realizowany w celu wdrożenia jego wyników głównie przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów – podjęcie działań interwencyjnych na obszarach o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Publiczne środki krajowe – środki finansowe pochodzące z budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego, środki innych jednostek sektora finansów publicznych, a także inne środki jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych.

Publiczne środki wspólnotowe – środki finansowe pochodzące z budżetu Wspólnoty Europejskiej, a w szczególności z funduszy strukturalnych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz zmieniających i uchylających niektóre rozporządzenia, rozporządzeniu w sprawie Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa oraz rozporządzeniu ustanawiającym Fundusz Spójności, ujęte w załączniku do ustawy budżetowej, służące realizacji Narodowego Planu Rozwoju.

R

Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej (*Council of the European Union*) – główne organy decyzyjne UE, reprezentujące interesy narodowe państw członkowskich UE. Działalność Rady Europy polega na regularnych spotkaniach szefów rządów (a w przypadku Francji – głowy państwa) państw członkowskich. Natomiast Radę Unii Europejskiej (dawniej Rada Ministrów Unii Europejskiej) tworzą szefowie poszczególnych resortów (w zależności od zagadnienia) państw członkowskich UE. Rada UE jest najważniejszym organem decyzyjnym UE.

Raport końcowy/Sprawozdanie Końcowe (*Final report*) – raport dotyczący wdrażanej pomocy, który powinien być przedłożony w ciągu sześciu miesięcy od ostatniej →płatności dokonanej przez →instytucję płatniczą, zawierający informacje nt. postępu osiągniętego w odniesieniu do spójności gospodarczej i społecz-

nej oraz wkładu →Funduszy strukturalnych, →Funduszu Spójności, →Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innych instrumentów w finansowych w tym zakresie. Raport końcowy w szczególności dotyczy →programów operacyjnych i →projektów.

Raport roczny/ Sprawozdanie roczne (Annual report) – raport na temat →wdrażania programu lub projektów przedkładany →instytucji płatniczej przez →instytucję zarządzającą środkami w ramach pomocy wieloletniej. Raport roczny składany jest w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia każdego roku kalendarzowego. Zawartość raportu rocznego jest taka sama jak zawartość →raportu końcowego.

Raportowanie/Sprawozdawczość (Reporting) – sprawozdawanie przygotowywane przez →instytucję zarządzającą postępu z →wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z publicznych środków wspólnotowych.

Refundacja wydatków (Reimbursement of expenditure) – zwrot przez Komisję Europejską wydatków realizowanych w ramach pomocy – po ich poświadczeniu przez →instytucję płatniczą. Refundacja wydatków dokonywana jest w postaci płatności okresowych lub salda końcowego.

Region (Region) – podporządkowana bezpośrednio szczeblowi centralnemu jednostka terytorialna, posiadająca reprezentację polityczną. W Polsce rolę regionów pełnią województwa.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 98, poz. 998) w Nomenklaturze Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), od 1 maja 2004 r., funkcjonuje nowy poziom statystyczny NTS 1 – regiony, który powstał w wyniku grupowania województw. W Polsce obecnie jest 6 regionów NTS 1: centralny, południowy, wschodni, północno-zachodni, południowo-zachodni i północny. Dotychczas w praktyce regionalnej określenie region zwykle dotyczyło województwa.

Rezerwa wykonania (Performance reserve) – środki w wysokości 4% ogólnej sumy przyznanej danemu krajowi członkowskiemu (regionowi) z →Funduszy strukturalnych na początku okresu →programowania w ramach →celów polityki strukturalnej UE. Służą do finansowego wspierania tych →dokumentów programowych, które w oparciu o standardowy zestaw →wskaźników, uzgodnionych wcześniej pomiędzy Komisją Europejską a danym krajem członkowskim (regionem), wykazują najlepsze wyniki, jeśli chodzi o stopień osiągnięcia zakładanych celów, jakość zarządzania oraz postępy w finansowym wdrażaniu.

Rezultaty (Results) – bezpośrednio i natychmiastowe →efekty zrealizowanego →programu operacyjnego lub →projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku →wdrożenia programu lub projektu u →beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

Roczna Strategia Polityki (Annual Policy Strategy) – dokument definiujący priorytety w ramach poszczególnych polityk, inicjatywy pomocne w realizacji poszczególnych priorytetów oraz ramy budżetowe zapewniające źródła finansowania inicjatyw przewidzianych na dany rok budżetowy.

Rozporządzenia (Regulations) – są formą stanowienia prawa wspólnotowego o najsilniejszej mocy mają one powszechną moc obowiązującą. Są we wszystkich swych elementach wiążące i po uchwaleniu obowiązują we wszystkich państwach członkowskich UE.

Rozwój regionalny (Regional development) – wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

S

SAPARD – Specjalny Program Akcesyjny na Rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development – SAPARD) – jeden z programów przedakcesyjnych, który został uruchomiony ze względu na duże braki w rozwoju gospodarczym na obszarach wiejskich na terenie wszystkich państw kandydujących. Ze środków SAPARD finansowane były ponadto inwestycje w rolnictwie i przemyśle spożywczym. Z programu SAPARD korzystają gminy (drogi, oczyszczalnie ścieków), rolnicy (modernizacja gospodarstw rolnych), przedsiębiorstwa (dostosowanie produkcji żywności do norm UE, tworzenie nowych miejsc pracy).

Sieci TEN (Trans European Networks) – sieci infrastruktury transportowej obejmujące połączenia transportowe, telekomunikacyjne i energetyczne w ramach Unii.

Skuteczność – Skuteczność realizacji celów przez →program operacyjny; ocenia się ją porównując to, co zostało zrobione, z tym co było pierwotnie zaplanowane.

Specjalny Program Przygotowawczy do Funduszy Strukturalnych *Special Preparatory Programme (SPP)* – program pomocowy w ramach programu Phare'98 →Phare, przygotowujący instytucje w regionach do absorpcji pomocy o charakterze strukturalnym, która była udzielana przez Unię Europejską w okresie preakcesyjnym oraz jest w pierwszych latach po uzyskaniu członkostwa. Działania podejmowane w ramach programu SPP zgrupowano w trzech komponentach:

- wsparcie dla przygotowania strategii rozwojowych;
- ustanowienie podstaw prawnych i administracyjnych dla →Funduszy strukturalnych i →Funduszu Spójności, jak również dla uruchomienia instrumentów pomocy preakcesyjnej w ramach programów →ISPA i →SAPARD;
- przygotowanie zintegrowanych programów rozwoju regionalnego w wybranych regionach.

Spółczesność informacyjna (*Information Society*) – stworzenie sieci technologii informacyjnej, które zmieni w zasadniczy sposób warunki życia i pracy w Europie. Aby Europa mogła odnieść korzyści z „digitalnej Europy” Komisja przyjęła w 1996 r. program „Europa jako pionier globalnego społeczeństwa informacyjnego; dynamiczny plan działania”.

Spójność strategii – logiczny układ elementów i treści strategii zapewniający realizację celu nadrzędnego, zgodny z innymi dokumentami właściwymi dla danej dziedziny objętej programowaniem oraz odpowiednimi szerszymi tematycznie lub horyzontalnie dokumentami strategicznymi i regulacjami prawnymi.

Spójność społeczna (*Social cohesion*) – mierzona za pomocą wskaźnika stopy bezrobocia, ale coraz częściej jako miernik uwzględnia się stopę partycypacji (miernik określający, jaka część ludności w wieku produkcyjnym znajduje zatrudnienie). Analizowana w układzie państw oraz regionów typu NUTS II i NUTS III.

Spójność gospodarcza (*Economic cohesion*) – mierzona za pomocą produktu krajowego brutto na mieszkańca uwzględniając parytet siły nabywczej. Analizowana w układzie państw oraz regionów typu NUTS II i NUTS III.

Spójność terytorialna/przestrzenna (*Territorial cohesion*) – mierzona czasem przejazdu do danego obszaru komunikacją lotniczą, drogową i kolejową. Używa się także wskaźnika ilości konsumentów osiągniętych w danych czasie. Analizowana w układzie państw oraz regionów typu NUTS II i NUTS III.

Strategia Goeteborska (*The Goeteborg Strategy*) – Strategia Lizbońska podczas szczytu Rady Europejskiej w Goeteborgu w 2001 r. została uzupełniona o nowy element związany z ochroną środowiska i osiągnięciem →zrównoważonego i trwałego rozwoju.

Strategia Lizbońska (*The Lisbon Strategy*) – program społeczno – gospodarczy Unii Europejskiej, który ma na celu stworzenie do 2010 r. na terytorium Europy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy, zdolnej do długotrwałego rozwoju, tworzącej większą liczbę lepszych miejsc pracy oraz charakteryzującej się większą spójnością społeczną. Uchwalona została w 2000 roku podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie.

Strategia rozwoju województwa – dokument, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) oraz w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U Nr.80, poz. 717).

Strategia rozwoju regionu (*Regional Development Strategy*) – koncepcja systemowego działania na rzecz długotrwałego rozwoju →regionu poprzez racjonalną alokację zasobów oraz dokument określający sposoby postępowania dla realizacji wspólnie ustalonych celów.

Strategia wykorzystania Funduszu Spójności – dokument określający kierunki wydatkowania środków z Funduszu Spójności, uzgodniony z Komisją Europejską, przygotowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Aktualnie prowadzona jest debata nt. przyszłego kształtu polityki strukturalnej UE (w latach 2007–2013), w tym także kształtu i zakresu wymaganych dokumentów programowych.

Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (*Strategy for Actions*) – zgodnie z propozycją →Komisji Europejskiej na lata 2007–2013 →dokument programowy, przygotowany przez Komisję Europejską a akceptowany

przez Parlament Europejski, określający procedury programowania środków dla okresu 2007–2013, które stanowiąc będą wytyczne dla przygotowania dokumentów programujących w krajach członkowskich. Procedury te będą odzwierciedlać najważniejsze priorytety polityki spójności.

Studium wykonalności (*Feasibility study*) – studium przeprowadzone w fazie formułowania →projektu, weryfikujące, czy dany projekt ma dobre podstawy do realizacji i czy odpowiada potrzebom przewidywanych →beneficjentów. Studium powinno stanowić plan projektu. Muszą w nim zostać określone i krytycznie przeanalizowane wszystkie szczegóły operacyjne jego →wdrażania, a więc uwarunkowania handlowe, techniczne, finansowe, ekonomiczne, instytucjonalne, społeczno-kulturowe oraz związane ze środowiskiem naturalnym. Studium wykonalności pozwala na określenie rentowności finansowej i ekonomicznej, a w rezultacie tworzy jasne uzasadnienie celu realizacji projektu.

Subsydiarność (*Subsidiary*) – jedna z podstawowych zasad ustrojowych Unii Europejskiej. Oznacza, że na szczeblu wspólnotowym powinny być podejmowane tylko te działania, które zapewniają większą skuteczność i efektywność, niż w przypadku gdyby prowadzenie stosownych akcji pozostawić w wyłącznej kompetencji rządów poszczególnych państw członkowskich.

System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK) – narzędzie informatyczne umożliwiające zarządzanie, monitorowanie, kontrolę i ocenę programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych, które zostało utworzone zgodnie z wymogiem wymiany danych i informacji nt. funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności zawartym w art. 18.3.e rozporządzenia 1260/1999/WE”.

System realizacji (*Implementation System*) – zasady i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące we wdrażaniu Narodowego Planu Rozwoju, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, obejmujące monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ocenę.

Szacunkowy/indykatywny podział zobowiązań finansowych (*Indicative breakdown of the commitment appropriation*) – rodzaj planu finansowego, wyszczególniającego dla każdego →priorytetu i roku finansowy wkład każdego Funduszu w dane →działania lub →operacje. Plan ten tworzy się na etapie przygotowywania →dokumentów programowych.

T

Transza środków (*Tranche*) – rata płatności przekazywana →beneficjentowi przez →instytucję płatniczą.

U

Unia Europejska (*European Union*) – utworzona przez Traktat z Maastricht, podpisany w lutym 1992 r. przez 12 państw członkowskich ówczesnej Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Traktat wszedł w życie 1 listopada 1993 r.

Umowa bliźniacza (*Twinning covenant*) – Umowa pomiędzy partnerami dotycząca współpracy w ramach →projektu bliźniaczego.

URBAN – inicjatywa Wspólnoty polegająca na udzieleniu wsparcia dla projektów mających na celu gospodarczą i społeczną regenerację miast i obszarów miejskich znajdujących się w kryzysie w celu promowania →zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Inicjatywa Wspólnoty w całości finansowana jest przez →EFRR.

Uzupełnienie programu (*Programme complement*) – dokument odrębny dla każdego programu operacyjnego, wdrażający strategię i priorytety pomocy, zawierający także szczegółowe elementy na poziomie działań wdrażających poszczególne priorytety programu operacyjnego.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej Unii Europejskiej w latach 2007–2013. →Komisja Europejska proponuje w tym okresie rezygnację z przygotowywania tego dokumentu.

W

Wdrażanie/Realizacja (*Implementation*) – urzeczywistnienie projektu programu. Etap wdrażania następuje po etapie →programowania.

Weryfikacja (*Verification*) – działanie podejmowane przez każdy kraj członkowski Unii Europejskiej w stosunku do →Komisji Europejskiej, mające na celu sprawdzenie skuteczności ustanowionych rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli w sposób gwarantujący prawidłowe wykorzystanie funduszy Wspólnoty.

Wkład własny – określona w umowie o dofinansowanie projektu albo decyzji, część nakładów ponoszonych przez beneficjenta na jego realizację, niepodlegająca zwrotowi.

Wniosek o dofinansowanie projektu – dokument przedkładany przez potencjalnego →beneficjenta do →instytucji wdrażającej celem uzyskania środków finansowych na realizację →projektu w ramach →programu operacyjnego.

Wniosek o płatność (*Payment application*) – wniosek kierowany przez →instytucję zarządzającą do →instytucji płatniczej w celu dokonania okresowych płatności na rzecz →beneficjentów. Płatności te umożliwiają zwrot kosztów faktycznie opłacanych przez fundusze pomocowe.

Wskaźniki bazowe (*Baseline indicators*) – wskaźniki opisujące sytuację społeczno-gospodarczą na obszarze realizacji projektu, mierzone przed rozpoczęciem oraz w trakcie jego →wdrażania, w celu oszacowania zachodzących zmian, niewynikających jednakże z realizacji inwestycji.

Wskaźniki monitorowania (*Monitoring indicators*) – miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (ekonomicznych, społecznych, z zakresy ochrony środowiska), odnoszących się do →programu operacyjnego, →priorytetów operacyjnych i →działań.

Wskaźniki oddziaływania (*Impact indicators*) – wskaźniki odnoszące się do konsekwencji danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich →beneficjentów. Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawią się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.

Wskaźniki podstawowe (*Core indicators*) – zestaw wskaźników bazujących na standardach Unii Europejskiej, zalecanych do stosowania →beneficjentom środków uruchamianych w ramach →Funduszy strukturalnych.

Wskaźniki produktu (*Output indicators*) – wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc itp.).

Wskaźniki programu (*Programme indicators*) – Wskaźniki ustalone przed, lub we wczesnej fazie wdrażania projektu, w celu monitorowania wdrażania programu oraz jego oceny wykonania w odniesieniu do wcześniejszych celów. Do wskaźników tych zaliczamy →wskaźniki wkładu, →wskaźniki produktu, →wskaźniki rezultatu oraz →wskaźniki oddziaływania.

Wskaźniki rezultatu (*Result indicators*) – Wskaźniki odpowiadające bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z →programu operacyjnego. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących bezpośrednich →beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).

Wskaźniki strukturalne – wskaźniki, obejmujące 5 głównych ekonomiczno-społecznych obszarów problemowych tj. zatrudnienie, badania i innowacje, reformy ekonomiczne, spójność społeczną, środowisko oraz sytuację ekonomiczną, służące →Komisji Europejskiej do oceny postępów krajów członkowskich w realizacji celów Strategii Lizbońskiej, będące podstawą dla wniosków zawartych w corocznych raportach KE monitorujących implementację Strategii Lizbońskiej.

Wskaźniki wkładu (*Input indicators*) – Wskaźniki odnoszące się do budżetu przydzielonego dla kolejnych poziomów wsparcia. Wskaźniki te są wykorzystywane przy →monitorowaniu postępu w odniesieniu do (rocznych) zobowiązań i →płatności z funduszy dostępnych dla każdej operacji, →działania lub →programu operacyjnego w odniesieniu do jego kosztów.

Wskaźniki wpływu, oddziaływania (*Impact indicators*) – Wskaźniki odnoszące się do konsekwencji danego projektu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich →beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji).

Wspieranie rozwoju regionalnego – zespół działań Rady Ministrów na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju województw, oparty na jednolitych zasadach dostępu województw do →publicznych środków krajowych i →publicznych środków wspólnotowych, których przeznaczenie określają priorytety rozwoju regionalnego ustalone w →Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Wspólna Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) – ustanowiona Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. – zastąpiła dotychczas stosowaną Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), doraźnie ustaną przez Urząd Statystyczny Wspólnoty Europejskiej we współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi. Opracowana w oparciu o istniejące podziały administracyjne i kryterium ludnościowe Klasyfikacja ma na celu zapewnienie zbierania, opracowywania i udostępniania na obszarze WE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych. Klasyfikacja NUTS jest hierarchiczna – dzieli każde państwo członkowskie na jednostki terytorialne poziomu NUTS 1, z których każdy dzieli się na jednostki terytorialne poziomu NUTS 2, a te z kolei dzielą się na jednostki terytorialne poziomu NUTS 3. W Polsce odpowiednikiem Klasyfikacji NUTS jest Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych, utworzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. (Dz.U. Nr. 58, poz. 685, z późn. zm.). Dzieli ona kraj na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na następujących poziomach: NTS 1 – regiony; NTS 2 – województwa; NTS 3 – podregiony; NTS 4 – powiaty i miasta na prawach powiatu; NTS 5 – gminy.

Wspólna Ocena Założeń Polskiej Polityki Zatrudnienia (WOZPPZ) *Joint Assessment of Employment Priorities in Poland (JAP)* – dokument skupiający się na podstawowych wyzwaniach w dziedzinie zatrudnienia. Te wyzwania polegają, po pierwsze, na uznaniu, że rynek pracy powinien odzwierciedlać potrzeby dynamicznej gospodarki rynkowej, stanowiącej część Jednolitego Rynku, w szczególności potrzebę posiadania mobilnych, łatwo przystosowujących się i wykwalifikowanych pracowników. Drugim wyzwaniem jest kreowanie polityki i posiadanie odpowiednich instytucji, wspierających rozwój elastycznego rynku. Obejmuje to potrzebę promowania dalekosiężnego podejścia do restrukturyzacji przemysłu, w celu przystosowania się do gospodarki opartej na wiedzy i stawienia czoła wpływowi zmian demograficznych.

Wspólna polityka handlowa – polityka, której celem jest przyczynianie się do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego usunięcia przeszkód w wymianie międzynarodowej oraz obniżenie barier celnych. Jednocześnie WE traktuje zniesienie ceł w handlu między jej państwami członkowskimi jako sposób na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw. Zasady tej polityki to:

- zawieranie układów celnych i handlowych,
- instrumenty liberalizacji,
- polityka eksportowa,

środki ochronne w handlu, takie jakie muszą być podejmowane w przypadku dumpingu lub subsydiów.

Wspólna Polityka Rolna (*Common Agriculture Policy CAP*) – środki polityki rynkowej (tzw. polityka rynkowo-cenowa) i polityki strukturalnej mające umożliwić realizację następujących celów:

- zwiększenie produktywności rolnictwa w drodze wspierania postępu technicznego, racjonalizacji produkcji i optymalizacji zastosowania czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej,
- zapewnienie ludności rolniczej godziwych warunków życia, zwłaszcza przez zwiększanie dochodów osób zatrudnionych w rolnictwie,
- stabilizacja rynków,
- zapewnienie zaopatrzenia w produkty rolne,
- zaopatrzenie konsumentów w produkty rolne po rozsądnych cenach.

Wspólna polityka transportowa – polityka, której celem jest sukcesywne usuwanie wszelkich barier w każdej z gałęzi transportu poprzez ujednocianie przepisów technicznych, podatkowych i socjalnych, promowanie swobodnej konkurencji między operatorami wszystkich państw członkowskich oraz znoszenie dyskryminacji przewoźnika z powodu jego siedziby.

Wspólnota Europejska (WE) – wspólnota, której celem jest stworzenie wspólnego rynku oraz unii gospodarczej i walutowej, a także dzięki wdrożeniu wspólnej polityki i działań, wspieranie w całym ugrupowaniu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochro-

ny socjalnej, równości praw kobiet i mężczyzn, zrównoważonego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i spójności gospodarczej, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podnoszenie standardu i jakości życia, gospodarczej i społecznej spójności oraz solidarności między państwami członkowskimi. Działania Wspólnoty są regulowane wspólnymi politykami, do których należą: →Wspólna polityka rolna, →Wspólna polityka handlowa, →Wspólna polityka transportowa, →Polityka ochrony środowiska, →Polityka spójności i strukturalna WE, →Unia gospodarcza i walutowa, →Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa.

Wspólnotowy Program Działań rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym (*Community Action Programme to Fight Social Exclusion*) – program, którego celem jest wzmocnienie współpracy, umożliwiającej Wspólnocie i państwom członkowskim poprawę skuteczności i efektywności walki z wykluczeniem społecznym poprzez: poprawę zrozumienia kwestii wykluczenia społecznego ubóstwa np. za pomocą porównywalnych wskaźników, analiz itp.; wymianę informacji i ocen nt. wdrażania działań oraz promowanie wzajemnego uczenia się; wsparcie działania instytucji zaangażowanych w zwalczanie biedy i wykluczenia społecznego oraz promowanie nowatorskich działań w tym zakresie, szczególnie na drodze budowy sieci powiązań między instytucjami na poziomie UE oraz ułatwienia dialogu społecznego między nimi na poziomie krajowym i regionalnym. Obejmuje lata 2001–2006.

Wspólnotowy Program Działań na rzecz Zwalczenia Dyskryminacji (*Community Action Programme to Combat Discrimination*) – program, którego celem jest wspieranie wszelkich inicjatyw mających na celu walkę z dyskryminacją różnych grup społecznych, a także osób niepełnosprawnych. Obejmuje lata 2001–2006. W UE zakazana jest wszelka dyskryminacja osób niepełnosprawnych. Pierwszym krokiem tworzenia wszechstronnego prawa zakazującego dyskryminacji osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia jest zakaz dyskryminacji w zatrudnieniu (wprowadzony na mocy dyrektywy Rady (2000/78/WE) z 27 listopada 2000 r.).

Współfinansowanie ze źródeł krajowych (*National co-financing*) – wkład środków krajowych do →programów lub →projektów realizowanych przy udziale środków pomocowych. W latach 2000–2006 minimalny poziom wkładu środków krajowych wynosi 25%.

Aktualnie prowadzona jest debata w sprawie kształtu polityki strukturalnej UE w latach 2007–2013, w tym także na temat wysokości minimalny poziom wkładu środków krajowych..

Wstępne studium wykonalności (*Pre-feasibility study*) – studium, przeprowadzone podczas fazy identyfikowania →projektu, w którym definiuje się wszystkie potencjalne problemy, ocenia się alternatywne rozwiązania, po czym wybiera się preferowane rozwiązanie w oparciu o kryterium trwałości projektu.

Wydatki kwalifikowane – wydatki realizowane w ramach pomocy, na zasadach i w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi we Wspólnocie Europejskiej. O kwalifikacji wydatków decydują kolejno przepisy wspólnotowe, przepisy zawarte w uzupełnieniach programów operacyjnych oraz ewentualnie inne przepisy ustanowione przez instytucję zarządzającą.

Wykonawca projektu – podmiot, któremu →beneficjant końcowy zlecił wykonanie zadania.

Z

Zamówienia publiczne (*Public procurement*) – umowy odpłatne zawierane między zamawiającym (jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, osobą prawną, inną państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej): a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane.

Zasada dodatkowości (*Additionality*) – reguluje działanie →Funduszy strukturalnych, stanowi, że środki przekazywane przez →Komisję Europejską z tych funduszy mają być tylko uzupełnieniem środków zgromadzonych na dany →program operacyjny lub →projekt przez odpowiednie władze krajowe (regionalne, lokalne). Środki →Funduszy strukturalnych mają uzupełniać środki przeznaczone na ten cel przez kraj członkowski (publiczne środki krajowe), a więc nie mogą ich w całości zastępować.

Zasada kompatybilności – reguluje działanie →Funduszy strukturalnych, związana jest z dążeniem do spójności polityki regionalnej z innymi politykami wspólnotowymi, w tym przede wszystkim ochrony konkurencji zamówień publicznych, ochrony środowiska i równych szans kobiet i mężczyzn.

Zasada koncentracji (*concentrations*) – reguluje działania → Funduszy strukturalnych określając, że ich interwencja, aby przyniosła efekt, nie powinna być rozproszona, lecz skoncentrowana na niewielu precyzyjnie określonych celach i obszarach.

Zasada koordynacji – reguluje działanie → Funduszy strukturalnych, jej celem jest dążenie do skupiania działań i środków polityki regionalnej na priorytetach, które mają podstawowe znaczenie dla spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. Przejawem tej zasady są działania Komisji zmierzające do:

- przeznaczenia środków z Funduszy Strukturalnych na ograniczoną liczbę,
- wyselekcjonowaniu regionów dotkniętych najpoważniejszymi problemami na podstawie odpowiednio dobranych kryteriów,
- koncentracji wsparcia w regionach opóźnionych w rozwoju w najmniej zamożnych krajach UE. Jest to wynikiem rozdziału środków w oparciu o poziom zamożności państwa i regionu oraz znaczenie ich strukturalnych problemów.

Zasada n+2 – jedna z reguł zarządzania finansowego → publicznymi środkami wspólnotowymi, stanowiąca, że → Komisja Europejska anuluje automatycznie część zobowiązania, które nie zostało uregulowane przez płatność zaliczkową lub, dla którego KE nie otrzymała wniosku o płatność, do końca drugiego roku po roku dokonania zobowiązania, lub po terminie późniejszej decyzji KE wymaganej dla autoryzowania działania. Oznacza ona, że państwo członkowskie, które do końca roku n+2 złożyło wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna transza środków alokowanych w roku n, bezpowrotnie traci kwotę różnicy.

W ramach prowadzonej aktualnie debaty nad kształtem polityki spójności w latach 2007–2013, → Komisja Europejska proponuje utrzymanie tej zasady.

Zasada partnera wiodącego (*Lead partner*) – zasada ta odnosi się do współpracy pomiędzy kilkoma podmiotami w ramach zawartego konsorcjum w ramach realizowanego wspólnie projektu. Partner wiodący odpowiedzialny jest za zarządzanie, wdrażanie oraz koordynację działań pomiędzy partnerami projektu. W przypadku współpracy międzynarodowej (Inicjatywa Wspólnoty INTERREG III) partner wiodący składa także wniosek w imieniu konsorcjum i przejmuje na siebie odpowiedzialność finansową oraz prawną za realizowane przedsięwzięcie.

Zasada partnerstwa – reguluje działanie → Funduszy strukturalnych. Nakłada obowiązek jak najściślejszej współpracy między → Komisją Europejską a odpowiednimi władzami i instytucjami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, uczestniczącymi w przygotowaniu i realizacji działań w ramach tych funduszy.

Zasada programowania – reguluje działanie → Funduszy strukturalnych. Nakłada obowiązek podejmowania decyzji na podstawie wieloletnich programów rozwoju i innych dokumentów planistycznych, obejmujących wszystkie informacje niezbędne dla sprawnego i efektywnego osiągnięcia zamierzonych celów.

Zasady kwalifikacji wydatków – zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, których spełnienie warunkuje uzyskanie dofinansowania projektów z publicznych środków wspólnotowych.

Zasada zgodności/spójności – reguluje działanie → Funduszy strukturalnych, odnosi się do istniejących związków pomiędzy polityką regionalną a polityką makroekonomiczną prowadzoną przez poszczególne państwa członkowskie. Zgodnie z postanowieniami Jednolitego Aktu Europejskiego w celu zwiększenia zbieżności koniunktur gospodarczych oraz redukcji różnic w stopniu rozwoju poszczególnych regionów państwa członkowskie mają obowiązek koordynować swoje polityki gospodarcze.

Zielona Księga (*Green Paper*) – w odróżnieniu od Białej Księgi stanowi opracowania koncepcyjne służące jako podstawa dyskusji w procesie wypracowywania decyzji, dla tematycznie wybranych kręgów odbiorców.

Zintegrowany Program Operacyjny (*Integrated operational programme*) – program operacyjny, finansowany jest przez więcej niż jeden z funduszy strukturalnych.

Zrównoważony rozwój (*Sustainable Development*) – tłumaczony także jako trwały, taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

II. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH BĘDĄCYCH PODSTAWĄ OPRACOWANIA WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013¹

1. Długofalowa Strategia Rozwoju Regionalnego Kraju „wiedza – różnorodność – równowaga” – 2020
2. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013
3. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (aktualizacja)
4. Strategie rozwoju województw do roku 2020
5. Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007–2013 (z elementami prognozy do roku 2020)
6. Narodowa Strategia Integracji Społecznej
7. Założenia polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa do 2020 roku
8. Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007–2013
9. Polityka energetyczna Polski do 2025 roku
10. Strategie Polityki Ludnościowej
11. Aspekty Konkurencyjności Gospodarki
12. Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007–2020
13. Strategia Rozwoju Edukacji
14. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013
15. Strategie Ochrony Środowiska
16. Strategia Rozwoju Transportu na lata 2007–2013
17. Program Konwergencji
18. Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2007–2013
19. Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007–2013
20. Strategia Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005–2025

¹ Do przygotowania Wstępnego projektu NPR 2007–2013 wykorzystano: Narodową Strategię Rozwoju Kultury na lata 2004–2013 – przyjęta przez RM w dniu 21.09.2004 r.; Założenia polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa do 2020 r.; Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007–2013 (z elementami prognozy do roku 2020) – projekt; Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce na lata 2007–2013; Założenia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013; Długofalową Strategię Rozwoju Regionalnego kraju. Wiedza-różnorodność-równowaga do roku 2020; Politykę Ekologiczną Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010 i Program Wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002–2010; Założenia do Strategii Polityki Ludnościowej; Koncepcję Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju; Założenia do Narodowej Strategii Transportu 2007–2013; Założenia Strategii Rozwoju Edukacji; Program Konwergencji na lata 2004–2007; Wiedza – Informatyzacja – Konkurencyjność. Polska na drodze do gospodarki opartej na wiedzy; Założenia do Strategii Wzrostu Konkurencyjności Gospodarki; Krajowy plan działań na rzecz zatrudnienia na rok 2005; Tezy do Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007–2013; Wstępną Strategię Rozwoju Turystyki na lata 2007–2013; Założenia aktualizacji Strategii rozwoju województw do roku 2020; Projekt Strategii Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005–2025.

III. WYKAZ PROGNOZ WYKORZYSTANYCH DO PRZYGOTOWANIA WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013

1. Prognoza ludności na lata 2003–2030
2. Ruch ludności w latach 2000–2002 oraz prognoza na lata 2003–2030
3. Przewidywane trendy migracyjne w Polsce do roku 2015
4. Prognoza makroekonomiczna na lata 2005–2020
5. Projekcja rynku pracy na lata 2004–2020
6. Projekcja wydatków socjalnych w latach 2004–2020
7. Zaopatrzenie kraju w surowce energetyczne

IV. WYKAZ EKSPERTYZ I INNYCH OPRACOWAŃ WYKORZYSTANYCH PRZY PRZYGOTOWANIU WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013

1. Michał Boni, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich – wersja wyjściowa i wersja końcowa – analiza zmian;
2. Michał Boni, Opinia dotycząca NPR 2007–2013 (wersja z 2 grudnia 2004 r.) ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zatrudnienia;
3. Maciej Borsa, Obszary zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym (kryteria, identyfikacja);
4. Wojciech Dziemianowicz, Inwestycje zagraniczne jako czynnik rozwoju polskich regionów;
5. Wojciech Dziemianowicz, Spójność gospodarcza i społeczna w Polsce w wymiarze regionalnym i wspólnotowym – diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Polski – determinanty wzrostu, zatrudnienia i konkurencyjności w Polsce w ujęciu regionalnym;
6. Grażyna Gęsicka, Kontrakty wojewódzkie – instrumenty rządowej polityki regionalnej w systemie wdrażania nowej polityki spójności;
7. Wiktoria Gogacz, Usprawnienie komunalizacji majątku Skarbu Państwa, koncepcja zmian prawnych;
8. Grzegorz Gorzelak, Polityka regionalna wobec zróżnicowań polskiej przestrzeni;
9. Grzegorz Gorzelak, Polityka strukturalna wobec zróżnicowań regionalnych w kolejnej edycji NPR – cele, priorytety i instrumenty, równoważenie dysproporcji rozwoju regionalnego czy wspieranie „lokomotywu rozwoju”;
10. Tomasz Grosse, Wariantowa analiza podziału priorytetów na część regionalną i horyzontalną (sektorowa w ramach NPR 2007–2013);
11. Tomasz Grosse, Zapisy Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2001–2006 w prowadzeniu polityki regionalnej państwa;
12. Tomasz Grosse, Wnioski do założeń do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013;
13. Bohdan Jałowiecki, Uwarunkowania i szanse rozwoju polskich metropolii;
14. Mieczysław Kabaj, Stan i perspektywy zmian na krajowym i na regionalnych rynkach pracy, grudzień 2003 r.;
15. Zbigniew Karaczun, Recenzja dokumentu „Cele, priorytety, działania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 (projekt)”;
16. Apolonia Grażyna Łodkowska-Skoneczna, Identyfikacja programów sektorowych i branżowych zaakceptowanych przez RM oraz ich skutków finansowych;
17. Marek Misiak, Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski u progu akcesji do Unii Europejskiej;
18. Wojciech Misiąg, Procedury dokonywania wydatków na realizowane przez instytucje państwowe projekty współfinansowane ze środków budżetowych UE;
19. Zygmunt Niewiadomski, Prawne i instytucjonalne bariery realizacji projektów inwestycyjnych współfinansowanych środkami Unii Europejskiej;
20. Jan Olbrycht, Status regionów a programowanie na poziomie regionalnym;

21. Witold M. Orłowski, Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski – horyzont 2006, 2010, 2013–2015;
22. Tomasz Parteka, Polska szkoła planowania makroprzestrzennego– nauka i doświadczenia praktyczne;
23. Tomasz Parteka, Planowanie makroprzestrzenne w procesie programowania rozwoju;
24. Józef Perenc, Ocena Sektorowego Programu Operacyjnego Transport – na lata 2004–2006;
25. Andrzej Pyszkowski, Identyfikacja problemów instrumentacji polityki strukturalnej w NPR 2007–2013;
26. Andrzej Pyszkowski, Planowanie strategiczne jako instrument zarządzania rozwojem regionalnym;
27. Andrzej Pyszkowski, Aspekty makroprzestrzenne w pracach nad NPR na lata 2007–2013;
28. Andrzej Pyszkowski, Obligacje i inspiracje wynikające z Założeń NPR dla prac nad Strategią Rozwoju Województwa (SRW);
29. Andrzej Pyszkowski, Ocena propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013;
30. Janusz Rowiński, Uwarunkowania i szanse rozwoju obszarów wiejskich – wymiar krajowy i regionalny – wraz z aneksem;
31. Andrzej Siemaszko, Możliwość absorpcji środków europejskich przez sferę B + R w latach 2007–2013;
32. Jacek Szlachta, Propozycje dotyczące stanowiska Polski w sprawie polityki spójności UE w latach 2007–2013;
33. Jacek Szlachta, Narodowy Plan Rozwoju i Podstawy Wsparcia Wspólnoty – analiza zmian. Wnioski dla NPR na lata 2007–2013;
34. Jacek Szlachta, Polska w przestrzeni europejskiej – nowe wyzwania po poszerzeniu Unii Europejskiej;
35. Jacek Szlachta, Polityka spójności Unii Europejskiej w latach 2007–2013;
36. Jacek Szlachta, Ocena propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013;
37. Roman Szul, Unia Europejska a polityka regionalna Polski;
38. Witold Toczyński, Realizacja Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego a realizacja polityki regionalnej województw;
39. Jerzy Wilkin, Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich – wersja wejściowa i wersja końcowa – analiza zmian;
40. Janusz Zaleski, Warunki urzeczywistnienia 16 regionalnych Programów Operacyjnych w Polsce w okresie programowania Wsparcia Wspólnoty 2007–2013;
41. Janusz Zaleski, Ocena propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013;
42. Janusz Zaleski, Warunki urzeczywistnienia 16 regionalnych programów operacyjnych w Polsce w okresie programowania Wsparcia Wspólnoty 2007–2013;
43. Jolanta Zieziula, Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb – wersja wyjściowa i wersja końcowa – analiza zmian;
44. Tadeusz Żółtowski Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Gospodarki – wersja wyjściowa i wersja końcowa – analiza zmian;
45. Tadeusz Żółtowski, Ocena propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013;
46. Projekt badawczy Kierunki rozwoju Polski w latach 2007–2013, Pentor Instytut Badania Opinii i Rynku S.A.

V. LISTA DOKUMENTÓW UE I INNYCH PODMIOTÓW ZAGRANICZNYCH, KTÓRE POWINNY BYĆ UWZGLĘDNIONE PRZY PRACACH NAD NPR 2007–2013 (PROJEKT Z DNIA 17 LISTOPADA 2004)

Poniższa lista zawiera propozycję kluczowych dokumentów do uwzględnienia przy pracach nad Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013. Z uwagi na toczącą się dyskusję w UE w wielu obszarach objętych NPR (np. rola technologii informacyjnych i komunikacyjnych w kontekście gospodarki opartej na wiedzy, nowe wytyczne w zakresie zasad udzielania pomocy publicznej, plan działań w zakresie innowacji czy priorytety i instrumenty 7. Programu Ramowego) lista ta nie jest zamknięta i będzie ewaluowała zgodnie z harmonogramem prac Komisji Europejskiej.

Dokumenty ogólne

- Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie nowej perspektywy finansowej: „Budowa naszej wspólnej przyszłości. Wyzwania dla polityki oraz środki budżetowe Unii Europejskiej w latach 2007–2013”, COM(2004) 101 final, 10.02.2004,

http://europa.eu.int/comm/budget/pdf/financifrwk/perspfin/2007_2013/COM_2004_101_EN.pdf

- Ogólne wytyczne polityki gospodarczej na lata 2003–2005, COM(2003) 170 final,

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/broadeconomypolicyguidelines2003_en.htm

- *Commission recommendation on the 2004 update of the Broad Guidelines of the Economic Policies of the Member States and the Community (for the 2003–2005 period)*, COM(2004) 238, 7.04.2004 (uaktualnienie szerokich wytycznych uwzględnia nowe kraje członkowskie),
- Komunikat Komisji Europejskiej: *'A European initiative for growth. Investing in networks and knowledge for Growth and Jobs. Final report to the European Council'*, COM (2003) 690 final,

http://europa.eu.int/comm/archives/commission_1999_2004/prodi/pdf/growth_initiative_en.pdf

- *The EU economy: 2003 review*, European Economy No 6/2003,

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/2003/ee603en.pdf

- Strategia Lizbońska, w tym m.in. pakiet implementacyjny – szczegółowa ocena realizacji SL: Raport Wiosenny Komisji Europejskiej (*Delivering Lisbon: Reforms for the Enlarged Union – Report from the Commission to the Spring Council*; COM (2004) 29 final/2, 20.02.2004),

http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/pdf/COM2004_029_en.pdf

- Opublikowany w dn. 3 listopada 2004 r. raport Grupy Wysokiego Szczebla ws. Strategii Lizbońskiej pod przewodnictwem Wima Koka (*'Facing the Challenge. The Lisbon Strategy for growth and employment'*) stanowi z założenia niezależną ocenę Strategii Lizbońskiej w kontekście jej przeglądu śród-okresowego. Rekomendacje płynące z tego raportu stanowią punkt wyjścia dla debaty nad przyszłością Strategii Lizbońskiej zarówno na poziomie wspólnotowym (np. w ramach poszczególnych sektorowych Radach UE), jak i na poziomie krajowym,

http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/pdf/2004-1866-EN-complet.pdf

- *Communication from the Commission on the implementation of the 2003-05 Broad Economic Policy Guidelines*, COM (2004) 20 final, 21.01.2004,

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/2004/ee104part2en.pdf

- *Communication from the Commission: Strengthening the implementation of the European Employment Strategy*, COM (2004) 239 final, 7.04.2004,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/prop_2004/com_2004_0239_en.pdf

- *Communication from the Commission: Report on the implementation of the Internal Market Strategy 2003–2006*, COM (2004) 22 final 21.01.2004,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2004/com2004_0022en01.pdf

- Traktat Akcesyjny [O.J. L 236 z 23 września 2003].

http://europa.eu.int/comm/enlargement/negotiations/treaty_of_accession_2003/index.htm

Konkurencyjność

- *European Competitiveness Report 2003*, SEC (2003) 1299, 12.11.2003,
- *European Competitiveness Report 2004*, SEC (2004) 1397

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/competitiveness/doc/coprep_2004_en.pdf

- *Communication from the Commission: Some Key Issues in Europe's, Competitiveness – Towards an Integrated Approach*, COM(2003) 704 final, 21.11.2003,

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/com704_en.pdf

- *EU productivity and competitiveness: An industry perspective*, Mary O'Mahony and Bart van Ark, Enterprise publications, European Communities 2003,

http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/competitiveness/doc/eu_competitiveness_a_sectoral_perspective.pdf

- *Improved competitiveness in Europe – the precondition for growth and jobs*, Danish Ministry of Economic and Business Affairs, Danish Ministry of Science, Technology and Development, June 2004 ,

<http://www.vtu.dk/fsk/publ/2004/europa/europa.pdf>

- *Communication from the Commission: Fostering structural change: an industrial policy for an enlarged Europe*, COM(2004) 274 final, 20.04.2004,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2004/com2004_0274en01.pdf

- *Annual report on structural reforms 2004: „Reinforcing implementation”* – EPC report, EPC/ECFIN/39/04 final, 3.02.2004,

http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/occasional_papers/2004/ocp7en.pdf

- *Communication from the Commission: Action plan „Simplifying and Improving the Regulatory Environment”*, COM(2002) 278 final, 05.06.2002,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2002/com2002_0278en01.pdf

- *Joint Initiative on Regulatory Reform. An initiative of the Irish, Dutch, Luxemburg and UK Presidencies of the European Union*, 26.01.2004,

<http://www.finance.gov.ie/documents/pressreleases/2004/janmcc12462.pdf>

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'The future of the textiles and clothing sector in the enlarged European Union'*, COM(2003) 649 final, 29.10.2003,

http://europa.eu.int/comm/enterprise/textile/documents/com2003_0649en.pdf

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'2015 Defining the Future of the European Shipbuilding and Repair Industry – Competitiveness through Excellence'*, COM(2003) 717 final, 21.11.2003,

http://europa.eu.int/comm/enterprise/maritime/shipbuilding_market/doc/leadership_2015_text_only_en.pdf

http://europa.eu.int/comm/enterprise/maritime/shipbuilding_market/doc/leadership_2015_text_only_pl.pdf

http://europa.eu.int/comm/enterprise/maritime/shipbuilding_market/doc/leadership2015_en.pdf

- Transport Biała Księga: *'European transport policy for 2010 – time to decide'*, COM(2001) 370 final, <http://www.infoeuropa.org/catala/notesinf/doc/2001370.pdf>
http://europa.eu.int/comm/energy_transport/library/lb_texte_complet_en.pdf
- Decyzja Nr 884/2004/EC „of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 amending Decision No 1692/96/EC on Community guidelines for the development of the trans-European transport network”.

Polityka spójności

- Trzeci Raport na temat spójności gospodarczej i społecznej: „Nowe partnerstwo dla spójności. Konwergencja, konkurencyjność, współpraca”, Bruksela 18.02.2004, COM(2004) 107, http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion3/cohesion3_en.htm
- Komunikat Komisji Europejskiej: „Europejska Polityka Sąsiedztwa. Dokument Strategiczny”, COM(2004) 373 final, 12.05.2004,
- Projekt rozporządzenia ogólnego dot. funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności – Regulation of the European Parliament and of the Council laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund, Brussels, 14.07.2004 COM(2004) 492 final, http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/pww_rozporz_ogolne_pl_robocze.pdf
- Projekt rozporządzenia dot. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – *Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Regional Development Fund*, Brussels, 14.07.2004 COM(2004) 495 final, http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/projekt_rozp_efrr_091104.pdf
- Projekt rozporządzenia dot. Europejskiego Funduszu Społecznego – *Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Social Fund*, Brussels, 14.07.2004 COM(2004) 493 final, http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/pww_proj_rozporz_efs_pl_robocze.pdf
- Projekt rozporządzenia dot. Funduszu Spójności – *Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a Cohesion Fund*, Brussels, 14.07.2004 COM(2004) 494 final, http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/pww_proj_rozporz_fs_pl_robocze.pdf
- Projekt rozporządzenia dot. instrumentu współpracy transgranicznej – *Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European grouping of cross-border cooperation EGCC*, Brussels, 14.07.2004 COM(2004) 496 final, http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/projekt_rozp_egwt_091104.pdf

Polityka zatrudnienia

- Komunikat Komisji „on immigration, integration and employment” COM (2003) 336 final, http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2003/com2003_0336en01.pdf
- Komunikat Komisji Europejskiej: *'Increasing the employment of older workers and delaying the exit from the labour market'*, COM(2004) 146 final, 3.03.2004, http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2004&nu_doc=146
- Raport Wima Koka: *'Jobs, Jobs , Jobs. Creating more employment in Europe'*, listopad 2003, http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/pdf/etf_en.pdf
- Komunikat Komisji „Improving quality in work: a review of recent progress” COM(2003) 728 final, http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2003/com2003_0728en01.pdf
- Komunikat Komisji „Strengthening the implementation of the European Employment Strategy”, COM(2004) 239 final, http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/prop_2004/com_2004_0239_en.pdf

- *Joint Employment Report 2003/2004*,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/report_2003/jer20034_en.pdf

- Raport Komisji Europejskiej: '*Employment in Europe 2004*', wrzesień 2004,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/sep/eie2004_en.html

http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_analysis/eie/eie2004_summary_pl.pdf

- Wytyczne ws. Zatrudnienia (*Employment Guidelines*) oraz zalecenia dotyczące polityki zatrudnienia (*Employment Recommendations*).

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/l_197/l_19720030805en00130021.pdf

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/l_197/l_19720030805en00220030.pdf

Polityka społeczna

- Strategia „*Framework Strategy on Gender Equality 2001–2005*”,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/com2000_335_en.pdf

- Komunikat Komisji Europejskiej: '*Modernising Social Protection for More and Better Jobs a comprehensive approach contributing to making work pay*', COM(2003) 842 final, 30.12.2003,
- Komunikat Komisji Europejskiej '*Social Policy Agenda*',

http://europa.eu.int/comm/employment_social/general/com00-379/com379_en.pdf

- '*Report of the High Level Group on the future of social policy in an enlarged European Union*',
- Zielona Księga: '*Equality and non-discrimination in an enlarged European Union*',

http://europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/pdf/pubdocs/greenpapub_en.pdf

- Raport '*Gender issues in safety and health*',

<http://agency.osha.eu.int/publications/reports/209/en/ReportgenderEN.pdf>

- Strategia '*Community Framework Strategy on Gender Equality (2001–2005)*',

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/com2000_335_en.pdf

- Strategia '*The European Union Disability Strategy*',

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/disable/strategy_en.htm

- Program '*Community Action Programme to Combat Social Exclusion 2002–2006*',

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/ex_prog_en.htm

- Komunikat '*Adapting to change in work and society: a new Community strategy on health and safety at work 2002–2006*',

http://europa.osha.eu.int/systems/strategies/future/com2002_en.pdf

- Raport „*Annual report 2004 on equality and non-discrimination*”,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/jul/annualrep2004_en.pdf

- Raport Komisji Europejskiej: '*The social situation in the European Union 2004*', październik 2004,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2004/oct/socsit_2004_en.pdf

- Strategia na rzecz Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu (*European Strategy against Social Exclusion*),

<http://www.ose.be/files/docRPC/CPASfinalEN.pdf>

- Jednolita Strategia na rzecz Systemu Zabezpieczeń Społecznych (*Concerted Strategy for Social Protection*),

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/social/com99-347/com99-347_en.pdf

- *Choosing to grow: Knowledge, innovation and jobs in a cohesive society; Report to the Spring European Council, 21 March 2003 on the Lisbon Strategy of economic, social and environmental renewal* COM(2003)5),

http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/pdf/5b_en.pdf

- *Strengthening the social dimension of the Lisbon Strategy: Streamlining open coordination in the field of social protection* COM(2003) 261,

http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2003/may/lisbonstratIP280503_en.pdf

- Program działań w dziedzinie zdrowia publicznego 2003–2008 (*Health Action Programme*).

http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2002/l_271/l_27120021009en00010011.pdf

http://europa.eu.int/comm/health/ph_programme/programme_en.htm

Polityka zagospodarowania przestrzennego

- *European Spatial Development Perspective (ESDP) Towards Balance Sustainable Development of the Territory of the European Union*, Porozumienie zawarte na posiedzeniu Rady Ministrów odpowiedzialnych za zagospodarowanie przestrzenne w Poczdamie w dniach 11–12 maj 1999,

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/som_en.htm

- ESPON (*European Spatial Planning Observatory Network*) in progress,, *Preliminary results by autumn 2003*, ISBN 2-87996-848-8.

<http://www.espon.lu/online/documentation/programme/publications/index.html>

Badania i rozwój

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'Science and technology, the key to Europe's future – guidelines for future European Union policy to support research'*, COM(2004) 353 final, 16.06.2004,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2004/com2004_0353en01.pdf

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'Europe and Basic Research'*, COM(2004) 9 final, 14.1.2004,

http://europa.eu.int/comm/research/press/2004/pdf/acte_en_version_final_15janv_04.pdf

- Komunikat KE *„Responding to the observations and recommendations of the high-level Panel of independent experts concerning the new instruments of the 6th Framework Programme”* COM(2004) 574 final,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2004/com2004_0574en01.pdf

- Raport *„Evaluation of the effectiveness of the New Instruments of Framework Programme VI”*, 21 czerwca 2004,

ftp://ftp.cordis.lu/pub/fp6/docs/morimon_final_en.pdf

- *Communication from the Commission: e-Europe 2005 Mid-term Review*, COM(2004) 108 final, 18.02.2004,

http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/cnc/2004/com2004_0108en01.pdf

- *Science and Society Action Plan*, European Commission, Office SDME 06/62, B-1049 Bruxelles,
- Komunikat Komisji Europejskiej dla Rady, parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego w sprawie polityki innowacyjnej, Bruksela, 11.03.2003 r.,
- *„Inwestycje w badania: plan działań dla Europy”*, Komisja Europejska, czerwiec 2003 r.

Edukacja

- Komunikat Komisji Europejskiej: *„Education & Training 2010” The success of the Lisbon strategy hinges on urgent reforms (Joint interim report on the implementation of the detailed work programme on the follow-up of the objectives of education and training systems in Europe)*, marzec 2004,
- Komunikat Komisji Europejskiej: *'The new generation of Community education and training programmes after 2006'*, COM(2004) 156 final, 9.03.2004,
- *Wspólne Cele dla Systemów Edukacji (The Concrete Future Objectives of Education Systems)*.

Zdrowie

- Komunikat Komisji Europejskiej *Decision of the European Parliament and of the Council adopting a programme of Community action in the field of public health (2001–2006)* 16 maj 2000 COM (2000) 285 final,

- *Decision No 1786/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 23 September 2002 adopting a programme of Community action in the field of public health (2003–2008) – Commission Statements Official Journal L 271 , 09/10/2002 P. 0001 - 0012,*
- Komunikat Komisji Europejskiej e-Health – *making healthcare better for European citizens : An action plan for a European e-Health Area* COM (2004) 356 final,
- Komunikat Komisji Europejskiej *The European Environment & Health Action Plan 2004–2010* COM (2004) 416 final,
- *Health Status Overview for Countries of Central and Eastern Europe that are candidates for Accession to the European Union* – dokument WHO Regional Office for Europe oraz European Commission E76888 July 2002,
- David Byrne European Commissioner for Health and Consumer Protection „*Enabling Good Health for all.*” *A reflection process for a new EU Health Strategy.*

Przedsiębiorczość

New Enterprise Programme (2006–2011) [w tym dokument konsultacyjny ws. Wspólnotowego Programu Wspierania Przedsiębiorczości oraz Konkurencyjności Przedsiębiorstw 2006–2010],

- Komunikat Komisji Europejskiej: „Plan Działań: Europejski Program dla Przedsiębiorczości”, luty 2004,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju,
- Komunikat Komisji Europejskiej: '*Access to finance of small and medium-sized enterprises*', COM(2003) 713 final, 1.12.2003,
- Komunikat Komisji Europejskiej: '*Fostering structural change: an industrial policy for an enlarged Europe*', COM(2004) 274 final, 20.04.2004,
- Dokument roboczy Komisji Europejskiej: '*The effects of environmental policy on european business and its competitiveness. A framework for analysis*', SEC(2004) 769, 10.06.2004,
- Zielona Księga n/t usług użyteczności publicznej (*Green Paper on Services of General Interest*) – COM (2004) 270),
- Biała Księga n/t usług użyteczności publicznej (*White Paper on Services of General Interest*) – COM (2004) 374).

Ochrona środowiska i trwały rozwój

- *A sustainable Europe for a better world: A European Union strategy for sustainable development* – Communication from the Commission (COM(2001) 264 final),
- *Sixth Community Environment Action Programme* (Decyzja EP i Rady nr 1600/2002/WE, OJ L 242, 10.09.2002, p.1–15),
- Communication from the Commission: *Integrated Product Policy: Building on Environmental Life-Cycle Thinking*, COM(2003) 302 final, 18.06.2003,
- Komunikat Komisji Europejskiej: '*Towards a Thematic Strategy on the Sustainable Use of Natural Resources*', COM(2003) 572 final, 1.10.2003,
- Komunikat Komisji Europejskiej: '*Stimulating Technologies for Sustainable Development: An Environmental Technologies Action Plan for the European Union*', COM(2004) 38 final, 28.1.2004,
- Komunikat Komisji Europejskiej ws. CAFE – *Clean Air for Europe* [COM(2001)245],
- Komunikat Komisji „*Towards a Thematic Strategy for Soil Protection*” [COM(2002)179],
- Komunikat Komisji „*Towards a Thematic Strategy on the Sustainable Use of Pesticides,*” [COM (2002)349],
- Komunikat Komisji „*Thematic Strategy on the Prevention and Recycling of waste*” [COM(2003) 301],
- Komunikat Komisji „*Towards a Thematic Strategy on the Urban Environment*” [COM(2004)60],
- Komunikat Komisji ws. „*A Strategy to protect and conserve the marine environment*” [COM (2002)539],
- Komunikat Komisji „*Sustainable use of natural resources*” [COM(2003)572].

Polityka konkurencji

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'A pro-active Competition Policy for a Competitive Europe'*, COM(2004) 293 final,
- *State Aid Scoreboard* – Autumn 2004 update, COM(2004) 750 final, 16.11.2004,
- Pakt Stabilności i Wzrostu (*Stability and Growth Pact*),
- Strategia Rynku Wewnętrznego (*Internal Market Strategy*).

Rolnictwo

- Komunikat Komisji Europejskiej: *'Accomplishing a Sustainable Agricultural Model for Europe Through the Reformed CAP – Sugar Sector Reform'*, COM(2004) 499 final, 14.7.2004,
- Komunikat Komisji Europejskiej: *'Mid-Term Review of the Common Agricultural Policy'*, COM(2002) 394 final, 10.7.2002,
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr '796/2004 of 21 april 2004 Laying Down Detailed Rules for the Implementation of Cross-compliance, Modulation and the Integrated Administration and Control System',
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr '795/2004 of 21 april 2004 Laying Down Detailed Rules for the Implementation of the Single Payment Scheme',
- Impact Assessment: *'Council Regulation on Support to Rural Development by the European Agricultural Fund for Rural Development – Extended Impact Assessment'*, SEC(2004) 931, 14.7.2004,
- Raport niezależnych ekspertów, zamówiony przez Komisję: *'The Future of Rural Areas in the CEE New Member States, Network of Independent Agricultural Experts in the CEE Candidate Countries'*, IAMO, 2004,
- Raport: *'CAP reform – medium-term prospects for agricultural markets and income in the European Union 2003–2010'*, III. 2004.

Rybołówstwo

- Komunikat Komisji – *'Promoting more environment – friendly fishing methods: the role of technical conservation measures'*, COM (2004)438, 21.06.2004,
- Raport Komisji – *'Implementation of the Community framework for the collection and management of data needed to conduct the common fisheries policy'*, COM (2004) 225, 2.04.2004.

Turystyka

- Komunikat Komisji z dnia 13 listopada 2001 r. Wspólnie pracując dla przyszłości turystyki europejskiej (*Working together for the future of European Tourism*), COM(2001) 665 final,
- Uchwałę Rady z 21 maja 2002 r. w sprawie przyszłości turystyki europejskiej (2002/C 135/1),
- Komunikat Komisji z dnia 25 listopada 2003 r. Podstawowe kierunki dotyczące zrównoważonego rozwoju turystyki europejskiej (*Basic orientations for the sustainability of European Tourism*), COM(2003) 716 final.

Polityka energetyczna

- Zielona Księga – W kierunku europejskiej strategii bezpieczeństwa dostaw energii", listopad 2000 r.,
- *European Energy and Transport Trends to 2030*, Komisja Europejska, styczeń 2003 r.

Pakiet legislacyjny ws. nowej perspektywy finansowej (z wyłączeniem polityki spójności)

- Projekt Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program Kultura 2007 (2007–2013) COM (2004) 469 final,

- Projekt Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej implementacji programu wspierającego europejski sektor audiowizualny (MEDIA 2007), COM (2004) 470 final,
- Projekt Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program „Aktywna Młodzież” (2007–2013), COM (2004) 471 final,
- Projekt Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiający zintegrowany program w dziedzinie kształcenia ustawicznego, COM (2004) 474 final,
- Projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ogólne zasady udzielania wsparcia Wspólnoty dla Transeuropejskich Sieci Transportowych i Transeuropejskich Sieci Energetycznych zmieniającego Rozporządzenie Rady 2236/95, COM (2004) 475 final,
- Projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzenia w życie operacyjnej fazy uruchomienia i komercyjnego użytkowania europejskiego programu nawigacji satelitarnej, COM (2004) 477,
- Projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielania wsparcia Wspólnoty w celu zmniejszenia skutków oddziaływania na środowisko systemu transportu towarowego „Marco Polo” (*Marco Polo II*), COM/2004/478 final,
- Projekt Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program wspólnotowy na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej – PROGRESS, COM(2004) 488 final,
- Projekt Rozporządzenia Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Rybołówstwa, COM (2004) 497 final,
- Projekt Rozporządzenia Rady (WE) w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), COM (2004) 490 final,
- Projekt Rozporządzenia Rady w sprawie finansowania Wspólnej Polityki Rolnej, COM (2004) 489 final,
- projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Instrumentu Finansowego dla Środowiska LIFE + [COM(2004)621].

Lista dokumentów innych podmiotów zagranicznych:

- **Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS)**
 - VASAB 2010 (*Vision & Strategies around the Baltic 2010*) – Deklaracja Wismarska ws. Międzynarodowej polityki planowania i rozwoju przestrzennego Regionu Morza Bałtyckiego do roku 2010 (Wismar Declaration on transnational spatial planning and development policies for the Baltic Sea Region to 2010), Wismar, z dnia 21 września 2001r,
 - VASAB 2010 Plus – Program działań dla rozwoju przestrzennego Regionu Morza Bałtyckiego (*VASAB 2010 PLUS Spatial Development Action Programme*) Wismar, z dnia 21 wrzesień 2001,
 - Planowanie Przestrzenne dla Zrównoważonego Rozwoju w Regionie Morza Bałtyckiego (*Spatial Planning for Sustainable Development in the Baltic Sea Region*, Baltic 21, Sztokholm 1998).
- **ONZ (UN Department of Economic & Social Affairs)**
 - *Agenda 21* (przewidująca prace nad programem zrównoważonego rozwoju gospodarczego), przyjęta podczas tzw. Szczytu Ziemi, konferencji ONZ w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 r.
- **Grupy Wyszehradzkiej**
 - Deklaracja o podstawowych kierunkach kształtowania polityki regionalnej Grupy Wyszehradzkiej z dnia 5 marca 2004 r. podpisany w Mariańskich Łaźniach.
- **Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)**
 - *OECD Annual Report 2004*.
- **Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA)**
 - Mechanizm Finansowy EOG – *Memorandum of Understanding* wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG, zawarte w Brukseli w dniu 28 października 2004 r.,
 - Norweski Mechanizm Finansowy – *Memorandum of Understanding* wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego zawarte z Norwegią w Warszawie w dniu 14 października 2004 r.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 2005 r.

w sprawie trybu i terminów konsultacji, współdziałania i współpracy przy opracowywaniu Narodowego Planu Rozwoju, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności

Na podstawie art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa tryb i terminy:

- 1) konsultacji Narodowego Planu Rozwoju z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi;
- 2) współdziałania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z właściwymi ministrami oraz zarządami województw przy prowadzeniu negocjacji z Komisją Europejską na podstawie Narodowego Planu Rozwoju;
- 3) współpracy instytucji zarządzających z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego przy opracowywaniu programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności oraz tryb i terminy ich konsultacji z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

§ 2.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) wstępny projekt NPR – projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013, przed konsultacjami z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, zwanej dalej „ustawą”, opracowany w trybie i terminie określonym w art. 14 ust. 1 ustawy;
- 2) wstępny projekt programu operacyjnego – projekt regionalnego programu operacyjnego lub sektorowego programu operacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 12 i 13 ustawy, przed konsultacjami z partnerami społecznymi i gospodarczymi, opracowany w trybie i terminie określonym w art. 17 ust. 1 ustawy.
- 3) wstępny projekt strategii wykorzystania Funduszu Spójności – projekt strategii wykorzystania Funduszu Spójności, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy, przed konsultacjami z partnerami społecznymi i gospodarczymi, opracowany w trybie i terminie określonym w art. 17 ust. 1 ustawy;

§ 3.

1. Termin rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w § 1 pkt 1, wyznacza minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zgodnie z harmonogramem prac nad przygotowaniem Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na stronie internetowej urzędu go obsługującego informację o konsultacjach, a w szczególności: zaproszenie do ucze-

stnictwa w procesie konsultacji, ówterminy konsultacji, miejsca spotkań i konferencji, temat spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej, na której zamieszczono wstępny projekt NPR.

§ 4.

Konsultacje, o których mowa w § 1 pkt 1, przeprowadza się nie później niż do dnia 1 marca 2006 r.

§ 5.

1. Konsultacje, o których mowa w § 1 pkt 1, w szczególności polegają na:
 - 1) organizowaniu spotkań i konferencji na temat wstępnego projektu NPR;
 - 2) upowszechnianiu wstępnego projektu NPR na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i umożliwieniu zgłaszania uwag przy użyciu kwestionariusza internetowego zamieszczonego na tych stronach;
 - 3) innych działaniach, umożliwiających przedstawienie, instytucjom i środowiskom oraz opinii publicznej, treści wstępnego projektu NPR oraz uzyskanie ich opinii i uwag.
2. Przy prowadzeniu konsultacji, o których mowa w § 1 pkt 1, podejmuje się działania polegające w szczególności na:
 - 1) rozpowszechnianiu prognoz, strategii i innych dokumentów programowych niezbędnych do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 w formie pisemnej albo elektronicznej;
 - 2) współpracy ze środkami masowego przekazu i innymi środowiskami oraz instytucjami zainteresowanymi promocją i wsparciem procesu konsultacji.

§ 6.

1. Spotkania i konferencje, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, są organizowane jako ogólnokrajowe i wojewódzkie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z:
 - 1) samorządami województw;
 - 2) właściwymi ministrami lub w porozumieniu z nimi;
 - 3) partnerami społecznymi i gospodarczymi;
 - 4) jednostkami samorządu terytorialnego.
2. Spotkania i konferencje dotyczące zagadnień związanych z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013 mogą być organizowane stosownie do potrzeb oraz z inicjatywy partnerów społecznych i gospodarczych albo jednostek samorządu terytorialnego.
3. Spotkania i konferencje, przeprowadza się w odniesieniu do zagadnień związanych z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013.

§ 7.

1. W terminie 10 dni roboczych od dnia zakończenia spotkań i konferencji, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, zorganizowanych przy współudziale samorządu województwa, właściwy zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego pisemną informację zawierającą w szczególności:
 - 1) uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji dotyczące zmiany lub uzupełnienia wstępnego projektu NPR;
 - 2) listę instytucji oraz listę osób biorących udział w konsultacjach, obejmującą w szczególności partnerów społecznych i gospodarczych, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji, o których mowa w § 1 ust. 1, przygotowuje informację dotyczącą przebiegu i wyników konsultacji, zawierającą w szczególności ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem oraz dołącza listy, o których mowa w ust. 1 pkt 2.
3. Informacja, o której mowa w ust. 2, jest przekazywana wszystkim zarządom województw w formie pisemnej i podawana do publicznej wiadomości na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedkładana do rozpatrzenia Radzie Ministrów wraz z projektem Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013.

§ 8.

1. Instytucje zarządzające, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego opracowują harmonogram prac nad przygotowaniem programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, zgodnie z harmonogramem prac nad przygotowaniem Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013.
2. Instytucje zarządzające przekazują harmonogram prac nad przygotowaniem programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności:
 - 1) zarządom województw i właściwym organom administracji rządowej – w przypadku sektorowych programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 2) właściwym jednostkom samorządu terytorialnego – w przypadku regionalnych programów operacyjnych.

§ 9.

1. Współpraca instytucji zarządzających z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego polega w szczególności na:
 - 1) zapewnieniu zgodnie z harmonogramami, o których mowa w § 8 ust. 1, przygotowania przez właściwe organy administracji rządowej albo jednostki samorządu terytorialnego materiałów i dokumentów programowych niezbędnych dla przygotowania programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 2) udzielaniu instytucji zarządzającej doraźnej pomocy merytorycznej, w szczególności przez udostępnianie informacji niezbędnych do realizacji jej zadań;
 - 3) opiniowaniu materiałów i dokumentów mających znaczenie dla przygotowania albo realizacji programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 4) opiniowaniu przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego projektów programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 5) opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego projektów sektorowych programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 6) przekazaniu przez instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi projektów tych programów do wiadomości Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
 - 7) odbywaniu, stosownie do potrzeb, wspólnych spotkań służących zapewnieniu terminowego i sprawnego przebiegu prac nad przygotowaniem programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności;
 - 8) organizowaniu i uczestniczeniu w procesie konsultacji.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucje zarządzające, organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego wymieniają informacje związane z przygotowaniem programów operacyjnych w formie pisemnej.
3. Instytucje zarządzające informują Międzyresortowy Zespół do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 o stanie prac nad programami operacyjnymi i strategią wykorzystania Funduszu Spójności, stosownie do potrzeb i nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.

§ 10.

O terminie rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w § 1 pkt 3, postanawia właściwa instytucja zarządzająca w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, zgodnie z harmonogramem prac nad przygotowaniem programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, o których mowa w § 8 ust. 1.

§ 11.

Właściwa instytucja zarządzająca ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym, a w przypadku programów regionalnych w dzienniku o zasięgu regionalnym, oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego właściwą instytucję zarządzającą i ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego informację o konsultacjach, zawierającą w szczególności: zaproszenie do uczestnictwa w procesie konsultacji, terminy konsultacji, miejsca spo-

tkań i konferencji, informację o temacie spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej ze wstępnym projektem programu operacyjnego albo strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

§ 12.

Konsultacje, o których mowa w § 1 pkt 3, przeprowadza się nie później niż do dnia 1 czerwca 2006 r.

§ 13.

Instytucja zarządzająca zapewnia prawidłowy i sprawny przebieg konsultacji, o których mowa w § 1 pkt 3.

§ 14.

1. Konsultacje, o których mowa w § 1 pkt 3, polegają w szczególności na:
 - 1) upowszechnianiu wstępnego projektu programu operacyjnego albo wstępnego projektu strategii wykorzystania Funduszu Spójności na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej i umożliwieniu zgłaszania uwag przy użyciu kwestionariusza internetowego zamieszczonego na tych stronach
 - 2) organizowaniu spotkań i konferencji na temat wstępnego projektu programu operacyjnego albo wstępnego projektu strategii wykorzystania Funduszu Spójności oraz innych dokumentów programowych niezbędnych do przygotowania programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności
 - 3) innych działaniach, umożliwiających przedstawienie, instytucjom i środowiskom oraz opinii publicznej, treści wstępnego projektu programu operacyjnego lub strategii wykorzystania funduszu spójności oraz uzyskanie ich opinii i uwag.
2. Przy prowadzeniu konsultacji, o których mowa w § 1 pkt 3, podejmuje się działania polegające w szczególności na:
 - 1) rozpowszechnianiu materiałów i innych dokumentów programowych niezbędnych do przygotowania programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, w formie pisemnej albo elektronicznej;
 - 2) współpracy ze środkami masowego przekazu i innymi środowiskami oraz instytucjami zainteresowanymi promocją i wsparciem procesu konsultacji.

§ 15.

1. Spotkania i konferencje, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 2, są organizowane jako spotkania i konferencje ogólnokrajowe – w przypadku wstępnych projektów sektorowych programów operacyjnych lub wstępnego projektu strategii wykorzystania Funduszu Spójności.
2. Spotkania i konferencje, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 2, są organizowane jako spotkania i konferencje wojewódzkie – w przypadku wstępnych projektów regionalnych programów operacyjnych. Spotkania i konferencje dotyczące wstępnych projektów sektorowych programów operacyjnych lub wstępnego projektu strategii wykorzystania Funduszu Spójności mogą również odbywać się jako spotkania i konferencje wojewódzkie.
3. W spotkaniach i konferencjach dotyczących wstępnych projektów regionalnych programów operacyjnych może uczestniczyć minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub osoba przez niego upoważniona.

§ 16.

1. W terminie 10 dni roboczych od dnia zakończenia spotkań i konferencji, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 2, dotyczących wstępnych projektów sektorowych programów operacyjnych i wstępnego projektu strategii wykorzystania Funduszu Spójności, organizowanych w województwach, właściwy zarząd województwa przekazuje właściwej instytucji zarządzającej programem operacyjnym i strategią wykorzystania Funduszu Spójności pisemną informację zawierającą w szczególności dane, o których mowa w § 7 ust. 1.
2. W terminie 10 dni roboczych od dnia zakończenia konsultacji, o których mowa w § 1 ust. 3, właściwa instytucja zarządzająca regionalnym programem operacyjnym przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego sprawozdanie na temat przebiegu i wyników konsultacji regionalnego programu operacyjnego, zawierające w szczególności uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji wraz z ustosunkowaniem się

do nich i uzasadnieniem oraz wnioskami dotyczącymi dalszych prac nad dokumentem oraz dołącza listy, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2.

3. W terminie 30 dni od zakończenia konsultacji, o których mowa w § 1 ust. 3, właściwa instytucja zarządzająca sektorowym programem operacyjnym i strategią wykorzystania Funduszu Spójności przygotowuje sprawozdanie na temat przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem oraz dołącza listę, o której mowa § 7 ust. 1.
4. Instytucje zarządzające przekazują sprawozdania, o których mowa w ust. 2 i 3, zainteresowanym uczestnikom konsultacji oraz podają do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej.

§ 17.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z właściwymi ministrami i zarządami województw, po przyjęciu Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013 w trybie i terminie określonym w art. 14 ust. 1 ustawy, opracowuje plan negocjacji, prowadzonych na podstawie tego dokumentu, z Komisją Europejską.

§ 18.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje właściwych ministrów i zarządy województw o terminach i zakresie negocjacji z Komisją Europejską.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego prowadzi z Komisją Europejską negocjacje, informując o postępach w negocjacjach i ich ustaleniach zainteresowanych ministrów właściwych i zarządy województw.
3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może zapraszać do udziału w negocjacjach właściwych ministrów albo właściwe zarządy województw.
4. Właściwi ministrowie i zarządy województw współdziałają z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego w zakresie negocjacji.

§ 19.

Niezwłocznie po zakończeniu negocjacji minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje o wynikach negocjacji właściwych ministrów i zarządy województw.

§ 20.

Minister Właściwy do spraw rozwoju regionalnego podaje do publicznej wiadomości na stronach internetowych urzędu go obsługującego ostateczne wyniki negocjacji z Komisją Europejską, prowadzonych na podstawie Narodowego Planu Rozwoju.

§ 21.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia w sprawie trybu i terminów konsultacji, współdziałania i współpracy przy opracowywaniu Narodowego Planu Rozwoju, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności jest aktem wykonawczym do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206). Delegację do wydania rozporządzenia stanowi art. 13 ust. 4 wymienionej ustawy.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 1260/1999 WE z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającym przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999) przygotowanie i realizacja Narodowego Planu Rozwoju/Podstaw Wsparcia Wspólnoty powinna odbywać się z zachowaniem zasady partnerstwa. Konsultacje Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 prowadzone w 2002 r. i ogólnopolskie debaty organizowane bezpośrednio przez ówczesne Ministerstwo Gospodarki i inne resorty odpowiedzialne za poszczególne programy operacyjne i Strategię Wykorzystania Funduszu Spójności oraz organizowane przez Urzędy Marszałkowskie były traktowane jako pierwszy krok w kierunku realizacji tej zasady, dający doświadczenia na przyszłość. Było to pierwszy raz tak szeroko zaplanowane przedsięwzięcie związane z procesem programowania, nie podejmowane w Polsce na taką skalę przy opracowywaniu dokumentów o charakterze strategicznym. Wszystkie działania, z zakresu rozwoju regionalnego państwa, były opiniowane przez przedstawicielstwo partnerów społecznych wyłonionych na podstawie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.

Po wstąpieniu Polski do UE, konieczne stało się określenie sposobu przeprowadzenia szerokiej dyskusji nad najważniejszym dokumentem strategicznym – NPR, który w kolejnym okresie budżetowym tj. 2007–2013, będzie stanowił podstawą ubiegania się o środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Celem niniejszego rozporządzenia jest określenie trybu i terminów konsultacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 oraz programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, poprzez które następować będzie realizacja polityki strukturalnej, określenie trybu współpracy instytucji zarządzających z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego przy opracowywaniu programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności oraz trybu współdziałania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z właściwymi ministrami oraz zarządami województw przy prowadzeniu negocjacji z Komisją Europejską na podstawie Narodowego Planu Rozwoju. Sprawy dotyczące trybu i terminu współdziałania przy rokowaniach z samorządami województw w sprawie zawarcia kontraktów wojewódzkich, zostaną uregulowane w odrębnym rozporządzeniu – na podstawie art. 13 ust. 4 ustawy.

Rozporządzenie określa, że o terminie rozpoczęcia konsultacji w odniesieniu do projektu NPR postanawia minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w oparciu o opracowany przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 harmonogram prac nad przygotowaniem Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013, o którym mowa w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 (Dz. U. Nr 118 poz. 1228), zaś w przypadku programów operacyjnych, zarówno sektorowych jak i regionalnych oraz strategii wykorzystania Funduszu Spójności – instytucje zarządzające tymi programami i strategią w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego. Informacja na temat konsultacji zostanie podana do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i instytucji zarządzających.

Konsultacje są jednym z elementów prac nad NPR, programami operacyjnymi i strategią wykorzystania Funduszu Spójności i powinny być wpisane w harmonogramy prac nad tymi dokumentami.

Konsultacjom zostanie poddany przede wszystkim wstępny projekt NPR, wstępne projekty programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności. Projekt NPR przed skierowaniem na Radę Ministrów w terminie najpóźniej do 31 marca 2006 r. w celu przyjęcia w drodze uchwały, a projekty programów operacyjnych i strategia wykorzystania Funduszu Spójności przed przyjęciem przez Radę Ministrów w drodze uchwały w terminie nie później niż do 30 czerwca 2006 r., muszą, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, zostać skonsultowane z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami

społecznymi i gospodarczymi, tj. organizacjami przedsiębiorców i pracodawców, związkami zawodowymi, samorządami zawodowymi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami naukowymi w rozumieniu art. 3 pkt 4 z dnia 12 stycznia 1991 r. o Komitecie Badań Naukowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 33, poz. 389 z późn. zm.). Niezależnie od konsultacji, zgodnie z zapisami ustawy o Narodowym Planie Rozwoju, NPR będzie opiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz przez zarządy województw.

Rozporządzenie niniejsze zakłada, iż konsultacje NPR i sektorowych programów operacyjnych oraz strategii wykorzystania Funduszu Spójności będą odbywały się na poziomie kraju i w poszczególnych województwach, w ujęciu regionalnym, sektorowym i innych zagadnień istotnych dla Narodowego Planu Rozwoju, zaś regionalne programy operacyjne – przygotowywane w poszczególnych województwach, będą konsultowane bezpośrednio w regionie, którego dotyczą. Jednocześnie rozporządzenie gwarantuje możliwość odbycia innych spotkań tematycznych związanych z Narodowym Planem Rozwoju, jeśli zainteresowane strony uzasadnią potrzebę odbycia takich konsultacji i dyskusji.

Przyjęto rozwiązanie, że konsultacje będą miały przede wszystkim formę spotkań i konferencji. W celu umożliwienia wypowiedzenia się jak najszerszemu gronu partnerów społecznych i gospodarczych wstępne projekty dokumentów zostaną zamieszczone na stronach internetowych wraz z kwestionariuszem umożliwiającym zgłaszanie uwag. Jednocześnie, rozporządzenie nie ogranicza katalogu form wymiany poglądów na temat wstępnych projektów NPR, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

Podczas spotkań i konferencji związanych z NPR strona rządowa będzie reprezentowana przez przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 powołanego Zarządzeniem Nr 11 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 lutego 2004 roku w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju lub innego członka Zespołu w randze ministra. W trakcie spotkań i konferencji dotyczących sektorowych programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności stroną rządową reprezentuje instytucja zarządzająca reprezentowana przez właściwego ministra lub jego przedstawiciela, zaś w przypadku regionalnych programów operacyjnych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego bądź jego przedstawiciela. Stronę samorządową reprezentuje marszałek województwa.

Obowiązek zapewnienia procesu konsultacji wstępnego projektu NPR powierzony został ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego. Właściwe instytucje zarządzające są natomiast odpowiedzialne za zapewnienie sprawnego i prawidłowego przebiegu procesu konsultacji programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

Rozporządzenie określa termin zakończenia konsultacji NPR najpóźniej do dnia 1 marca 2006 r., natomiast termin zakończenia konsultacji programów i strategii wykorzystania Funduszu Spójności najpóźniej do dnia 1 czerwca 2006 r. Fakt, że ostateczny termin zakończenia konsultacji nie pokrywa się z terminem ostatecznego przedłożenia dokumentów Radzie Ministrów wynika z tego, że generalnym założeniem prowadzonych konsultacji jest uzyskanie opinii i uwag środowisk eksperckich i partnerów społecznych i gospodarczych oraz jednostek samorządu terytorialnego, a wnioski z dyskusji powinny posłużyć do dalszego ulepszenia i, w uzasadnionych przypadkach, dokonywania zmian w przedkładanych do zaopiniowania dokumentach.

Zgodnie z zapisami ustawy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedkłada Radzie Ministrów wraz z projektem NPR informację dotyczącą przebiegu i wyników konsultacji tego dokumentu, a wraz z projektami sektorowych programów operacyjnych i projektem strategii wykorzystania Funduszu Spójności właściwa instytucja zarządzająca przedkłada Radzie Ministrów sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji. W przypadku regionalnych programów operacyjnych właściwe instytucje zarządzające przekazują te projekty wraz ze sprawozdaniem ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego. Rozporządzenie ściśle określa terminy sporządzenia, zakres informacji i sprawozdania oraz organ odpowiedzialny za przygotowanie informacji i sprawozdania z poszczególnych części procesu konsultacji. Zarówno informacja jak i sprawozdanie zostaną udostępnione wszystkim partnerom zaangażowanym w proces konsultacji. Zasadniczą częścią informacji i sprawozdania będzie ustosunkowanie się do uwag i sugestii oraz propozycji zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem przyjęcia lub odrzucenia uwag, sugestii czy propozycji.

Ostatecznym wynikiem procesu konsultacji będzie przygotowanie projektu NPR oraz projektów programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności i przekazane Radzie Ministrów, a po przyjęciu, przedłożenie dokumentów Komisji Europejskiej.

Doświadczenia prac nad Narodowym Planem Rozwoju 2004–2006 uzasadniają harmonijne prowadzenie prac nad kolejnymi dokumentami. Przygotowanie programów operacyjnych, które będą realizowane w następnym okresie programowym, powinno być podejmowane w oparciu o wyniki prac nad NPR na lata 2007–2013 i jednocześnie wymaga zapewnienia odpowiedniego poziomu współpracy poszczególnych organów i instytucji. W związku z powyższym rozporządzenie normuje sposób niezbędnej współpracy instytucji zarządzających, organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w celu przygotowania programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności. Biorąc pod uwagę, iż każdy z programów i strategia wykorzystania Funduszu Spójności mają swoją specyfikę, rozporządzenie nie określa ściśle terminów przygotowania poszczególnych dokumentów bądź ich elementów oraz nie wskazuje organów i instytucji odpowiedzialnych za wkład merytoryczny do programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności. Nakłada natomiast na instytucję zarządzającą obowiązek sporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, harmonogramu prac nad dokumentem oraz przekazanie harmonogramu zainteresowanym stronom. Instytucje zarządzające poszczególnymi programami i strategią wykorzystania Funduszu Spójności mają obowiązek opiniowania powyższych dokumentów z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Instytucje zarządzające sektorowymi programami operacyjnymi i strategią wykorzystania Funduszu Spójności przekazują projekty do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, natomiast instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi przekazują projekty tych programów do wiadomości Komisji.

Etapem kończącym prace nad NPR i programami operacyjnymi i strategią wykorzystania Funduszu Spójności będą ich negocjacje z Komisją Europejską. Przedstawiony Komisji dokument tj. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007–2013 będzie służył jako podstawa określenia kierunków i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych w latach 2007–2013 na realizację zamierzeń w ramach dokumentu Strategii Rozwoju (Policy document). W rozporządzeniu, zgodnie z delegacją ustawową, został określony tryb współdziałania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego pełniącego funkcje instytucji nadzorującej wdrażanie wszystkich programów operacyjnych i strategii Funduszu Spójności z właściwymi ministrami (instytucjami zarządzającymi) oraz zarządami województw przy prowadzeniu negocjacji z Komisją Europejską.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Szybkie wejście w życie rozporządzenie stanowi ważny interes państwa. W chwili obecnej Międzyresortowy Zespół do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 przygotował Wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013, który zostanie skierowany do konsultacji społecznych planowanych na styczeń–kwiecień 2005 r. Proponowany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego i zasad określonych w art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718 z późn. zm.).

Ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wynikających z projektu rozporządzenia (OSR)

1) *wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora finansów publicznych*

Przyjęcie rozporządzenia w sprawie trybu i terminów konsultacji, współdziałania i współpracy przy opracowywaniu Narodowego Planu Rozwoju, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności ma niewielki wpływ na dochody i wydatki budżetu i sektora finansów publicznych. Na obecnym etapie prac nie została ustalona liczba programów operacyjnych. Szacuje się natomiast, że na konsultacje NPR w 2005 r. zostanie wydatkowana kwota około 150 tys. zł. oraz dodatkowe 100 tys. zł. na koszty działań związanych z promocją.

2) *Wpływ regulacji na rynek pracy*

Rozporządzenie jest neutralne w stosunku do regulacji rynku pracy. Przygotowanie NPR, jego konsultacje i negocjacje z Komisją Europejską leżą w zakresie zadań ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. W celu przygotowania NPR na lata 2007–2013, w tym w szczególności inicjowania, koordynacji i prowadzenia prac w zakresie określenia celów wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz sposobów ich osiągnięcia, został powołany Międzyresortowy Zespół do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013, będący organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Rady Ministrów. Po ustaleniu zakresu programów operacyjnych oraz ich liczby, przygotowanie i nadzorowanie realizacji programów operacyjnych oraz strategii wykorzystania Funduszu Spójności, zostanie powierzone instytucjom zarządzającym. Instytucjami zarządzającymi, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, mogą być: właściwy minister albo inny organ administracji publicznej. Instytucje zarządzające odpowiadając za przygotowanie programów operacyjnych oraz strategii wykorzystania Funduszu Spójności od etapu programowania (w tym procesu konsultacji) współpracują z instytucjami pośredniczącymi, instytucjami wdrażającymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego.

3) *Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki*

Rozporządzenie jest neutralne w stosunku do problematyki konkurencyjności zewnętrznej i wewnętrznej gospodarki polskiej, natomiast uzgodnienia osiągnięte w procesie konsultowania z jednostkami samorządowymi oraz szeroką reprezentacją partnerów społecznych i gospodarczych, zwiększają prawdopodobieństwo wypracowania projektów NPR, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności, które będą realizowane przy dużej akceptacji społecznej i przy dużej efektywności wykorzystania środków pomocowych.

4) *Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów*

Rozporządzenie ma pośredni wpływ na rozwój regionów poprzez przygotowanie NPR na lata 2007–2013 i programów operacyjnych oraz strategii wykorzystania Funduszu Spójności zawierających właściwie określone cele wynikające m. in. z potrzeb regionów, a następnie wynikających z tych celów działań prorozwojowych.

5) *Konsultacje*

W ramach uzgodnień międzyresortowych większość uwag i sugestii zgłoszonych przez poszczególne resorty zostało uwzględnionych, z wyjątkiem dookreślenia, w przedmiotowym rozporządzeniu, w odniesieniu do programów operacyjnych instytucji zarządzających. Rozporządzenie jest aktem wykonawczym do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o Narodowym Planie Rozwoju, dlatego nie może wychodzić poza jej delegację. W związku z tym, jeśli instytucje nie są określone w ustawie, to nie mogą zostać określone w rozporządzeniu.

Projekt dokumentu został skierowany do:

- Urzędów Marszałkowskich,
- Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Komisji,
- Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisji dialogu społecznego oraz organizacji pracowników i organizacji pracodawców wchodzących w skład Komisji,
- Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego,
- Rady Działalności Pożytku Publicznego i organizacji pozarządowych współpracujących z MGiP.

Zgłoszone w trakcie prac uwagi i sugestie pozwoliły na przygotowanie tego dokumentu.

VII. KONSULTACJE SPOŁECZNE WSTĘPNEGO PROJEKTU NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013

NPR jest dokumentem o szczególnym statusie politycznym, co potwierdzają doświadczenia państw członkowskich UE, gdzie był on przedmiotem szerokich konsultacji ze wszystkimi ważnymi partnerami społecznymi, w tym sektorem pozarządowym i z obywatelami.

W przyszłym okresie programowania Unia Europejska wzmocnia rolę partnerów społecznych i pozarządowych w tworzeniu dokumentów programowych. Wskazują na to m.in. zapisy projektu rozporządzenia ogólnego KE dot. funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (14.07.2004 COM(2004) 492 final, 2004/0163). Dlatego też jedną z głównych zasad prac nad NPR 2007–2013 jest zasada partnerstwa. Obowiązkiem nałożonym przez nią na administrację rządową jest rzetelne i systematyczne organizowanie i dokumentowanie procesu konsultacji.

Podstawą prawną prowadzenia działań konsultacyjnych jest Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu i terminów konsultacji, współdziałania i współpracy przy opracowywaniu Narodowego Planu Rozwoju, programów operacyjnych i strategii wykorzystania Funduszu Spójności oraz rokowań z samorządami województw w sprawie zawarcia kontraktów wojewódzkich.

Proces konsultacji NPR 2007–2013 w Polsce jest prowadzony od początku prac nad tym dokumentem. Pierwszym etapem konsultacji była konsultacja Założeń NPR na lata 2007–2013, które zostały przyjęte przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2004 roku. Konsultacje były zrealizowane poprzez cykl 16 regionalnych konferencji w całym kraju. Zebrane w ich trakcie sugestie i uwagi posłużyły do dalszych prac i były przedmiotem dyskusji w ramach konferencji sektorowych, które miały miejsce w II półroczu 2004 roku (wrzesień–grudzień 2004). Obydwa te etapy pozwoliły m.in. na sformułowanie Wstępnego projektu NPR na lata 2007–2013.

Niezwykle istotnym dla procesu konsultacji jest jego kontynuacja również w odniesieniu do kolejnego etapu opracowania NPR na lata 2007–2013.

Dyskusja będzie dotyczyła:

- układu celów i priorytetów NPR,
- struktury alokacji środków na poszczególne programy operacyjne i priorytety,
- kryteriów podziału działań na sektorowe i regionalne,
- systemu realizacji funduszy strukturalnych w Polsce,
- kryteriów alokacji środków na programy regionalne,
- poziomów współfinansowania projektów finansowanych ze środków europejskich.

Sam proces konsultacji Wstępnego projektu NPR został poddany uzgodnieniom m.in. z sektorem pozarządowym w celu doboru odpowiednich narzędzi. Na ten cel opracowana została analiza – Propozycja działań konsultacyjnych Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013.

ZASADY KONSULTACJI

Rada Ministrów przyjęła następujące zasady konsultacji NPR na lata 2007 – 2013, których wykonanie i egzekwowanie wobec zobowiązanych organów administracji rządowej powierza się Pełnomocnikowi Rządu ds. NPR na lata 2007–2013:

1. **Koordinacji** – proces konsultacji koordynuje Pełnomocnik Rządu przy pełnym zaangażowaniu administracji rządowej szczebla centralnego i terytorialnego.
2. **Kompleksowości** – konsultacje mają charakter ogólnopolski, sektorowy i regionalny.
3. **Dokumentacji** – poszczególne kroki, poglądy, spotkania są dokumentowane.
4. **Ciągłości** – proces konsultacji ma charakter ciągły i zmierza do osiągnięcia zadeklarowanego przez RM celu, jakim jest społecznie legitymizowany NPR.
5. **Sprzężenia zwrotnego** – uczestniczący w konsultacji mają prawo spodziewać się publicznej reakcji w trakcie debaty jak i w czasie jej podsumowania.
6. **Przejrzystości** – jawność konsultacji jest jej podstawą regułą.
7. **Równości** – wszyscy chętni (nie tylko partnerzy instytucjonalni) mogą brać udział w konsultacjach na równych prawach, z uwzględnieniem struktury polskiej administracji, adekwatności metod i możliwości organizacyjnych.
8. **Wartości dodanej** – prowadzone nad NPR 2007–2013 konsultacje powinny przynieść doświadczenia, które umożliwią wprowadzenie w przyszłości jednolitych i wysokich standardów obywatelskich konsultacji ważnych programów publicznych.

ZAKRES KONSULTACJI

Konsultacje społeczne powinny mieć możliwie najszerszy charakter zarówno w wymiarze geograficznym, jaki i branżowym i środowiskowym (oznacza to min. środowiska zawodowe i związkowe, przedsiębiorców, środowiska samorządowe, rolników, środowisko akademickie oraz organizacje pozarządowe). Konsultacje będą oparte o zasadę jawności, której podstawowym wymiarem jest możliwie swobodny dostęp do dokumentów i danych, publicznie dostępna wiedza o tym, jakie środowiska i instytucje w nich uczestniczą, jakie uwagi zgłaszają i jaka jest na nie reakcja ze strony administracji. Konsultacje będą miały charakter publiczny i będą oparte o zasadę równości i otwartości, co oznacza, że uczestniczyć w nich mogą wszyscy zainteresowani obywatele (nie tylko partnerzy instytucjonalni).

Konsultacje należy oprzeć o metody aktywne. Administracja publiczna powinna nie tylko udostępniać dokumenty, ale zabiegać o uzyskanie opinii w tej sprawie ze strony możliwie szerokiej grupy środowisk.

Ze względu na uprawnienia ustawowe oraz społeczny zasięg i wiarygodność, najistotniejsze znaczenie mają:

1. związki zawodowe i organizacje pracodawców – w szczególności ogólnokrajowe oraz reprezentowane w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych,
2. społeczno-zawodowe organizacje rolników i samorząd rolny,
3. organizacje przedsiębiorców, w tym Rada Przedsiębiorczości,
4. samorząd terytorialny, a w szczególności przedstawiciele środowisk samorządowych obecni w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Konwent Marszałków,
5. samorzady zawodowe,
6. organizacje pozarządowe, w tym Rada Działalności Pożytku Publicznego,
7. kościoły i związki wyznaniowe
8. przedstawiciele środowisk naukowych, w tym Konferencja Rektorów.

Biorąc pod uwagę zarówno zapisy wspomnianego powyżej projektu rozporządzenia ogólnego KE, zapisy Ustawy o NPR i projektu rozporządzenia Prezesa RM w sprawie trybu i terminów konsultacji NPR powyższe grupy uznaje się za główne środowiska, które zostaną zaproszone do procesu konsultacji społeczno-gospodarczych NPR 2007–2013.

SPOSÓB REALIZACJI

Konsultacje wstępnej wersji NPR zostaną otwarte w styczniu 2005 r. oficjalnym ogłoszeniem rozpoczęcia konsultacji przez Pełnomocnika ds. NPR 2007–2013 jako organu uprawnionego do postanowienia o przeprowa-

dzeniu konsultacji. Będą one prowadzone w okresie styczeń – kwiecień 2005r. Koordynacja całości procesu konsultacji powierzona została Pełnomocnikowi Rządu ds. NPR na lata 2007–2013. Konferencje będą organizowane we współpracy i w porozumieniu z właściwymi ministrami, we współpracy z samorządami województw oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi (w tym organizacjami pozarządowymi) i jednostkami samorządu terytorialnego. Bardzo istotne jest aktywne włączenie się do procesu konsultacji publicznych instytucji konsultacyjnych, takich jak Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Rada Pożytku Publicznego.

Proces konsultacji NPR będzie realizowany przy pełnym zaangażowaniu organów i pracowników administracji rządowej, z uwzględnieniem struktury administracji oraz instytucji partycypacji społecznej przy organach administracji, które wynikają z przepisów prawa, wydolności struktur administracji, dostępnych jej środków finansowych przeznaczonych na informację o NPR i jego konsultację. Ze względu na wysoką rangę samego procesu przewiduje się aktywny udział ministrów, wojewodów i Zarządów Województw w konsultacjach regionalnych.

Konsultacje będą realizowane przez administrację centralną za pomocą:

- konferencji otwierającej,
- konferencji regionalnych,
- konferencji zamykającej konsultacje,
- spotkań środowiskowych (centralnych),
- bezpośredniej komunikacji z MGiP – możliwość złożenia opinii pisemnej,
- strony internetowej.

Oprócz spotkań organizowanych przez administrację rządową w celu uzyskania wiążących opinii określonych organów, proces konsultacji zostanie poszerzony o konsultacje przeprowadzane na wniosek partnerów społecznych i gospodarczych (w tym organizacji pozarządowych) oraz samorządów terytorialnych w formach uzgodnionych z organami administracji państwowej.

Za udokumentowanie i upublicznienie wyników (łącznie z odniesieniem się do zgłoszonych w ich ramach uwag) konsultacji społecznych odpowiedzialne są organy administracji rządowej współpracując w tym zakresie z organami samorządowymi i innymi instytucjami zainteresowanymi promocją procesu konsultacji społecznych w poszczególnych środowiskach i regionach.

Na zakończenie procesu konsultacji Rada Ministrów otrzyma pisemną informację z prowadzonych konsultacji, uwzględniającą rodzaje partnerów. Za opracowanie informacji odpowiedzialny będzie Pełnomocnik Rządu ds. NPR na lata 2007–13. Na podstawie informacji na potrzeby Rady Ministrów zostanie opracowana publikacja zestawiająca zgłoszone uwagi wraz z niezbędnym komentarzem.

KONFERENCJA OTWIERAJĄCA

20 stycznia 2005 roku odbędzie oficjalne otwarcie procesu konsultacji NPR 2007–2013 z udziałem Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów i Wiceprezesa Rady Ministrów oraz Komisarz Danuty Hübner. W spotkaniu wezmą również udział przedstawiciele Sejmu i Senatu oraz środowisk, które zostaną zaproszone do konsultacji.

KONFERENCJE REGIONALNE

Konsultacje będą miały formę wojewódzkich konferencji, seminariów, warsztatów, paneli itp. poprzedzonych udostępnieniem przez administrację odpowiednich dokumentów.

Przewiduje się realizację 16 konferencji regionalnych z udziałem Wicepremiera Jerzego Hausnera w następujących terminach:

Wstępny harmonogram konferencji regionalnych w ramach konsultacji społeczno-gospodarczych Wstępnego projektu Narodowego Planu Rozwoju 2007–2013

	Data	Miejsce
1.	31.01.2005	Pomorskie
2.	4.02.2005	Wielkopolskie
3.	7.02.2005	Lubelskie
4.	9.02.2005	Podkarpackie
5.	14.02.2005	Kujawsko-pomorskie (pod patronatem Rzeczypospolitej)
6.	16.02.2005	Warmińsko-mazurskie
7.	2.03.2005	Dolnośląskie
8.	9.03.2005	Lubuskie
9.	16.03.2005	Zachodniopomorskie (pod patronatem Rzeczypospolitej)
10.	30.03.2005	Świętokrzyskie
11.	1.04.2005	Mazowieckie
12.	6.04.2005	Podlaskie
13.	13.04.2005	Śląskie (pod patronatem Rzeczypospolitej)
14.	15.04.2005	Łódzkie
15.	20.04.2005	Małopolskie
16.	27.04.2005	Opolskie

SPOTKANIA ŚRODOWISKOWE

Konsultacje krajowe w postaci konferencji, seminariów czy warsztatów zostaną przeprowadzone w odniesieniu do każdego ze środowiska oddzielnie. Ze względu na wypracowane mechanizmy współpracy z poszczególnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi będą one koordynowane z harmonogramem prac stałych organów współpracy administracji rządowej z partnerami.

KONFERENCJA ZAMYKAJĄCA

W trzecim tygodniu kwietnia odbędzie konferencja podsumowująca konsultacje społeczne i pokazująca dalsze kroki ze strony rządu. Odbędzie się ona z udziałem Premiera oraz ministrów. Zostanie zorganizowana przez Pełnomocnika rządu ds. NPR. W jej trakcie przedstawiciel rządu zaprezentuje podstawowe wątki debaty publicznej oraz reprezentowane opinie, a także wstępne stanowisko rządu wobec tych opinii. Przedstawione zostaną opinie wszystkich najważniejszych środowisk, wojewodów oraz przedstawicieli Rady Ministrów. Na tej konferencji przedstawione zostaną również wyniki badań społecznych.

BEZPOŚREDNIA KOMUNIKACJA

Zgodnie z jedną z przyjętych zasad konsultacji – zasadą kompleksowości – i w celu zapewnienia maksymalnie szerokiego dostępu do procesu uzgadniania treści NPR otwarta jest również możliwość złożenia pisemnej opinii w imieniu grup osób, środowisk do Pełnomocnika Rządu ds. NPR na lata 2007–13. Pełnomocnik zapewni dokumentację zapytań i opinii we współpracy z właściwym departamentem MGiP.

STRONA INTERNETOWA

Ze względu na rosnące znaczenie technik komunikacji elektronicznej niezbędne jest zapewnienie możliwości złożenia opinii lub zapytania dotyczącego NPR w postaci elektronicznej poprzez pocztę elektroniczną i stronę internetową NPR – <http://www.npr.gov.pl>. Na stronie zostanie umieszczony skrypt umożliwiający przesłanie opinii. Obsługą elektronicznych kanałów konsultacji zajmie się Departament Kooordynacji Polityki Strukturalnej MGiP w ramach działań informacyjnych związanych z upowszechnianiem wiedzy o NPR 2007–2013.

DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROMOCYJNE NPR

Konsultacje społeczne NPR 2007–2013 są ściśle związane z działaniami informacyjnymi i promocyjnymi.

Ze względu na specyfikę działań promocyjnych związanych z przygotowaniem NPR oraz w związku z koniecznością koordynacji tych działań z instrumentami *Zintegrowanej strategii działań promocyjnych i szkoleniowych Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty* oraz *Strategii działań informacyjnych UKIE* powołany został *Zespół ds. koordynacji promocji*. Pracami zespołu kieruje Pełnomocnik Rządu ds. Narodowego Planu Rozwoju 2007–2013. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Ministerstwa Gospodarki i Pracy,
- Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej,
- Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- Rządowego Centrum Studiów Strategicznych.

Głównym zadaniem Zespołu jest planowanie i realizacja działań informacyjno-promocyjnych NPR.

Działania informacyjne i promocyjne związane z prowadzonymi pracami nad NPR 2007–2013 są realizowane zgodnie z Planem Działań zaprezentowanym na posiedzeniu Zespołu w dniu 21 września br., a także Planem Promocji przedyskutowanym na posiedzeniu w dniu 18 listopada br. (załącznik 3) Planowane działania koncentrują się na okresie przygotowania projektu NPR tj. październik 2004-kwiecień 2005.

Cel promocji

Celem strategicznym działań informacyjnych jest podniesienie świadomości społecznej na temat funkcji i roli, jaką odgrywa NPR w rozwoju gospodarczym i społecznym kraju, w tym w szczególności wagi przygotowywanego obecnie NPR na lata 2007–2013. Rezultatem podejmowanych działań ma być uzyskanie porozumienia społecznego, co do głównych celów i priorytetów NPR w kolejnym okresie programowania.

Grupa docelowa

Dla potrzeb działań promocyjnych i informacyjnych zidentyfikowane zostały następujące grupy docelowe:

- administracja samorządu terytorialnego,
- sektor pozarządowy,
- środowiska eksperckie,
- organizacje branżowe
- związki zawodowe,
- samorząd studencki,
- pracodawcy,
- przedsiębiorcy,
- producenci rolni.

Instrumenty działań promocyjnych

W ramach prac związanych z przygotowaniem Planu ustalono, że w okresie do maja 2005 roku prowadzone działania informacyjne będą koncentrowały się na następujących instrumentach:

- Media publiczne,
- Patronat prasy,
- Internet,
- Konferencje problemowe i prasowe,
- Obsługa medialna wydarzeń związanych z NPR
- Wydawnictwa,
- Punkty informacyjne.

RAMOWY PLAN PROMOCJI WSTĘPNEGO PROJEKTU NPR 2007–2013 W OKRESIE GRUDZIEŃ 2004 – MAJ 2005 r.

termin	Zakres	Działanie	Instytucja odpowiedzialna
ETAP I: KONSULTACJE SPOŁECZNE, PRZYGOTOWANIE DO ROZPOCZĘCIA KAMPANII PROMOCYJNEJ			
GRUDZIEŃ 2004- MARZEC 2005	Współpraca z mediami	Monitoring i analiza mediów	KPRM-CIR
		Komunikaty stałe ze spotkań Międzyresortowego Zespołu do przygotowania NPR na lata 2007–2013	tworzenie – Zespół, dystrybucja – CIR
		Udział w debatach telewizyjnych i radiowych oraz wywołanie debaty na łamach prasy	MGiP
		Obsługa medialna wydarzeń związanych z NPR	poszczególne resorty
		Bieżące kontakty z mediami, inspirowanie artykułów prasowych	KPRM, MGiP
		Patronat medialny wybranych mediów	RCSS/MGiP
	Strona internetowa	Przygotowanie listy ekspertów i osób opiniotwórczych, mogących wspomagać projekt, gotowych do jego prezentacji w mediach	RCSS
		Internet - uproszczenie strony, większa interaktywność (pytanie-odpowiedź)	MGiP
		Rozwój serwisu internetowego	MGiP
	Konferencje	Promocja domeny www.npr.gov.pl – powiadomienie wszystkich resortów o obowiązku eksponowania adresu na każdym materiale o NPR, wraz z logotypem	MGiP
		Konferencja “Narodowe i obywatelskie – strategiczne kierunki rozwoju Polski w NPR 2007–2013 a społeczny wymiar rozwoju”	KPRM
		Organizacja debat	resorty
		Organizacja Konferencji regionalnych Rzeczpospolitej – “Rzeczpospolita w Regionach”	
	Publikacje	Konferencje po posiedzeniach Rady Ministrów KPRM-CIR: • pierwsza informacja o realizacji NPR 2004–2006, • prezentacja wyników konsultacji społecznych Wstępnego projektu NPR na lata 2007–2013	KPRM
		Wydawnictwa skierowane do konkretnych rodzajów adresatów (zgodnie z Planem Wydawniczym)	MGiP, Zespół
	Planowanie	Uaktualnienie wydawnictw związanych z NPR (broszury, płyty CD)	MGiP
		Opracowanie szczegółowych założeń działań promocyjno-konsultacyjne, dotyczących Wstępnego projektu NPR 2007–2013	Zespół
	Inne	Promocja NPR 2007–2013 poprzez projekty realizowane przez MGiP w ramach PO PT	MGiP
ETAP II EWALUACJA, KAMPANIA PROMOCYJNA			
KWIECIEŃ 2005 – MAJ 2005		Prezentacja wyników konsultacji społecznych Wstępnego projektu NPR 2007–2013	Zespół
		Przygotowanie strategii promocji właściwego NPR 2007–2013 oraz planów operacyjnych	Zespół
		Rozpoczęcie konsultowania i promowania projektu NPR	
		Rozpoczęcie kampanii informacyjnej w mediach elektronicznych (w tym w TVP)	MGiP

STRONA WWW

Jednym z najważniejszych kanałów promocyjnych jest serwis internetowy – <http://www.npr.gov.pl>, który stanowi część portalu informacyjnego – <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>. Jest to źródło bieżących informacji o stanie przygotowań do NPR. Na prośbę Pełnomocnika Rządu ds. przygotowania NPR 2007–2013 wszystkie zaangażowane resorty i instytucje zostały poproszone o skomunikowanie swoich serwisów internetowych ze stroną NPR.

PUBLIKACJE

Przeprowadzenie sprawnego procesu konsultacji będzie możliwe przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do informacji oraz kluczowych dokumentów. Docelowo plan wydawniczy w okresie poprzedzającym przyjęcie wstępnej wersji NPR obejmie łącznie 15 pozycji.

VIII. ETAPY PRAC MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU DO PRZYGOTOWANIA NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013 (LUTY – GRUDZIEŃ 2004 R.)

Lp.	DATA	
1.	20.02.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres merytoryczny przyszłego NPR 2007–2013 • Harmonogram prac nad NPR 2007–2013 • Długofalowa Strategia Rozwoju Regionalnego do roku 2025
2.	26.02.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Długofalowa strategia rozwoju regionalnego kraju. Wiedza-różnorodność-równowaga do roku 2025 • Propozycja struktury i zawartości merytorycznej NPR 2007–2013 • Harmonogram prac przygotowawczych nad NPR 2007–2013 • Najważniejsze problemy społeczno-gospodarcze polskiej gospodarki
3.	04.03.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Założenia i wyniki prognozy ludności na lata 2003–2030
4.	11.03.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidywania i zakres trendów migracyjnych w perspektywie do 2020 r. • Organizacja prac nad NPR 2007–2013 • Tezy dla polityki społeczno-gospodarczej wynikające z prognozy ludnościowej GUS
5.	18.03.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Wstępna projekcja podstawowych proporcji makroekonomicznych na lata 2004–2013 na potrzeby NPR 2007–2013 • Wyzwania dla polityki społeczno-gospodarczej wynikające z prognozy demograficznej do 2030 r. • Wyzwania dla polityki społeczno-gospodarczej wynikające z przedstawionego przez GUS scenariusza migracji do 2030r. • Wstępna propozycja tez gospodarczych do NPR
6.	25.03.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Tezy do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013 • Raport o polityce regionalnej • Wstępne tezy dotyczące Strategii Rozwoju Regionalnego w NPR 2007–2013 oraz szesnastu wojewódzkich programów operacyjnych • Wstępna prognoza rynku pracy na lata 2004–2030, stanowiąca prognozę rynku pracy na lata 2004–2030 • Tezy z wstępnej projekcji podstawowych proporcji makroekonomicznych na lata 2004–2013 na potrzeby NPR 2007-2013
7.	01.04.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Prognoza wydatków socjalnych do 2020 r. • Instrumenty polityki strukturalnej i regionalnej • Informacja o stanie realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004–2006 wraz z najważniejszymi wnioskami i rekomendacjami do prac nad kolejną edycją dokumentów programowych w Polsce, wynikające z analizy zmian NPR i PWW • Działania promocyjne i informacyjne NPR 2007–2013
8.	15.04.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt Założeń do NPR 2007–2013
9.	22.04.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt Założeń do NPR 2007–2013

10.	13.05.2004	<ul style="list-style-type: none"> Projekt konferencji konsultacyjnych do Założeń NPR 2007–2013
11.	20.05.2004	<ul style="list-style-type: none"> Program Konwergencji na lata 2004–2007
12.	27.05.2004	<ul style="list-style-type: none"> Perspektywa finansowa 2007–2013 wraz z wnioskami dla Polski Warunki urzeczywistnienia 16 regionalnych programów operacyjnych w Polsce w okresie programowania wsparcia Wspólnoty 2007–2013
13.	03.06.2004	<ul style="list-style-type: none"> Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013 Dyskusja nad ustaleniami konferencji na temat Strategii Wojewódzkich
14.	17.06.2004	<ul style="list-style-type: none"> Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010 i Program Wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002–2010
15.	24.06.2004	<ul style="list-style-type: none"> Projekt planu pracy Zespołu oraz wstępne założenia konferencji tematycznych, planowanych w okresie wrzesień–październik 2004 r.
16.	01.07.2004	<ul style="list-style-type: none"> Narodowa Strategia Integracji Społecznej Harmonogram konferencji tematyczno-horyzontalnych
17.	08.07.2004	<ul style="list-style-type: none"> Założenia do Polityki Ludnościowej Wiedza – Informatyzacja – Konkurencyjność. Polska na drodze do gospodarki opartej na wiedzy
18.	15.07.2004	<ul style="list-style-type: none"> Strategie rozwoju województw w perspektywie NPR 2007–2013 – wnioski z warsztatów regionalnych w Konstancinie Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Lista dokumentów Unii Europejskiej, które powinny zostać uwzględnione przy pracach nad NPR 2007–2013 Strategie i dokumenty programowe uzgodnione w organach współpracy regionalnej, które mogą mieć znaczenie dla NPR 2007–2013
19.	22.07.2004	<ul style="list-style-type: none"> Założenia Strategii Wzrostu Konkurencyjności Gospodarki Założenia do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2007–2013
20.	29.07.2004	<ul style="list-style-type: none"> Założenia do Narodowej Strategii Transportu 2007–2013 Materiały analityczne do założeń Narodowej Strategii Rozwoju Transportu na lata 2007–2013 Tezy do Dyskusji o Założeniach do Strategii Rynku Pracy na lata 2007–2013
21.	05.08.2004	<ul style="list-style-type: none"> Średniookresowa Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich, Założenia Strategii Rozwoju Edukacji.
22.	02.09.2004	<ul style="list-style-type: none"> Informacja nt. realizacji zobowiązań zawartych w Informacji o stanie prac nad Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013, Plan pracy Zespołu we wrześniu 2004 r. Plan promocji NPR 2007–2013 Sprawozdanie z warsztatów z przedstawicielami regionów w Mszczonowie 22–23 lipca 2004 r.
23.	16.09.2004	<ul style="list-style-type: none"> Zarys metodyki dokumentów programowych Programowanie rozwoju województw w latach 2007–2013
24.	23.09.2004	<ul style="list-style-type: none"> Metodologia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla NPR na lata 2007–2013 Ocena skutków realizacji NPR na lata 2007–2013 na środowisko Problemy związane z ustawą przestrzennego zagospodarowania kraju w kontekście jej nowelizacji
25.	30.09.2004	<ul style="list-style-type: none"> Założenia do strategii rozwoju ochrony zdrowia w Polsce w ramach NPR 2007–2013 Słowniczek pojęć w zakresie polityki spójności Misja, cele, obszary priorytetowe NPR na lata 2007–2013
26.	07.10.2004	<ul style="list-style-type: none"> Analiza wniosków z warsztatów w Konstancinie 7–8 września 2004 r. z przedstawicielami regionów nt. aktualizacji strategii regionalnych Dokumenty UE konieczne do uwzględnienia przy pracach nad NPR 2007–2013 Uzupełniona wersja misji, celów i obszarów priorytetowych NPR na lata 2007–2013

27.	14.10.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Dylematy ustawy o polityce regionalnej • Kolejna wersja misji, celów i obszarów priorytetowych NPR na lata 2007–2013
28.	21.10.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Metodyka postępowania w sprawie prognozy oddziaływania na środowisko dla NPR na lata 2007–2013 • Kolejna wersja misji, celów i obszarów priorytetowych NPR na lata 2007–2013
29.	04.11.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Turystyka w NPR 2007–2013 • Założenia strategii rozwoju turystyki 2007–2013 • Założenia do Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007–2013
30.	18.11.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Zestawienie działań do uwzględnienia w ramach priorytetów NPR na lata 2007–2013 • Plan promocji NPR 2007–2013
31.	26.11.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja o stanie prac NPR 2007–2013 (za okres wrzesień – listopad 2004) • Strategia ochrony zdrowia • Zweryfikowana wersja Propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013
32.	02.12.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Stan prac nad Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013 • Moduł organizacji terytorialnej (moduł regionalny) • Kolejna zweryfikowana wersja Propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych NPR 2007–2013
33.	09.12.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Tezy do wystąpień na temat Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 • Zasady normatywne, misje, cele strategiczne i obszary priorytetowe Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 • Wstępna propozycja rozwinięcia priorytetów w ramach celów strategicznych Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013 • Analiza ekspertyz przygotowanych przez panel ekspertów dotyczących oceny Propozycji działań do realizacji w ramach zidentyfikowanych obszarów priorytetowych • Polityka Spójności Unii Europejskiej 2007–2013
34.	16.12.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Wstępna wersja projektu NPR 2007–2013 • Zmiany w polityce planowania terytorialnego – wielkoprzestrzennego
35.	23.12.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Druga wersja Wstępnego projektu NPR na lata 2007–2013 • Model finansów publicznych
36.	30.12.2004	<ul style="list-style-type: none"> • Trzecia wersja Wstępnego projektu NPR na lata 2007–2013

IX. CZŁONKOWIE I UCZESTNICY PRAC MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU DO PRZYGOTOWANIA NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2007–2013

- 1) Pan Jerzy Hausner, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki i Pracy, przewodniczący Zespołu,
- 2) Pan Lech Nikolski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy, Pełnomocnik ds. Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013, Prezes Rządowego Centrum Studiów Strategicznych, wiceprzewodniczący Zespołu,
- 3) Pani Krystyna Gurbiel, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy, sekretarz Zespołu,
- 4) Pani Irena Herbst, Podsekretarz Stanu, w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 5) Pan Marek Szczepański, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 6) Pan Krzysztof Krystowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 7) Pan Jacek Piechota, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 8) Pan Piotr Kulpa, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 9) Pani Barbara Janik, Wiceprezes Rządowego Centrum Studiów Strategicznych,
- 10) Pani Elżbieta Suchocka-Roguska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów,
- 11) Pan Piotr Sawicki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów,
- 12) Pan Stanisław Kowalczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 13) Pan Tadeusz Matusiak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 14) Pan Jerzy Mazurek, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 15) Pan Ryszard Krystek, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury,
- 16) Pan Andrzej W. Bratkowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury,
- 17) Pan Tomasz Podgajniak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska,
- 18) Pan Marek Bartosik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji,
- 19) Pani Agnieszka Odorowicz, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury,
- 20) Pan Maciej Klimczak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury,
- 21) Pan Mirosław Sawicki, Minister Edukacji Narodowej i Sportu,
- 22) Pan Cezary Miżejewski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Polityki Społecznej,
- 23) Pani Agnieszka Chłoń-Domińczak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Polityki Społecznej,
- 24) Pan Janusz Opolski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia,
- 25) Pan Sergiusz Najar, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,
- 26) Pan Tomasz Nowakowski, Sekretarz KERM, Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej,
- 27) Pan Tadeusz Kozek, Podsekretarz Stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej,
- 28) Pani Halina Dmochowska, Wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego,

- 29) Pan Tomasz Parteka, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego,
- 30) Pan Andrzej Dębowski, Pełnomocnik Zarządu ds. Funduszy UE w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego,
- 31) Pan Jan Ponulak, Sekretarz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 32) Pani Magdalena Środa, Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnik Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn,
- 33) Pan Piotr Żuber, Dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 34) Pani Anna Gmyrek, Z-ca Dyrektora Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 35) Pani Ewa Flis, Dyrektor Departamentu Konkurencyjności Gospodarki w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 36) Pani Dagmara Mliczyńska-Hajda, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 37) Pani Danuta Jabłońska, Dyrektor Departamentu Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Gospodarki w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 38) Pan Maciej Bukowski, Dyrektor Departamentu Analiz i Prognoz Ekonomicznych w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 39) Pan Paweł Chorąży, Dyrektor Departamentu Zarządzania Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 40) Pani Monika Pałasz, Dyrektor Departamentu Koordynacji Funduszu Spójności w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 41) Pani Elżbieta Paradowska, Dyrektor Departamentu Instrumentów Finansowych, w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 42) Pani Magdalena Tarczewska-Szymańska, Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 43) Pani Elżbieta Wyrwicz, Dyrektor Departamentu Turystyki w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 44) Pani Anna Siejda, Dyrektor Departamentu Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 45) Pan Lech Antkowiak, Dyrektor Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 46) Pani Angelina Sarota, Z-ca Dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Nauki w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji,
- 47) Pani Monika Smoleń, Dyrektor Departamentu Współpracy z Samorządami i Upowszechniania Kultury w Ministerstwie Kultury, Pełnomocnik Ministra Kultury ds. Narodowych Programów Kultury,
- 48) Pan Robert Krzyśków, Dyrektor Departamentu Międzynarodowej Integracji Ekonomicznej w Ministerstwie Finansów,
- 49) Pan Jerzy Wiśniewski, Dyrektor Departamentu Strategii Edukacyjnej i Funduszy Strukturalnych w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu,
- 50) Pani Elżbieta Wolman, Dyrektor Departamentu Funduszy Strukturalnych w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji,
- 51) Pan Jarosław Pasek, Z-ca Dyrektora Departamentu Programowania i Strategii w Ministerstwie Infrastruktury,
- 52) Pan Krzysztof Janicz, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
- 53) Pan Wacław Wójcik, Doradca Prezesa Agencji Mienia Wojskowego, przedstawiciel Ministra Obrony Narodowej,

- 54) Pan Witold Sartorius, Doradca Akcesyjny w Ministerstwie Gospodarki i Pracy,
- 55) Pan prof. Jacek Szlachta, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
- 56) Pan prof. Janusz Zaleski, Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- 57) Pan dr Andrzej Kassenberg, Instytut na rzecz Ekorozwoju,

Jako obserwatorzy w pracach Zespołu uczestniczyli:

Przedstawiciele Rady Przedsiębiorczości:

- 58) Pan Wiktor Krzyżanowski, Dyrektor Departamentu Public Relations, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
- 59) Pan Jeremi Mordasewicz, Ekspert Gospodarczy, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
- 60) Pani Agata Kulak, Dyrektor ds. Funduszy Unijnych w Konfederacji Pracodawców Polskich,
- 61) Pan Zbigniew Kopyra, Doradca Prezydenta Konfederacji Pracodawców Polskich,

Przedstawiciele Rady Działalności Pożytku Publicznego:

- 62) Pani Teresa Hernik, Związek Harcerstwa Polskiego,
- 63) Pani Anna Kozieł, Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych,
- 64) Pan Jakub Wygnański, Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych,
- 65) Pan Witold Monkiewicz, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej,
oraz
- 66) Pani Anna Somorowska, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki S.A.,
- 67) Pan Ryszard Malarski, Bank Światowy.